

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство»

Завідувачка кафедри садово-паркового
мистецтва та ландшафтного дизайну
к.б.н., доцентка

_____ Ольга ІВАНЧЕНКО

«_____» _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «Магістр» на тему:

«АНАЛІЗ СТАНУ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИХРАМОВИХ ТЕРИТОРІЙ ІСТОРИЧНОЇ ЧАСТИНИ МІСТА ДНІПРО»

Здобувачка вищої освіти _____

Наталія КОЗУРМАН

Керівниця кваліфікаційної роботи

к.б.н., доцентка _____

Ольга МИЛЬНІКОВА

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну

Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

Освітньо-професійна програма «Садово-паркове господарство»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зав. кафедри садово-паркового
мистецтва та ландшафтного дизайну
доц. Ольга ІВАНЧЕНКО

«25» червня 2025 року

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи здобувачці
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Козурман Наталії Іванівні

1. Тема роботи: «Аналіз стану озеленення прихрамових територій історичної частини міста Дніпро».

Керівник роботи: к. б. н., доц. Мильнікова О.О., затверджені наказом вищого навчального закладу від «28» жовтня 2025 р., № 3212.

2. Термін подачі здобувачкою завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру: «10» грудня 2025р.

3. Вихідні дані до роботи: зелені насадження прихрамових територій історичного району м. Дніпро.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) проведення інвентаризації деревних насаджень на території храмів Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святителя Миколая міста Дніпро;

2) в ході проведення інвентаризації визначити видовий, кількісний склад деревних, чагарникових насаджень, висоту та діаметр стовбура дерев, категорію стану, життєвий стан, визначити квіткове оформлення прихрамових територій;

3) провести аналіз даних, до якого входить визначення систематичного положення видів, кількісного складу, географічного походження (врахувати аборигенний та інвазійний склад), категорію стану, провести розподіл за розрядами висот та ступінь товщини деревних насаджень

прихрамових територій;

4) запропонувати проєкт озеленення території Спасо-Преображенського кафедрального собору;

5) надати рекомендації щодо покращення стану озеленення прихрамових територій.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): таблиці, рисунки, додатки, проєкт.

6. Дата видачі завдання: «15» червня 2025 року.

Керівниця кваліфікаційної
роботи _____

Ольга МИЛЬНІКОВА

Здобувачка вищої
освіти _____

Наталія КОЗУРМАН

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Формування мети та задач дослідження, підбір досліджуваних ділянок у межах міста Дніпро.	Червень 2025	Виконано
2	Проведення інвентаризаційних досліджень прихрамових територій Соборного та Шевченківського районів.	Липень – серпень 2025	Виконано
3	Підбір наукової літератури, формування списку використаних джерел. Написання розділу 1 огляду літератури.	Серпень – вересень 2025	Виконано
4	Написання розділу 2 – умови проведення досліджень, характеристика досліджуваних об'єктів	Вересень 2025	Виконано
5	Написання розділу 3 – експериментальна частина та узагальнення проведених досліджень.	Жовтень 2025	Виконано
6	Підбиття підсумків та написання висновків, розділу з охорони праці, створення проєкту реконструкції.	Листопад 2025	Виконано
8	Оформлення презентації та доповіді для захисту кваліфікаційної роботи.	Грудень 2025	Виконано

Здобувачка вищої освіти _____

Наталія КОЗУРМАН

Керівниця кваліфікаційної роботи _____

Ольга МИЛЬНІКОВА

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ.....	6
ВСТУП.....	7
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	9
1.1. Значення зелених насаджень в урботехногенному середовищі міста.....	9
1.2. Історія розвитку озеленення прихрамових територій.....	11
1.3. Озеленення прихрамових територій в Україні.....	13
1.4. Історія досліджуваних храмів міста Дніпро.....	16
1.5. Значення рослин у християнстві.....	22
2. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	25
2.1. Геологічні умови, географія та характеристика рельєфу території.....	25
2.2. Клімат та агро-кліматичні характеристики.....	27
2.3. Ґрунтовий покрив.....	28
2.4. Місцезнаходження дослідних ділянок прихрамових територій.....	29
3. ЕСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА.....	32
3.1. Характеристика досліджуваних об'єктів.....	32
3.2. Методика проведення інвентаризації деревних рослин.....	33
3.3. Результати досліджень.....	35
3.3.1. Систематичне положення деревних видів.....	35
3.3.2. Кількісний склад деревних насаджень.....	40
3.3.3. Визначення географічного походження видів.....	45
3.3.4. Визначення аборигенної та інтродукованої рослинності.....	48
3.3.5. Розподіл рослинності за категорією стану.....	49
3.3.6. Розподіл насаджень за розрядами висот.....	55
3.3.7. Розподіл насаджень за діаметром стовбура.....	59
3.3.8. Квіткове оформлення досліджуваних храмів.....	62

3.3.9. Стан благоустрою та озеленення території, рекомендації щодо покращення стану насаджень.....	65
3.3.10. Проєкт реконструкції частини території СПКС.....	72
4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	77
4.1. Значення охорони праці для працівника-садівника.....	77
4.2. Дії працівника-садівника під час аварійних ситуацій.....	79
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	85
ДОДАТКИ.....	90

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: «Аналіз стану озеленення прихрамових територій історичної частини міста Дніпро» 120 с., 20 табл., 38 рис., 53 літ. джерел, 2 додатка.

Об'єкт дослідження: озеленення прихрамових територій, яке включає деревні та чагарникові насадження, квіткове оформлення історичного району міста Дніпро.

Мета роботи: дослідження та аналіз деревно-чагарникового складу насаджень прихрамових територій історичного району міста Дніпро, визначення стану озеленення і благоустрою території та надання рекомендацій щодо його покращення.

Методи дослідження: метод маршрутного обстеження території, інвентаризація зелених насаджень, польовий метод, методи вимірювання та порівняння, синтезу та аналізу.

Використане обладнання: висотомір, мірна вилка, рулетка, компас, електронна обчислювальна машинка для аналізування отриманих даних.

У ході проведення інвентаризації зелених насаджень було визначено деревно-чагарниковий склад озеленення, за наведеними даними було визначено видовий склад, життєвий стан, життєву форму, кількісний склад, категорію стану, висоту, товщину стовбура. За цими вихідними даними було проаналізовано і складено таблиці із систематичними положенням видів, кількісним складом, категорії стану, розподіл за висотами та розрядами товщини дерев. За результатами дослідження було визначено, що всі рослини відносяться до 2 відділів, 18 порядків, 21 родин, 38 родів. Загалом ці рослини представлені деревами, чагарниками та деревоподібними ліанами. Найчисельніша родина – Розові (*Rosaceae* Juss).

Ключові слова: озеленення прихрамових територій, деревно-чагарникові насадження, квіткове оформлення, рекомендації щодо озеленення та благоустрою, проєкт реконструкції.

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку та модернізації середовища гостро постає питання озеленення навколишнього середовища. У зв'язку із швидкими темпами розвитку процесу урбанізації кількість рослин, яка озеленює місто, не відповідає відсотковому співвідношенню житлової забудови. Відсоток озеленення міста у нормі повинен становити 50-60%, але насправді цей показник утричі менший. Але, в наш час, для покращення цього становища, залучається все більше і більше фахівців з озеленення, які створюють нові сквери, парки, бульвари, або реконструюють старі об'єкти озеленення, малими темпами озеленюються школи, дитсадки, лікарні, вищі навчальні заклади, промислові підприємства тощо.

Озеленення міста виконує не тільки санітарно-гігієнічну, кліматичну, рекреаційну функції, а й декоративну. Рослини – це краса міста, за допомогою яких створюють цікаві композиції, яскраві квітники, озеленені рекреаційні зони. Озеленювати навколишнє середовище стало трендом, все дедалі більше з'являються нові озеленені місця. Важливим аспектом у ході написання кваліфікаційної роботи є дослідження видового складу прихрамових територій та його аналіз. Взагалі храми відносяться до об'єктів обмеженого користування, тобто ці місця відвідує лише певна категорія населення, яка з певною тенденцією відвідує їх.

Озеленення прихрамових територій – важливий процес у ході озеленення міста. Дуже мало досліджень присвячені саме озелененню прихрамових територій. Заглибившись в історію, складно знайти літературу саме про особливості озеленення, є лише певні відомості про озеленення монастирських садів, їх призначення. У джерелах описується про утилітарне значення, а не про декоративне, і така функція монастирських садів зберігалася протягом століть. Зараз зелені насадження прихрамових територій зберегли своє давнє утилітарне значення лише у деяких храмах, більшість насаджень виконують виключно декоративну функцію для слугують місцями

для відпочинку прихожан. Наразі з'являються деякі джерела, яка характеризують прихрамове озеленення у різних куточках України та світу. Тому дослідження включало розширення загальної інформації щодо озеленення храмів у місті Дніпро.

Мета: дослідження та аналіз деревно-чагарникового складу насаджень прихрамових територій історичного району міста Дніпро, визначення стану озеленення і благоустрою території та надання рекомендацій щодо його покращення.

Для виконання мети дослідження були поставлені наступні **задачі:**

1) Провести інвентаризацію деревних насаджень на території храмів Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святителя Миколая міста Дніпро та в ході інвентаризації визначити видовий, кількісний склад деревних, чагарникових насаджень, висоту та діаметр стовбура дерев, категорію стану, життєвий стан, визначити квіткове оформлення прихрамових територій;

2) Провести аналіз даних, до якого входить визначення систематичного положення видів, кількісного складу, географічного походження (врахувати аборигенний та інвазійний склад), категорію стану, провести розподіл за розрядами висот та ступінь товщини деревних насаджень прихрамових територій;

3) Запропонувати проєкт озеленення території Спасо-Преображенського кафедрального собору та надати рекомендації щодо покращення стану озеленення трьох прихрамових територій.

1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Значення зелених насаджень в урботехногенному середовищі міста

Рослини в урбанізованому середовищі міста займають ключове становище у підтримці сталого екологічного стану. Наразі значення зелених насаджень помітно зросло, тому і функції зелених насаджень з часом зазнали змін – від просторового оздоблення ділянки до аспекти соціально-економічних рис. Крім ключових, екологічної та фітомеліоративної функцій, декоративні насадження ще створюють сприятливі умови життєдіяльності, ключовою також є архітектурно-планувальна функція міського озеленення. Головними об'єктами, які наповнюють навколишнє середовище у озелененні та у ландшафтному дизайні, є декоративні гарноквітучі та листяні рослини різних життєвих форм – дерева, чагарники, декоративні квітучі та листяні трав'янисті рослини, ліани [50].

Загалом зелені насадження позитивно впливають на загальний стан та здоров'я людини, покращуючи її емоційне та фізичне здоров'я, тому науковці виокремлюють прийоми впливу зелених насаджень на організм людини:

- *посилення кровообігу та стабілізація обміну речовин*, наприклад, позитивний вплив справляє боскет із різних видів сосни, коли у сильну спеку повітря перенасичене ефірними парами;
- *помірне навантаження на серце*, наприклад, створення однобічних алей, де одна сторона обсажена деревами або кущами (різні види клена, липи, калина гордовина, бруслина), а з іншого боку є вихід на відкриту галявину;
- *гальмування*, наприклад, створення затишних тінистих алей для тихих прогулянок, призначені для тихого відпочинку та усамітнення (використання дуба звичайного, липи серцелистої, ліщини, крушини, бруслини);

- *зменшення нервового впливу*, наприклад, посадки насаджень з дерев та кущів, які мають листя темно-зеленого кольору із м'якими відтінками і мають здатність розсіювати різке освітлення, використовують цей прийом у психо-неврологічних та закладах реабілітації (посадки гіркокаштану звичайного, клена-явора, черемхаи, різні види слив тощо);
- *відпочинок*, наприклад, створення масивів чи куртин із дерев або чагарників з використання хвойних рослин (ялина, ялиця, туя гігантська, ялівець звичайний – використовують для піднесення настрою, а групи з клену польового, жимолості пахучої або ясена пенсільванського – навпаки, заспокоюють). Цей прийом застосовують для сприяння гальмування реакції нервової системи на зовнішні подразники [12].

Озеленені території, за рахунок великих озелених масивів, створюють стійку рівновагу між підстилаючою поверхнею міста та природним дезурбаційним фоном. Загалом озеленені території класифікують за двома ознаками: територіальними та функціональним призначенням.

За територіальною ознакою поділяються на *внутрішньоміські* та *заміські*. А за функціональним призначенням поділяється на об'єкти озеленення: *загального користування* (міські парки або спеціалізовані парки, сади житлових районів, сквери, бульвари, озеленення вздовж вулиць або набережні; *обмеженого користування* (дитячі садочки, школи, вищі та середні навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, культурно-освітні та спортивно-оздоровчі установи, санаторії, промислові підприємства, складські зони; *спеціального користування* (насадження транспортних доріг та вулиць, водоохоронні, вітрозахисні, протиерозійні насадження, насадження кладовищ, розсадники, СЗЗ навколо промислових підприємств) [29].

Але наразі на зелені насадження впливає ряд чинників, через які рослини не можуть виконувати свої функції, до них належать: розміщення дерев та кущів без урахування їх екологічних вимог, таких як світло, волога, родючість ґрунтів, відношення до вітру та техногенного середовища; зміна містобудівельної ситуації і функцій озеленого об'єкту внаслідок

рекреаційного навантаження та виникнення стихійної дорожньо-стежкової сітки, механічних пошкоджень дерев та кущів, знищення покриву; відсутність догляду за зеленими насадженнями, серед них обрізка та формування крон дерев та кущів, не відбувається лікування дерев після механічних пошкоджень, боротьба із хворобами та шкідниками, підживлення, видалення самосіву тощо [27].

Із процесом розширення міст набуває велике значення озеленення урботехногенних територій. Урбанізація – це історичний процес, внаслідок якого підвищується роль міста у загальному розвитку суспільства, який охоплює різні сфери життя суспільства. Загалом процес урбанізації від давніх часів і до сьогодні поділяється на три стадії: перша стадія тривала з початку утворення перших міст і найчастіше у озелененні використовувалися утилітарні сади, які розміщувалися за кам'яними мурами палаців, замків, церкви; другий період характеризувався інтенсивним приростом міста та населення, озеленення утилітарних садів тягнеться і досі, змін у системі озеленення міст не спостерігалось; третя стадія припадає на період технічного прогресу і відрізняється стійкою перевагою урбанізованих територій [29].

Враховуючі всі вище перелічені фактори, у сучасному суспільстві тема озеленення населених місць є акцентним питанням, бо декоративні насадження загального, обмеженого та спеціального призначення є джерелом кисню, поліпшують стан навколишнього середовища, збагачують повітря поживними речовинами для нормальної життєдіяльності населення [8].

1.2. Історія розвитку озеленення прихрамових територій

Люди з давніх-давен намагалися озеленити свій простір, надаючи йому вишуканості та краси. Озеленення прихрамових територій згадується ще за часів Середньовіччя. У часи лютих війн та безмежних міждержавних конфліктів великі міста розташовувалися за великими укріпленнями – мурами, які захищали жителів від набігів. Озеленення Середньовіччя відрізнялося від озеленення античності, адже було менше простору для декорування, тому люди озеленювали маленькі внутрішні дворики і саме тоді з'являється термін

як монастирські сади. У ці часи широкого поширення набули монастирські сади, на території яких вирощувалися овочеві, лікарські та декоративні рослини, також займалися акліматизацією рослин. Розміщення монастирів відрізнялося, адже ними заправляли різні ордени: бенедиктини, клериски та картузи. Одні розміщували їх на узгір'ї, інші на узбережжі річок, а хтось мало відвідуваних місцях. Але була спільна риса для всіх монастирів – це озеленення, яке умовно поділялося на такі складові як вірідарій (зеленець), плодовий сад, гербаріум, сад ігумена, шпитальний сад та цвинтар [5].

Вірідарій – це установа, у якій сад був у тісних зв'язках із оточуючою архітектурою будинку. Цей сад був просто неба, в ньому просто займалися роздумами або можна прогулюватися, тобто цей сад був призначений для тихого відпочинку. Раніше сад був розподілений геометричними доріжками доріжками, які розташовувалися по периметру та перетиналися по діагоналі. Акцентами у саду були фонтани, колодязь, солітерне дерево або декоративний чагарник. У озеленення такого комплексу використовували декоративні чагарники, злакові трави, багаторічні та однорічні квіти.

Пловий (утилітарний) сад: головне призначення цих садів – постачання овочів, фруктів та ягід. Вони також виконували функцію для прогулянок, особливо для хворих ченців. В основному утилітарні сади розміщувалися під спільною огорожею із вірідарієм або мали спільний мур. Планування саду загалом розміщувалося за таким принципом: складався з невеликих геометричних ділянок регулярного планування, розділений дорогами. У самих квадратах вирощувалися плодіві дерева, також вирощувалися овочі, приправи з коріння, лікарське зілля, квіти. Монастирські сади також відрізнялися за розміром, тому у великих плодівих садах вирощувалися ягідники, виноградники, плантації хмелю, овочеві городи. Загалом цим садом монастирі самозабезпечувалися. Унікальною особливістю утилітарних садів – це наявність відкритих водойм, у яких розводилася риба.

Лікарський город або гербаріум – це малий сад, призначення якого було вирощення лікарських трав, серед них м'ята, шавлія, конвалія, розмарин,

цмин, чебрець, полин тощо. Ця ділянка мала регулярний тип планування та мала для захисту невелику огорожу. Самі трави сіялися на окремих квадратах або прямокутниках. За садом доглядав лікар, який поряд із гербаріумом мав свій будиночок. Цей сад передував утворенню сучасних ботанічних садів.

Сад ігумена. За особливостями та розміщенням був дещо схожий на віридарій і його могли відвідувати лише заможні особи, знаходився за огорожею. Найчастіше настоятель (ігумен) розміщувався у окремому будиночку із садом.

Шпитальні сади. Раніше при монастирях розміщувалися шпиталі із каплицею і кухнею, тому часто створювалися сади схожі на віридарій, для прогулянки та відновлення хворих. Найчастіше на території цих садів розміщувалися також гербаріуми.

Цвинтарі. Загалом цвинтарі мали регулярний порядок і геометричне розміщення могил, поміж яких часто висаджували фруктові дерева. Загалом у центрі кладовищ розміщувався хрест, навколо якого був малий сад.

Монастирські сади України. Багато дослідників стверджують, що перші монастирі почали споруджувати ще у X-XI ст. на місцях язичницьких капищ. За часів існування Київської Русі храми разом із садом огороджувалися частоколом і сприймалися як єдиний ландшафт не тільки ззовні, а й з середини, де формувався власний мікроклімат. Потім територія монастиря ускладнювалася і утворювалися сади, які на відміну від західноєвропейських монастирських садів мали пейзажне планування (гаї) і мали назву вертоград.

Починаючи з XII ст. напрям монастирських садів стає доволі популярним та поширюється у інших містах України-Русі, серед них Чернігів, Новгород Сіверський, Галич, Путивль, Володимирі, Суздалі, Муромі. Також у джерелах згадується, що монастирські сади були оточені великими садами. За свідченнями літописів є дані, що антіохійський патріарх Макарій, відвідавши Київ у XVII ст., був у великому захопленні від буйності та цвітіння квітів, плодкових садів, виноградників. Згадував про неймовірні стрижки арок із

кущів, що дає нам свідчення про володіння техніки топіарного мистецтва монахами [29].

1.3. Озеленення прихрамових територій в Україні

На сьогодні в Україні мало досліджень щодо озеленення прихрамових територій. Загалом прихрамовий сад розміщується навколо будівлі та несе виключно декоративну функцію, призначений для тихого відпочинку та прогулянок. За власними спостереженнями на території храмів використовуються також лави, де прихожани можуть відпочити та усамітнитись. Організація території розпланована таким чином: храмова будівля, навколо неї дорожнє покриття із садом, наявність квітників, декоративних чагарників, дерев, присутній газон. Широко використовується контейнерне озеленення. Наявність огорожі (паркану), який окреслює межі прихрамової території.

Тарас В.Я. акцентує увагу, що раніше церковні сади мали замкнений простір, характерними рисами яких були невеликий розмір і розташування у клуатрі. Наразі ці ознаки збереглися і у сучасних елементах озеленення храмів. Авторка у своїй праці досліджує саме планування цих садів. Вона описує, що монастирські сади мали осьовість, яка здебільшого проглядалась у проведенні осі від будівлі до воріт. Ця риса зберігається досить довго і це композиційне рішення застосовується у більшості храмів сучасної України. Пізніше застосовується планування, за якого використовується партер, який здебільшого розташований перпендикулярно до самої споруди. Сама площа прихрамової території розділяється на квадрати, які створювали сад у вигляді квадрата або прямокутника [46].

Роговський С.В. зазначає, що озеленення та благоустрій прихрамових територій є актуальним завданням. Але ця галузь в Україні не надто розвинута та досліджена. В основному, немає чітких правил озеленення храмів та який асортимент рослин для озеленення застосовується. Основне завдання озеленення храмів – це створення сакрального місця для молитовного спілкування вірян. Дослідник наводить особливості озеленення храмового

комплексу у селі Буки Сквирського району Київської області. Зазначає, що озеленення прихramової території перебуває у хорошому стані, є в наявності дерева, чагарники, трав'янисті рослини. Листопадні дерева несуть роль акцентів, які відтіняють сірі доріжки та майданчики. Значну роль у озелененні храму відіграють композиції із багаторічних квіткових рослин, серед яких ірис сибірський, очиток видний, айстра новоанглійська тощо. Загалом храм функціонує майже 15 років і відмічається, що екологічна система декоративних рослин за цей час стабілізувалася та існує за мінімального догляду [40].

Котовська Ю.С. та Омелянова В.Ю. приділяють значення актуальності озеленення прихramових території. У своїх дослідженнях аналізують озеленення Свято-Успенського собору міста Херсон. Зазначають, що благоустрій території повинен бути у сприятливих умовах для культурного впливу для вірян і саме озеленення має бути доповненням до архітектурного вигляду храму. Коли проводилося дослідження, храм перебував на стадії реконструкції, тому було запропоновано озеленити територію декоративними рослинами. На думку дослідниць, доцільно для озеленення прихramової території застосувати такі види як ялівець звичайний та його декоративні форми, ялівець горизонтальний, ялівець козацький, ялівець скельний, декоративні форми дуба звичайного, липи повстистої, барбариса Гунберга, сосни Веймутової. Розробниці проєкту реконструкції прихramових насаджень запропонували застосувати цей асортимент рослин для зон відпочинку прихожан та проведення обрядових заходів. Також рекомендують у озелененні використання МАФів, такі як фонтани, лави, ліхтарі, арки [25].

У праці Литвиненка В.М. зображено характеристика стану озеленення та благоустрою території церкви села Іскрене Звенигородського району Черкаської області. У статті наведена характеристика озеленення, надається опис території: паркану немає, є стрижений живопліт із чагарників, наявне тротуарне покриття, присутні МАФи – лави, вуличний ліхтар. Озеленення території збідніле, в асортименті присутня робінія псевдоакація, зростають

плодові дерева та декоративні чагарники. У праці також був наданий рекомендований асортимент рослин для покращення естетичного вигляду храму, серед них створити алейну посадку із троянди, форзиції, самшиту вічнозеленого та ялівцю високого; висадити на місце старого плодового саду новий із яблуні та вишні; рекомендовано створити газон; на місце акації висадити декоративну форму туї західної. Також рекомендують озеленити територію наступними рослинами: бруслина Форчуна, ялівець лежачий, туя вересковидна, туя колоноподібна. Також рекомендують запланувати часткове оновлення та створення газонного покриття з використанням газонних травосумішей, встановити нові лави на провести систему вуличного освітлення, замінити покриття на парковці [31].

У країнах Європи озеленення прихрамових територій досить популярний процес. Є невеликий обсяг літератури, який характеризує всю систему озеленення храмів. Наприклад, у Великій Британії, на околицях села Гарефілд, сім'я Кей та Патрік МакХ'ю створила свій власний проєкт відтворення монастирських садів, які повністю ідентичні середньовічним садам при монастирях. У 1995 році подружжя виявили занедбаний сад та вирішили його відреставрувати, і як наслідок, цей сад користується широкою популярністю серед відвідувачів. Сам сад складається із трьох частин: кухонний сад або город, який складається із 56 овочевих грядок; сад для тихого відпочинку, який схожий на вірідарій, включає великий ставок, струмок для звірів, бджолині вулики тощо; сад зрізаних квітів, використовується для вирощення квітів під зріз [49].

У країнах близького зарубіжжя також досліджується тема озеленення храмів. Зазначається, що тема озеленення прихрамових територій не популярна у наукових джерелах тим, що основну функцію православного храму несе будівля, а не сама територія, тому у літературі так мало згадок про озеленення храму. Також мало проєктів реконструкції територій, це пояснюється тим, що озеленення храму доручається прихожанам самої церкви і ніхто інший не займається її благоустроєм.

1.4. Історія досліджуваних храмів міста Дніпро

Спасо-Преображенський кафедральний собор

Головним собором міста Дніпро є Спасо-Преображенський кафедральний собор, який за історичними даними повинен бути побудований на зразок собору Святого Петра в Римі. Перша назва – собор Преображення, вперше на генеральних картах міста К. Геруа він з'явився у 1786, а на карті І. Старова у 1792 році. Саме Клоду Геруа належать перші проекти Преображенського собору. Сам собор, за проектом, являє собою грандіозну п'ятинефну базиліку, має масивний купол, що прикрашає головну будівлю, але родзинкою собору є восьмиколонний портик коринфського ордера на головному фасаді та шестиколонні портики на бічних фасадах [52].

Собор закладався разом із Катеринославом (зараз Дніпро), церемонія закладання урочисто відбулася у травні 1787 році на вершині дніпровського пагорба. Перший камінь поклала Катерина II, другий – австрійський монарх Йосиф II Габсбург, який супроводжував Катерину у подорожі, а третій заклав ідейний натхненний створення храму – генерал-губернатор князь Потьомкін. Але після урочистого закладання будівництво храму призупинилося і лише через півстоліття собор був добудований, але за проектом іншого архітектора. Вважалося, що існував також перший проєкт інтер'єру, який виконав італійський художник Моретті. Лише через три роки, у 1789 році, були вириті глибокі рови та покладені великий та дрібний дикий камінь з вапняковою заливкою.

Тогочасні війни з Османською імперією затянули процес будівництва храму і, як наслідок, зупинилося фінансування будівництва. Але у деяких джерелах зазначалося, що саме під час цієї війни було здійснено наймасштабніше будівництво і було зроблено великий обсяг роботи. Але після раптової смерті князя Потьомкіна процес будівництва міста Катеринослава та собору набув хаотичного характеру. Але після його смерті виявилось, що собор Преображення будувався за двома проєктами і ніхто не міг зрозуміти за

яким саме проєктом необхідно будувати, але відбулася цікаві справа, одразу після смерті ці два проєкти зникли.

Далі будівництво собору зазнало різних проблем та перепон: створення нового проєкту собору та міста, який так і не був затверджений, постійні війни, економічні та фінансова труднощі, також його місцезрешташування хотіли перенести до Спасо-Троїцького кафедрального собору, вийшла заборона на будівництва кам'яних будівель. Довго тривали суперечки, де повинен бути решташований храм, але у 1829 році імператор Микола I наказав продовжити будівництво на тому самому місці, де було закладено перший фундамент. Тому протягом п'яти років тривало інтенсивне будівництво, урочисто собор освятили у 1835 році, хоча він був побудований в рази менше, ніж планував Потьомкін ще у 1786 році [11].

Для собору Преображення настали складні часи, адже у 1930-х рр. він був перетворений на антирелігійний музей, який навіть хотіли знести і не вважали, що він є пам'яткою культури та має історичне значення. Довгі дискусії тривали навколо питання хто ж є архітектором новоствореного собору і лише у деяких архівах у 1950-х рр. знайшлися первісні креслення собору, автором яких був А.Д. Захаров. Під час Другої світової війни Преображенський собор зазнав глобальних змін: його передали до Української автокефальної церкви, а після звільнення області від окупації його взагалі закрили, він був у напівзруйнованому стані. Далі собор передавали «із рук в руки», його ніхто не ремонтував і давні іконостаси та розписи остаточно зруйнувалися. У 60-70 рр. ХХ ст. храм вирішено відновити у первісному вигляді, роботи тривали недовго і вже у 1972 році золотий відновлений купол Преображенського собору знову став окрасою міста. У 90-х роках церква остаточно перейшла у власність православної церкви і розпочалася його повна реставрація. Були відреставровані всі фасади споруди, інтер'єр, реставрували за зразком єдиної збереженої світлини початку ХХ ст.

Храм зазнав чимало руйнацій за свою історію, але зараз це історична пам'ятка духовного та культурно значення [53].

Свято-Троїцький кафедральний собор

Свято-Троїцький кафедральний собор – це православний кафедральний собор, що знаходиться у історичній частині міста Дніпро. Свято-Троїцький собор має майже двохсотлітню історію, початок будівництва датується 1845-1855 роках, зведена східніше від Свято-Духівської церкви на Привізній площі (раніше Троїцька площа, зараз площа Героїв Майдану).

Раніше церква носила назву храм Святого Духу і вперше була зведена у 1780-1781 рр. Церква багато разів переносилася: спочатку вона розташовувалася у старому Катеринославі (Кільченському), а 1791 році була перенесена у новий Катеринослав у Половицю (на Успенській площі). Тоді її перейменували на Казанську церкву. Невдовзі на Успенській площі звели нову дерев'яну Свято-Успенську церкву і тоді собор перенесли вже на площу, що носила назву Привізна. Спочатку там спорудили іконостас, на який збирали кошти місцеві купці, щоб спорудити новий православний храм, серед них Г. Христофорів, К. Остроухів, Г. Полуяннів [43].

У 1837 році купецтво міста звернулося до архітекторів Людвіга Шарлемань-Бодє і Петру Вісконті спроектувати новий Троїцький собор, на той момент вони вже спроектували Успенську церкву. Саму церкву почали будувати у 1845 році на гроші лісопромисловця Ф. Дупленка. Будівництво відбувалося дуже швидко і вже у 1855 році собор був освячений, було здійснено перейменування прилеглих вулиць.

У 60-х рр. за пожертвою заможного купця А. Кирпичникова була добудована дзвіниця, яка невдовзі була з'єднана із будівлею храму, тому територія храму була збільшена майже в два рази. Станом на ХІХ ст. дзвіниця вважалася найвищою спорудою тогочасного Катеринослава.

За намаганнями очільника Троїцького храму Івана Олексієнка на території собору було збудовано будинок Притча і Троїцька церковно-парафіяльна школа, споруджує на Троїцькому базарі також і свічну та 12 інших лавок.

Вкінці 1900-х років храм відреставрували, відбулися великі ремонтні роботи. Також намалювали нові ікони та фрески у 1909 році, автором цих творінь був український митець І.С. Їжакевич, який славився своїми вподобаннями до народного українського стилю, фольклору. Тому у храм приходили не тільки за молитвою, а й за живописом.

Далі собор переживає буремні роки. Після закриття Спасо-Преображенського собору, його правляча архієрея переміщається у Троїцький храм, далі храм закривається у зв'язку із антирелігійною політикою і, як не дивно, храм перетворюється на склад, від перепади температур настінні розписи зазнають руйнувань. Собор тепер стає просто фуражним складом, його стіни рубають, щоб влаштувати настили.

За німецької окупації богослужіння відновилося, також відновили архієпископську кафедру. Протягом 1942 року храм потроху відновили, пофарбували стіни, повернули куполи і золоті хрести на них, розчистили зафарбований розпис.

У 1944 році храм відновлюється та ремонтується, після реорганізації Дніпропетровської єпархії, собор стає кафедральним. Ці зміни позитивно вплинули на стан собору, адже у 1956 році почався його капітальний ремонт.

На території храму поховані настоятелі храму та мешканці тогочасного Дніпра, які були розстріляні під час німецької окупації.

Свято-Троїцький кафедральний собор – це святиня, який містить низку величних святинь, серед них Ікона Святої Трійці з часткою Мамврійського дубу, Ікони Божої Матері: Іверська, Казанська, Самарська, два хрестимощевики з частинами мощей знаних у православ'ї святих, іконостас Казанської церкви та гробниця з Свято-Миколаївського (Брянського) собору.

2010 року провели повну реставрацію фасаду собору: оновили ліпнину, пофарбували стіни, оновили фасадні ікони. Собор виконаний у стилі класицизму з елементами бароко, ліпнина збереглася стара, але деякі елементи довелося відтворювати, використовувалися строгі геометричні та класичні лінії, карнизи, обрамлення.

Отже, ліпнина формує основну символіку храму, вона є унікальною та неповторною у порівнянні з іншими храмами [19].

Храм Святителя Миколая

Свято-Миколаївський храм знаходиться у найбільш сакральному місці міста Дніпро – на Монастирському острові. З давніх часів про храм на Монастирському острові мало що відомо. Є згадки XVII ст. від відомого мандрівного географа Г.Л. де Мопассана, в своїх роботах він детально описує острів, зазначає якої він довжини та ширини, також згадує, що раніше на ньому був монастир, але це по згадках від місцевих жителів. Достовірних фактів про існування монастиря на Монастирському острові майже немає, але збереглися деякі легенди та історичні джерела, що храм на острові був ще з давніх-давен. Лише в половині XIX ст. з'явилися твердження, що у IX ст. Монастирський острів став місцем притулку грецьких ченців, які були вихідцями із Константинополя. Автором цієї праці є Феодосій, який казав, що історію острова як релігійного місця необхідно починати ще за часів Христа. За деякими відомостями учень Христа апостол Андрій Первозванний у своїх подорожах проповідував християнство та відвідав Монастирський острів. За даними, при виїзді із Херсонесу, проїжджаючи Київ, Андрій Первозванний прийшов до Катеринослава, він перебрів через річку Дніпро до великого скелястого острова, точне його тогочасне ім'я не відомо, його називати то Монастирка, то Монастирщина, то острів Монастирський. На цьому острові апостол влаштував жертовник, поставив хрест та прапор, також він тут молився та проповідував для жителів. Але існує безліч інших праць дослідників, які кажуть, що Монастирський острів не є тим островом, де молився апостол Андрій Первозванний. Тому точних даних нам не відомо щодо справжнього походження острова та його релігійного значення у давнину [48].

Вперше у праці Феодосія з'являється інформація, що на острові був збудований візантійський монастир грецькими ченцями, але, можливо, його збудував апостол Андрій Первозванний, точно не відомо. За переказами, тут у

своїх подорожах до Константинополя зупинялися київські князі й усі подорожні [51].

Феодосій розповідає, що у 870 році, ніби плывучи до Константинополя, тут зупинилися грецькі купці, які полонились розповідями про святість цього острова, обрали його місцем для духовного служіння. У 957 році тут зупинялася княгиня Ольга, плывучи до Константинополя. Вона проживала тут деякий час, перечекуючи багатоденну бурю, її єпископ Григорій влаштував навіть службу у ці дні. У 988 році також зупинявся внук Ольги князь Володимир, це було його місце відпочинку. Цей монастир проіснував недовго, до 1223 року, тобто до татаро-монгольської навали, після чого був знищений.

Відправними даними історії храму на Монастирському острові можна вважати дату 1747 року, коли полковник Самарської паланки Кирило Красовський віддав Монастирський острів у володіння Самарському Пустинно-Миколаївському монастирю.

У 1786 році Монастирський острів за розпорядженням генерал-губернатора міста Катеринослав князя Потьомкіна було передано у володіння міста та наказано створити на ньому ботанічний сад, який планували відкрити у місті. Але через деякі зміни (не було відкрито Катеринославський університет) острів передали у володіння Управління Лісового відомства.

За радянських часів острів назвали Комсомольським та перетворили на місце відпочинку містян. Невдовзі на острові було встановлено пам'ятник українському Кобзарю Т.Г. Шевченку.

Отже, достовірних відомостей існування давнього монастиря на острові немає. Лише у 90-х роках ХХ ст. журналіст Вадим Рижков висунув імовірну дату заснування монастиря і прийняв вважати, що йому приблизно 1125 років. У 1995 році на місці імовірного монастиря встановили хрест, який має нагадувати про початок історії острова та монастиря. Невдовзі почалося будівництво церкви Святого Миколая, яке було завершено у жовті 1999 року. Церква стала одним із сучасних культурних символів міста Дніпро. Вона є

досить невеликою, має окрему дзвіницю (яка наразі реконструюється) та церковні лавки [47].

1.5. Значення рослин у християнстві

Здавна люди надавали рослинам священного значення та вірили, що кожна рослина несе в собі потаємний сенс. Тому ця тенденція не оминула і християнства. Віряни за допомогою власних спостережень та надбань характеризували рослини та вірили у їхню силу.

У роботі Кушнір О.А. надається значення культу рослин у християнстві. Зазначається, що ця тенденція залишилася ще з часів язичництва, адже саме вони вірили, що рослини здатні давати сили, лікувати та захищати. Тому багато рослин освячувались та вважались лікувальними. Багато років християнство намагалося витіснити цю язичницьку традицію, але вона добре прижилася та існує в сьогоденні. Після прийняття християнства, під впливом біблійних легенд, в Україні сформувалися власні уявлення про дерева та квіти.

Рослини в давнину мали утилітарний характер. Харчові, пряні та лікувальні рослини – три групи рослин, які вирощувалися, а акліматизацією та завезенням нових рослин займалися монастирські сади.

За повір'ями, дерево вважалося одним із універсальних символів людства, яке з'єднувало небо та землю, символізує центральну вісь світу. Його пов'язували із богами та містичними силами природи. У багатьох міфах присутні два дерева: Дерево життя та Дерево пізнання Добра та Зла. У кожного народу одне дерево символізувало різні значення. У слов'ян дуб вважався священним, але з приходом християнства втрачає це значення і стає символом довголіття та безсмертя. Сосна та липа – це благословенні дерева. Сосна має це значення, бо не піддалася цвяхам, якими хотіли прибити Христа, а липа – відводить прокляття, яке посилають жінки на чоловіків. Тис – захищає від злих духів та є священним. Символи безсмертя – це плющ, барвінок, пальма, безсмертник, ялівець, самшит.

Квітам також надавали значення. Наприклад, символ любові та вірності – це барвінок, стокротки, незабудки. Символом діви Марії, її невинності,

примирення, чистоти вважаються троянди, стокротки, лілії, лаванда, півонії, дельфініум, запашний горошок.

Символом триєдності або Святої Трійці є братки, символ молодості та цнотливої любові – конвалія та розмарин, символ скромності та невибагливості – запашна фіалка. В Україні сакрального значення надають півникам, які оберігають оселю від нечистих духів [30].

З приходом християнства язичницькі значення рослин втратили свій сенс та набули нового, тлумачення якого можна знайти у Біблії. Дерева, кущі та трави набули значення різних чеснот. У священній книзі особлива увага приділяється деревам та травам, яких загалом сім. Це число вказує на повноту кращих якостей. Першими рослинами, які входять у цю сімку є смоковниця та виноград, які забезпечують добробут, розквіт і мир. До цієї сімки належать гранат, яблуна, троянди, пшениця та ячмінь [41].

Отже, рослини для озеленення храмів можуть нести не тільки декоративну функцію, а й духовну. Тому підбір асортименту для озеленення храму є важливою складовою у організації благоустрою прихрамової території.

2. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження прихрамових територій проводилося у історичній частині міста Дніпро, Дніпропетровської області. Об'єкти озеленення розташовані у Соборному та Шевченківському районах міста.

2.1. Геологічні умови, географія та характеристика рельєфу території

Дніпропетровська область розташована на старовинній історичній геологічній структурі, яка була утворена в архейську еру. Загалом область лежить на межах двох утворень: Українського кристалічного щита (правий берег області) та Дніпровсько-Донецької западини (лівий берег області). Геологічна структура Дніпропетровської області характеризується складом таких магматичних порід як граніт та діорит, адже у часи архейської ери спостерігалася активність вулканічної магми, що і стало наслідком утворення магматичних порід [9].

З часом породи змінювалися та відрізнялися великою складністю. З часів архей протерозойського віку інтенсивні зміни первісних порід змінили їх на гнейси, магматити. За палеозою та мезозою спостерігався активний коливальний рух району Дніпропетровської області, тому в цей час відбувався процес вивітрювання первісних порід і, як наслідок, формувалася потужня вивітрена кора.

Подальший етап формування території сучасної області – це повне занурення суші у море, тому активізувалися активні процеси накопичення морських, лагунових, лагуново-континентальних відкладень. Після цього періоду на континенті спостерігалася накопичення піщано-глинистих прошарків, які заповнили депресії і кривизну кристалічної западини. Зараз цей процес нагадують обмежені плями піщано-глинистих відкладень бучакського ярусу, які є на правому і лівому березі Дніпра.

Територія сучасної області, у геоструктурній характеристиці, розташована у Сурському синклінорію (південно-західна частина області) та

Дніпровського антиклінорію. Загалом територія області має складчасто-блокову будову і має великі тектонічні порушення.

Сьогодні Дніпропетровська область є унікальним центром мінеральних ресурсів, багатим на корисні копалини та з різноманітними родовищами. За даними дослідників, регіон видобуває 100% марганцю країни та майже 80% залізної руди, а також вугілля, уран, рідкісноземельні метали, каолін, граніт, нафту та природний газ. Регіон також видобуває 40 інших видів мінеральної сировини. Дніпропетровська область володіє єдиним в Україні родовищем тальку-магнезиту, а це означає, що виробництво в регіоні може задовольнити 60-70% потреб України у вогнетривких матеріалах, тим самим зменшуючи залежність України від імпорту з інших країн.

Дніпропетровська область знаходиться на південному сході країни. Територію області розділяє річка Дніпро на два береги – правий та лівий. Область знаходиться на давній Східно-Європейській платформі. Взагалі область посідає друге місце в країні за площею (31 914 км²), вона розташована поряд із 7 областями: на півночі із Харківською та Полтавською, на півдні із Херсонською та Запорізькою, на сході із Донецькою, на заході із Кіровоградською та Миколаївською областями.

Дніпропетровська область загалом рівнинна. Однак, через різні геологічні будови, береги Дніпра мають виразні форми рельєфу. Правий берег регіону – це Придніпровська височина з перепадом висот 100-150 метрів (найвища точка регіону розташована в Солонському районі, на висоті 192 метри). Високогір'я характеризується пологими лесовими рівнинами, порізаними ярами, що утворюють добре розвинену ярову мережу. Простираючись на південь до Причорноморської низовини, рельєф переходить до шаруватої денудації та відкладень з меншою ерозією (50-75 метрів над рівнем моря). Лівий берег Дніпра – це Придніпровська низовина, також слаборозмита лесова рівнина, яку перетинають долини двох низинних річок – Ореля та Самара. Нижче лівого берега Дніпра ерозія в низовинах значно посилюється, а рельєф піднімається. Найвища точка цього регіону

знаходиться на висоті 187 метрів над рівнем моря. Долина Дніпра демонструє чіткий льодовиковий вплив, що призводить до дедалі крутіших схилів та вужчої долини. Відомо, що у Дніпровському водосховищі під водою є затоплені Дніпровські пороги [10].

Через вплив історичних процесів у Дніпропетровській області існує багато несприятливих природно-географічних явищ, найпоширенішим з яких є водна ерозія, особливо в районах з пересіченим рельєфом. Поширеними є також просідання лесових товщ, а також дуже серйозною є вітрова ерозія гір. Однак, враховуючи всі вищезазначені фактори, рельєф Дніпропетровської області все ще придатний для господарської діяльності людини [24].

2.2. Клімат та погодні умови області

На території Дніпропетровської області клімат помірно-континентальний. Літо характеризується спекою, часті опади у вигляді злив, сильні південно-східні вітри, які спричиняють тривалі посухи. У зв'язку зі зміною клімату, температура Дніпропетровської області переважно змінилася, тому наразі середньорічна температура влітку становить 35°C. Інколи температура може досягати до 40°C. Ці зміни несприятливо впливають на сільськогосподарську промисловість, провокуючи сильну посуху, спеку і, як наслідок, не врожайність.

Зима характеризується м'яким кліматом, малосніжністю, середньорічна температура взимку становить -8°C. Кількість опадів також невелика, за рік в середньому вона становить 450 мм. Сніговий покрив нестійкий, через перепади температур він швидко тоне [28].

Найсухіший місяць в році – це квітень, він характеризується найбільш помітними сухими південно-східними вітрами. Іноді за рік трапляються не сильні пилові бурі, особливо навесні та на початку літа. Навесні температура нестійка, особливо в березні-квітні, спостерігаються перепади температур, весняні заморозки, які шкодять весняним посівам, адже Дніпропетровська область – це аграрний регіон, який спеціалізується на вирощуванні зернових культур (ячмінь, пшениця, кукурудза, соняшник), баштанних (кавун, гарбуз,

огірки) тощо. Загалом Дніпропетровська область розташована у зоні північного степу, які придатні для ведення сільського господарства [12].

2.3. Ґрунтовий покрив

Так як Дніпропетровська область розташована у зоні степу, то для неї характерні чорноземні ґрунти. Чорноземи загалом характеризуються високою родючістю, високим вмістом гумусу та сприятливою структурою для вирощування сільськогосподарських культур. Залежно від кліматичних умов, найпоширенішими є чорнозем звичайний та чорнозем типовий, рідко зустрічаються опідзолені чорноземи. Ці ґрунти є родючими, багатими на фосфор і калій, мають високу водо поглинальну здатність, містять 5% гумусу у складі (безпосередньо гумусовий горизонт має потужність у 40-60 см) та мають сприятливу водо-повітряну ємність.

У зниженнях рельєфу, у балках, на березі річок зустрічаються лучні, лучно-чорноземні та солонцюваті ґрунти. Загалом ці типи ґрунтів мало придатні для ведення сільського господарства, адже на цих територіях присутнє засолення, внаслідок чого спостерігається утворення солонців та солончаків.

Хоч ґрунти на території області є придатними для господарства, але науковці виділяють ряд проблем, які негативно впливають на стан ґрунтів. Серед них це: ерозія ґрунтів, зниження рівня гумусу у складі через інтенсивний обробіток ґрунту, ущільнення (перешкоджає аерації та водопроникності), засолення (особливо спостерігається у південних районах області).

Щоб уникнути цей ряд проблем, потрібно визначити правильний підхід до ведення сільського господарства. Для раціонального використання ґрунту та збереження його природньої родючості треба проводити такі заходи: використання сидератів, проведення сівозмін, дотримуватися мінімального обробітку ґрунту, використовувати органічні та мінеральні добрива для підвищення родючості. Також після збирання врожаю бажано залишати стерню та використовувати мульчування [21].

2.4. Місцезнаходження дослідних ділянок прихрамових територій

Досліджувалися храми та прихрамові території, які розташовані у історичній частині міста Дніпро. Було обрано центральну частину, тобто Соборний та Шевченківський райони. Для дослідження обрано три храми, які знаходяться неподалік один одного: Спасо-Преображенський кафедральний собор, Свято-Троїцький кафедральний собор та храм Святителя Миколая.

Спасо-Преображенський кафедральний собор

Спасо-Преображенський кафедральний собор (рис. 2.1-2.2) знаходиться у місті Дніпро, Соборний район, за адресою Соборна площа, 1. Більш детальна інформація наведена у таблиці 2.1 [11].

Таблиця 2.1 – Загальна інформація про Преображенський собор

<i>Тип споруди</i>	Кафедральний собор
<i>Розташування</i>	Україна, Дніпро, Соборна площа, 1
<i>Початок будівництва</i>	Травень 1787 рік
<i>Кінець будівництва</i>	1835 рік
<i>Будівельна система</i>	цегла
<i>Стиль, епонім</i>	Неокласицизм, Преображення Господнє
<i>Належність</i>	УПЦ МП
<i>Єпархія</i>	Дніпропетровська єпархія УПЦ МП
<i>Стан</i>	Пам'ятка архітектури національного значення України

Рис 2.1. Загальний вигляд храму

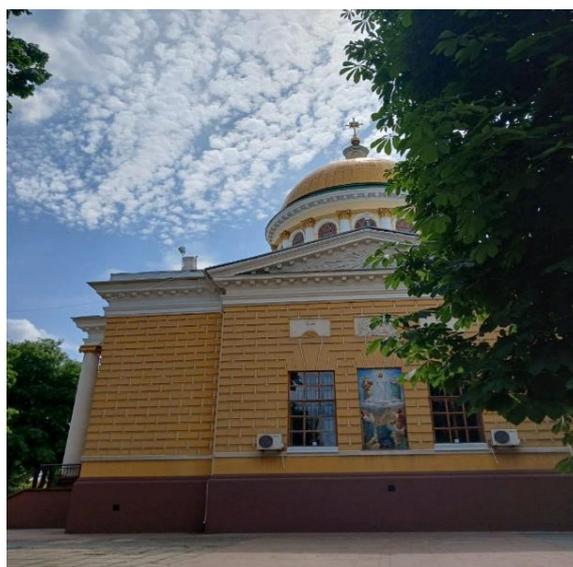

Рис. 2.2. Будівля храму

Свято-Троїцький кафедральний собор

Свято-Троїцький кафедральний собор (рис. 2.3-2.4) знаходиться у місті Дніпро, Шевченківський район, розташовується за адресою Троїцька площа, 7. Детальна інформація наведена у таблиці 2.2 [43].

Таблиця 2.2 – Загальна інформація про Троїцький собор

<i>Тип споруди</i>	Кафедральний собор
<i>Розташування</i>	Україна, Дніпро, Троїцька площа, 7
<i>Початок будівництва</i>	1862 рік
<i>Кінець будівництва</i>	XIX ст.
<i>Будівельна система</i>	цегла
<i>Епонім</i>	Трійця
<i>Належність</i>	УПЦ МП
<i>Стан</i>	Пам'ятка архітектури місцевого значення України і пам'ятка містобудування місцевого значення України

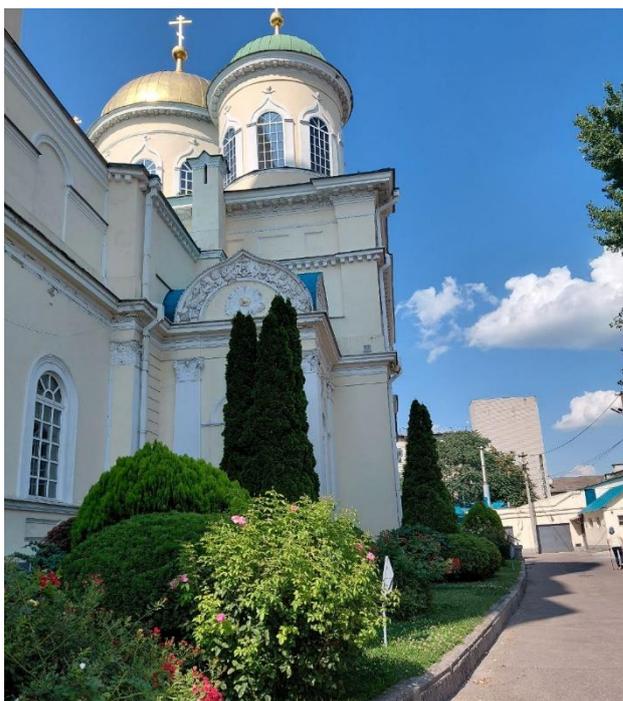

Рис. 2.3. Загальний вигляд храму

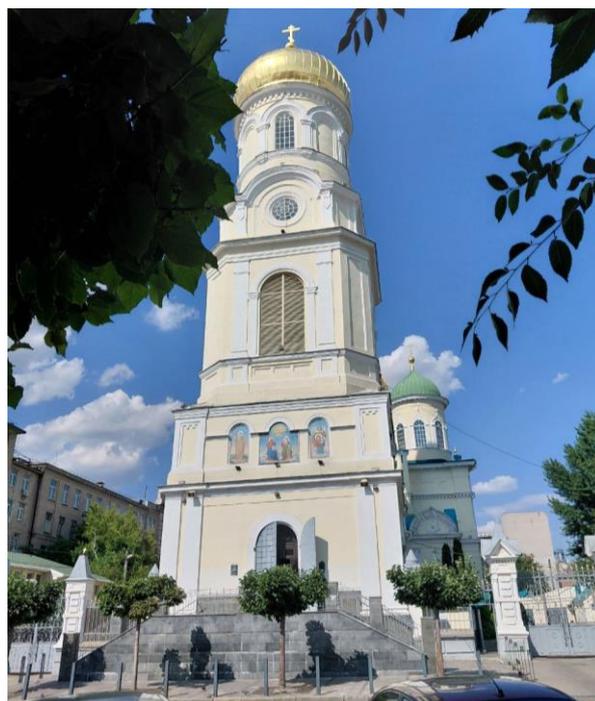

Рис. 2.4. Дзвіниця храму

Храм Святителя Миколая

Храм Святителя Миколая (рис. 2.5, 2.6) знаходиться у місті Дніпро, у Соборному районі, Монастирський острів, 1. Знаходиться неподалік пам'ятника Т.Г. Шевченка, на березі Дніпра. Головна особливість храму –

ікона Святителя Миколая в срібній ризі, яку виконали на замовлення головної архієреї. Детальна інформація зазначена у таблиці 2.3 [48].

Таблиця 2.3 – Загальна інформація про храм Святителя Миколая

<i>Тип споруди</i>	Православний храм
<i>Розташування</i>	Україна, Дніпро, Монастирський острів, 1
<i>Початок будівництва</i>	1996
<i>Кінець будівництва</i>	1999
<i>Будівельна система</i>	цегла
<i>Стиль, епонім</i>	Неовізантійська стилізація, Святитель Миколай Чудотворець
<i>Належність</i>	УПЦ МП
<i>Єпархія</i>	Дніпропетровська єпархія УПЦ МП

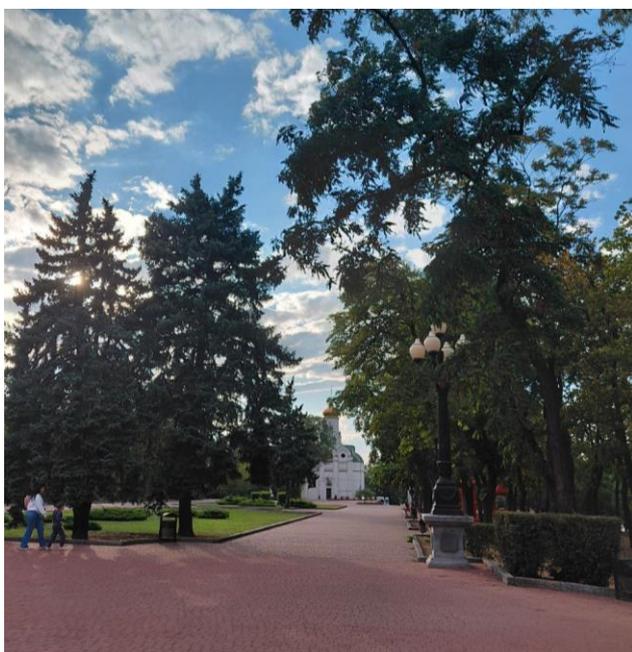

Рис. 2.5. Загальний вигляд храму

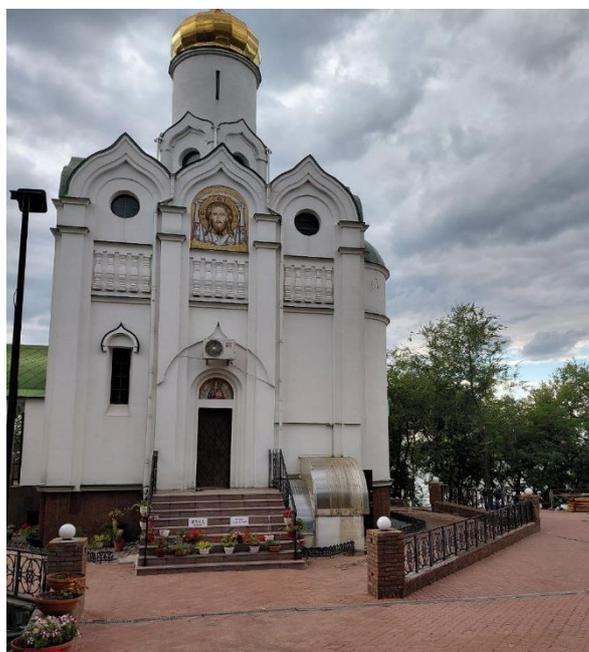

Рис. 2.6. Будівля храму

3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ЧАСТИНА

3.1. Характеристика досліджуваних об'єктів

Під час дослідження об'єктів озеленення Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та Спасо-Миколаївського храму було виявлено, що на території цих храмів зростають такі види рослин: туя західна (*Thuja occidentalis* L.), кипарисовик горіхоплідний (*Chamaecyparis pisifera* Endl.), біота східна (*Platyclusus orientalis* L.), ялина колюча (*Picea pungens* Engelm.), барбарис Тунберга (*Berberis thunbergii* L.), персик звичайний (*Persica vulgaris* Mill.), пухироплідник калинолистий (*Physocarpus opulifolius* L.), гіркокаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum* L.), самшит вічнозелений (*Buxus sempervirens* L.), гібіск сирійський (*Hibiscus syriacus* L.), тополя китайська (*Populus nigra* L.), гортензія крупнолиста (*Hydrangea macrophylla* Thunb.), слива домашня (*Prunus domestica* L.), береза повисла (*Betula pendula* Roth.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.), вишня звичайна (*Prunus cerasus* L.), виноград європейський (*Vitis vinifera* L.), шипшина собача (*Rosa canina* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), ялівець звичайний (*Juniperus communis* L.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.), сосна кримська (*Pinus nigra subsp. Pallasiana* Lamb.), тополя біла (*Populus alba* L.), тополя Болле (*Populus bolleana* L.), ялівець козацький (*Juniperus sabina* L.), магонія падуболиста (*Mahonia aquifolium* Nutt.), горобина звичайна (*Sorbus aucuparia* L.), ясен зелений (*Fraxinus excelsior* L.), робінія псевдоакація (*Robinia pseudoacacia* L.), півонія деревоподібна (*Paeonia × suffruticosa* Andrews.), калина звичайна (*Viburnum opulus* L.), ялиця біла (*Abies alba* Mill.), вишня шаровидна (*Prunus eminens* Mill.), ялівець скельний (*Juniperus scopulorum* Sarg.), ялина звичайна (*Picea abies* Karst.), сосна Веймутова (*Pinus strobus* L.), спірея середня (*Spiraea media* L.), спірея верболиста (*Spiraea salicifolia* L.), айлант найвищий (*Ailanthus altissima* Mill.), в'яз низький (*Ulmus pumila* L.), бузок звичайний (*Syringa vulgaris* L.), вишня пташина (*Prunus avium* L.), шовковиця чорна (*Morus nigra* L.), будлея Давида (*Buddleja davidii* Franch.),

кизильник горизонтальний (*Cotoneaster horizontalis* Decne), хеномелес японський (*Chaenomeles japonica* Thunb.), вишня японська (*Prunus serrulata* Lindl.).

Найчисельнішими у озелененні трьох храмів є троянди. Серед них є і види, і садові групи. Види троянд: троянда зморшкувата (*Rosa rugosa* Thunb.), групи троянд: троянда чайно-гібридна, троянда флорибунда, троянда поліантова, троянда штамбова, троянда плетиста, троянда ґрунтопокривна, троянда англійська, троянда дрібноквіткова.

3.2. Методика проведення інвентаризації деревних рослин

Досліджуючи об'єкти озеленення прихрамових територій було проведено інвентаризацію зелених насаджень шляхом маршрутного обстеження (рис. 3.1 – 3.2). Інвентаризацію здійснили згідно «Інструкції з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та інших населених пунктах України». Інвентаризація зелених насаджень прихрамових територій було проведено у липні-серпні 2025 року. Всі дані щодо характеристики кожної деревної рослини вносили у інвентаризаційну відомість (табл. Б.1 – Б.3, додаток Б).

Рис 3.1. Визначення категорії стану Рис. 3.2. Чагарники в озелененні храмів

У ході інвентаризації бралися до уваги саме деревні рослини – це дерева, чагарники та деревоподібні ліани. Визначали їх вид, висоту, діаметр стовбура, місце зростання, категорію стану, життєву форму, для деяких рослин зазначалася примітка. Також визначалося квіткове оформлення прихрамових територій, окремо вказувалися види квіткових та декоративно-листяних трав'янистих рослин. Більш детальна інформація про всі вищенаведені показники, наведена нижче:

- *номер* – вказувався відповідно до плану інвентаризації, рахується відповідно до порядку розміщення деревних рослин;
- *вид рослини* – це таксономічна одиниця біологічної класифікації, якісно відокремлена форма живих істот, визначалася за морфологічними видовими ознаками;
- *місце зростання* – це місце, на якому існує рослина (росте і розвивається), може бути уточнення по сторонам світу (північ, південь, захід, схід) або конкретне місцезростання (біля будівлі, біля паркану тощо);
- *висота* – це розмір рослини від її основи до найвищої видимої точки (визначалося за допомогою висотоміру);
- *діаметр стовбура* – це вимірювання ширини стовбура на висоті 1,3 м від кореневої шийки рослини (дослідження проводилося за допомогою мірної вилки та рулетки);
- *життєва форма* – визначалася відповідно до морфологічних показників (визначалися дерево, кущ та деревоподібна ліана);
- *примітка* – вказувалися деякі відмінності та характеристики до певного виду рослин (наявність механічного пошкодження, дупел, хвороби, шкідників тощо);
- *категорія стану* – це класифікація за Е.Г. Мозолевською, за допомогою якої можна визначити до якого стану належить певна рослина. Цей розподіл включає 7 категорій (від 0 до 6), де вказується стадія пошкодження

стовбура та крони деревних рослин, більш детальна інформація про їх розподіл зазначено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Лісопатологічні категорії стану дерев для міських насаджень

Категорія стану	Характеристика стану
0	без уражень
1	майже без уражень (в кроні не більше 25% сухих частин, присутні помітна ажурність, немає прирості на рівні з іншими деревами)
2	помітні ураження (сухі частини становлять 25-50%, невеликі ураження гілок, кореневої шийки та стовбура, невеликі ураження)
3	багато уражень (сухі частини значні 50-75%, дуже рідка крона, присутні вірусні та грибкові захворювання, чисельні пошкодження)
4	засихаючий стан (ураження крони становить 75%, багато хвороб та присутні шкідники, чисельні сухі гілки)
5	сухостій поточного року
6	сухостій минулого року

3.3. Результати досліджень

3.3.1. Систематичне положення деревних видів

Визначення систематичного положення видів та декоративних форм деревних видів, які зростають на території досліджуваних прихрамових територіях, включає в себе розподіл дерев, кущів та деревоподібних ліан по родам, родинам, порядкам, відділам із зазначенням української та латинської наукових назв.

Таблиця 3.2 – Розподіл систематичного положення деревних видів

№	Вид рослини	Рід	Родина
Відділ Голонасінні (<i>Pinophyta</i>)			
Порядок Соснові (<i>Pinales</i>)			
1	Ялиця біла (<i>Abies alba</i> L.)	Ялиця (<i>Abies</i> L.)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
2	Ялина звичайна (<i>Picea abies</i> H.Karst.)	Ялина (<i>Picea</i> A.Dietr)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
3	Ялина звичайна 'Nidiformis' (<i>Picea abies</i> H.Karst. 'Nidiformis')	Ялина (<i>Picea</i> A.Dietr)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
4	Ялина колюча форма 'Блакитна' (<i>Picea pungens</i> Engelm. 'Glauca')	Ялина (<i>Picea</i> A.Dietr)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
5	Туя західна 'Smaragd' (<i>Thuja occidentalis</i> L. 'Smaragd')	Туя (<i>Thuja</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)

Продовження таблиці 3.2

6	Туя західна 'Brabant' (<i>Thuja occidentalis</i> L. 'Brabant')	Туя (<i>Thuja</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
7	Туя західна 'Golden Globe' (<i>Thuja occidentalis</i> L. 'Golden Globe')	Туя (<i>Thuja</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
8	Біота східна (<i>Biota orientalis</i> Endl.)	Біота (<i>Biota</i> Endl.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
9	Ялівець козацький (<i>Juniperus sabina</i> L.)	Ялівець (<i>Juniperus</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
10	Ялівець звичайний (<i>Juniperus communis</i> L.)	Ялівець (<i>Juniperus</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
11	Ялівець скельний 'Skyrocket' (<i>Juniperus scopulorum</i> Sarg. 'Skyrocket')	Ялівець (<i>Juniperus</i> L.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
12	Сосна кримська (<i>Pinus pallasiana</i> Lamb.)	Сосна (<i>Pinus</i> L.)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
13	Сосна Веймутова (<i>Pinus strobus</i> L.)	Сосна (<i>Pinus</i> L.)	Соснові (<i>Pinaceae</i> Lindl.)
14	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana' (<i>Chamaecyparis pisifera</i> Endl. 'Filifera Nana')	Кипарисовик (<i>Chamaecyparis</i> Spanch.)	Кипарисові (<i>Cupressaceae</i> F.Neger)
Відділ Покритонасінні (<i>Magnoliophyta</i>)			
Порядок Розоцвіті (<i>Rosidales</i>)			
15	Шипшина собача (<i>Rosa canina</i> L.)	Шипшина (<i>Rosa</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
16	Троянда зморшкувата 'F.J.Grootendorst' (<i>Rosa rugosa</i> 'F.J.Grootendorst' L.)	Троянда (<i>Rosa</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
17	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst' (<i>Rosa rugosa</i> 'Pink Grootendorst' L.)	Троянда (<i>Rosa</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
18	Троянда садова гібридна	Троянда (<i>Rosa</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
19	Горобина звичайна (<i>Sorbus aucuparia</i> L.)	Горобина (<i>Sorbus</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
20	Вишня шаровидна (<i>Prunus cerasus</i> <i>Umbraculifera</i>)	Вишня (<i>Cerasus</i> Juss)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
21	Вишня пташина (<i>Prunus avium</i> L.)	Вишня (<i>Cerasus</i> Juss)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
22	Вишня японська 'Hisakura' (<i>Prunus serrulate</i> 'Hisakura' Lindl.)	Вишня (<i>Cerasus</i> Juss)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
23	Вишня звичайна (<i>Cerasus vulgaris</i> L.)	Вишня (<i>Cerasus</i> Juss)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
24	Персик звичайний (<i>Prunus persica</i> Batsch)	Персик (<i>Prunus</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
25	Пухироплідник калинолистий (<i>Physocarpus opulifolius</i> L.)	Пухироплідник (<i>Physocarpus</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
26	Слива домашня (<i>Prunus domestica</i> L.)	Слива (<i>Prunus</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
27	Спірея середня (<i>Spiraea media</i> L.)	Спірея (<i>Spiraea</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)

Продовження таблиці 3.2

28	Спірея верболиста (<i>Spiraea salicifolia</i> L.)	Спірея (<i>Spiraea</i> L.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
29	Хеномелес японський (<i>Chaenomeles japonica</i> Thunb.)	Хеномелес (<i>Chaenomeles</i> Lindl.)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
30	Кизильник горизонтальний (<i>Cotoneaster horizontalis</i> Decne)	Кизильник (<i>Cotoneaster</i> Decne)	Розові (<i>Rosaceae</i> Juss)
Порядок Жовтицевоцвіті (<i>Ranunculales</i>)			
31	Магонія падуболиста (<i>Mahonia aquifolium</i> Nutt.)	Магонія (<i>Mahonia</i> Nutt.)	Барбарисові (<i>Berberidaceae</i> Juss)
32	Барбарис Тунберга (<i>Berberis thunbergii</i> L.)	Барбарис (<i>Berberis</i> L.)	Барбарисові (<i>Berberidaceae</i> Juss)
Порядок Самшитоцвіті (<i>Buxales</i>)			
33	Самшит вічнозелений (<i>Buxus sempervirens</i> L.)	Самшит (<i>Buxus</i> L.)	Самшитові (<i>Buxaceae</i> Dumort)
Порядок Букоцвіті (<i>Fagales</i>)			
34	Дуб звичайний (<i>Quercus robur</i> L.)	Дуб (<i>Quercus</i> L.)	Букові (<i>Fagaceae</i> Dumort)
Порядок Березоцвіті (<i>Betulales</i>)			
35	Береза повисла (<i>Betula pendula</i> Roth.)	Береза (<i>Betula</i> L.)	Березові (<i>Betulaceae</i> C.A. Agardh.)
36	Ліщина звичайна (<i>Corylus avellana</i> L.)	Ліщина (<i>Corylus</i> L.)	Березові (<i>Betulaceae</i> C.A. Agardh.)
Порядок Вербоцвіті (<i>Salicales</i>)			
37	Тополя Болле (<i>Populus bolleana</i> Louche)	Тополя (<i>Populus</i> L.)	Вербові (<i>Salicaceae</i> Lindl.)
38	Тополя біла (<i>Populus alba</i> L.)	Тополя (<i>Populus</i> L.)	Вербові (<i>Salicaceae</i> Lindl.)
39	Тополя чорна (<i>Populus nigra</i> L.)	Тополя (<i>Populus</i> L.)	Вербові (<i>Salicaceae</i> Lindl.)
Порядок Кропивоцвіті (<i>Urticales</i>)			
40	В'яз низький (<i>Ulmus pumila</i> L.)	В'яз (<i>Ulmus</i> L.)	В'язові (<i>Ulmaceae</i> Mirb.)
41	Шовковиця чорна 'Pendula' (<i>Morus nigra</i> L. <i>Pendula</i>)	Шовковиця (<i>Morus</i> L.)	Тутові (<i>Moraceae</i> Lindl.)
Порядок Бобоцвіті (<i>Fabales</i>)			
42	Робінія псевдоакація (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	Робінія (<i>Robinia</i> L.)	Бобові (<i>Fabaceae</i> Lindl.)
Порядок Сапіндоцвіті (<i>Sapindales</i>)			
43	Клен гостролистий (<i>Acer platanoides</i> L.)	Клен (<i>Acer</i> L.)	Сапіндові (<i>Aceraceae</i> Lindl.)
44	Гіркокаштан звичайний (<i>Aesculus hippocastanum</i> L.)	Гіркокаштан (<i>Aesculus</i> L.)	Гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Juss.)
Порядок Маслиноцвіті (<i>Oleales</i>)			
45	Ясен зелений (<i>Fraxinus pennsylvanica</i> L.)	Ясен (<i>Fraxinus</i> L.)	Маслинові (<i>Oleaceae</i> Lindl.)
46	Бузок звичайний (<i>Syringa vulgaris</i> L.)	Бузок (<i>Syringa</i> L.)	Маслинові (<i>Oleaceae</i> Lindl.)
Порядок Ломикаменецвіті (<i>Saxifragales</i>)			
46	Півонія деревовидна (<i>Paeonia arborea</i> Andrews)	Півонія (<i>Paeonia</i> L.)	Півонієві (<i>Paeoniaceae</i> Raf.)

Продовження таблиці 3.2

Порядок Черсакоцвіті (<i>Dipsacales</i>)			
47	Калина звичайна (<i>Viburnum opulus</i> L.)	Калина (<i>Viburnum</i> L.)	Пижмівкові (<i>Adoxaceae</i> E.Mey.)
Порядок Виноградоцвіті (<i>Vitales</i>)			
48	Виноград європейський (<i>Vitis vinifera</i> L.)	Виноград (<i>Vitis</i> L.)	Виноградові (<i>Vitaceae</i> Juss.)
Порядок Гортензієцвіті (<i>Hydrangeales</i>)			
49	Гортензія крупнолиста 'You me together' (<i>Hydrangea paniculata</i> L. 'You me together')	Гортензія (<i>Hydrangea</i> L.)	Гортензієві (<i>Hydrangaceae</i> Endl.)
Порядок Рутоцвіті (<i>Rutales</i>)			
50	Айлант найвищий (<i>Ailanthus altissima</i> Mill.)	Айлант (<i>Ailanthus</i> Desf.)	Симарубові (<i>Simarubaceae</i> Lindl.)
Порядок Мальвоцвіті (<i>Malvales</i>)			
51	Гібіск сирійський (<i>Hibiscus syriacus</i> L.)	Гібіск (<i>Hibiscus</i> L.)	Мальвові (<i>Malvaceae</i> Juss.)
Порядок Губоцвіті (<i>Lamiales</i>)			
53	Будлея Давида (<i>Buddleja davidii</i> Franch.)	Будлея (<i>Buddleja</i> Franch.)	Будлейні (<i>Buddlejaceae</i> Juss.)

Отже, провівши систематичний розподіл видів та декоративних форм, можна зробити висновок, що на території трьох храмів зростає 53 декоративні рослини, які у свою чергу відносяться до 2 відділів, 18 порядків, 21 родин, 38 родів. Загалом ці рослини представлені деревами, чагарниками та деревоподібними ліанами. До відділу Голонасінні належать 7 родів, до відділу Покритонасінні – 31 рід.

Також був проведений аналіз розподілу за родинами, який представлений на рисунку 3.3. Отже, найчисленнішими родинами є: Розові (*Rosaceae* Juss) – 16 видів і форм, Кипарисові (*Cupressaceae* F.Neger) – 8 видів і форм, Соснові (*Pinaceae* Lindl.) – 6 видів і форм; далі йдуть не чисельні родини: Вербові (*Salicaceae* Lindl.) – 3 види, Барбарисові (*Berberidaceae* Juss) – 2 види, Березові (*Betulaceae* С.А. Agardh.) – 2 види, Маслинові (*Oleaceae* Lindl.) – 2 види; наступні перераховані родини містять тільки один вид або декоративну форму: Самшитові (*Buxaceae* Dumort), Букові (*Fagaceae* Dumort), В'язові (*Ulmaceae* Mirb.), Тутові (*Moraceae* Lindl.), Бобові (*Fabaceae* Lindl.), Сапіндові (*Aceraceae* Lindl.), Гіркокаштанові (*Hippocastanaceae* Juss.), Півонієві (*Paeoniaceae* Raf.), Пижмівкові (*Adoxaceae* E.Mey.), Виноградові

(*Vitaceae* Juss.), Гортензієві (*Hydrangaceae* Endl.), Симарубові (*Simarubaceae* Lindl.), Мальвові (*Malvaceae* Juss), Будлейні (*Buddlejaceae* Juss.).

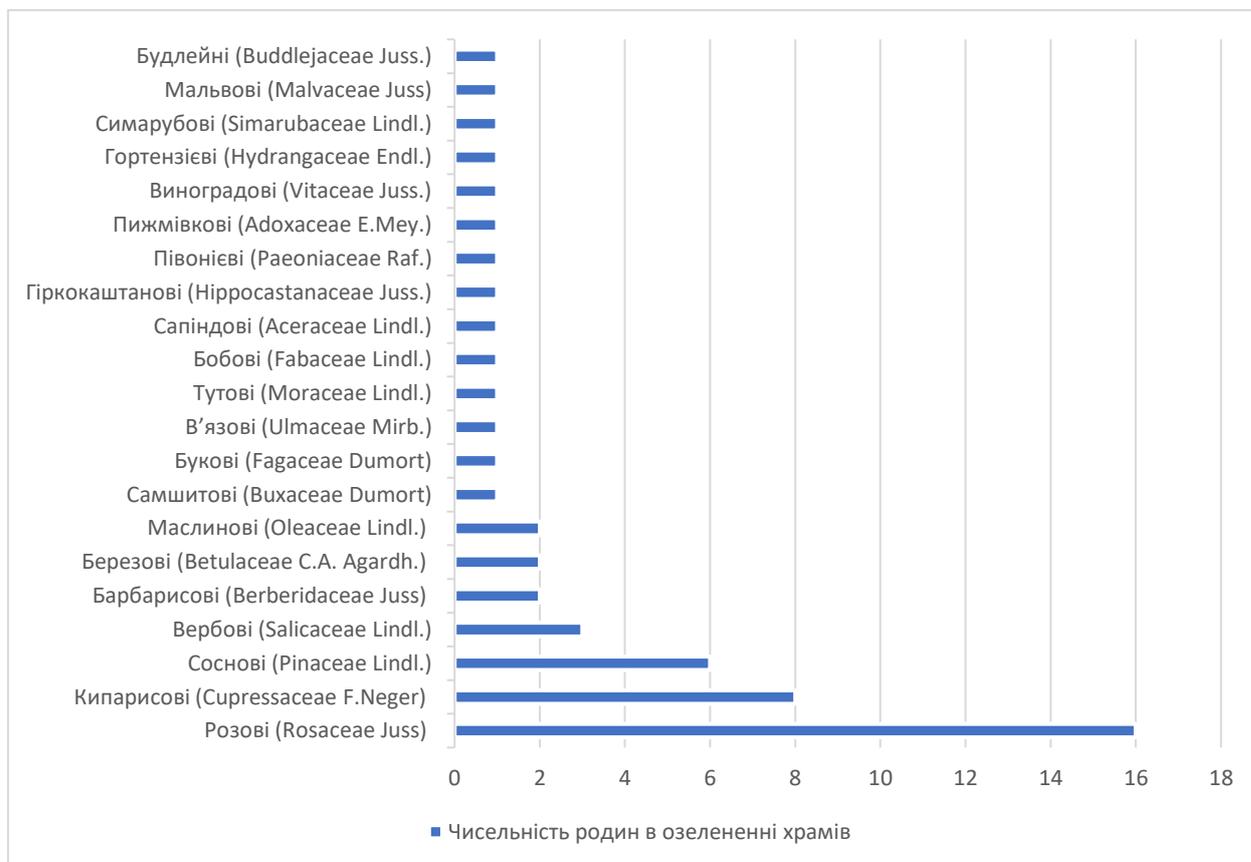

Рис. 3.3. Аналіз розподілу деревних видів за родинами

На території трьох храмів чисельною родиною є Розові (*Rosaceae* Juss), у таблиці 3.1 зазначено вид троянда садова гібридна, яка поділяється на садові групи. Загалом на території храмів зустрічаються 8 садових груп троянд, серед них троянда чайно-гібридна, троянда штамбова, троянда плетиста, троянда ґрунтопокривна, троянда флорибунда, троянда англійська, троянда дрібноквіткова та троянда поліантова. Ці групи троянд також представлені у озелененні різними сортами, загалом на території храмів зустрічаються 27 сортів троянд, наступний розподіл за групами та сортами троянд представлений на рисунку 3.4. У озелененні прихрамових територій застосовуються наступні сорти: *Elina*, *New Done*, *Mont Blanc*, *Piano*, *Cherry Lady*, *Pierre*, *Red Velvet*, *Yellow Fairy*, *Leonardo da Vinci*, *Primavera*, *Opa Potschke*, *Everest*, *Midsummer*, *Cream Abundance*, *El Toro*, *Pink Intuition*, *Charles*

Darwin, Sweet palette, Roseberry, Double Delight, Peach Maracle, Scarlet, White Terry, Rose Luxe Poland, Scheekusschen, Gloria Day, White Pet.

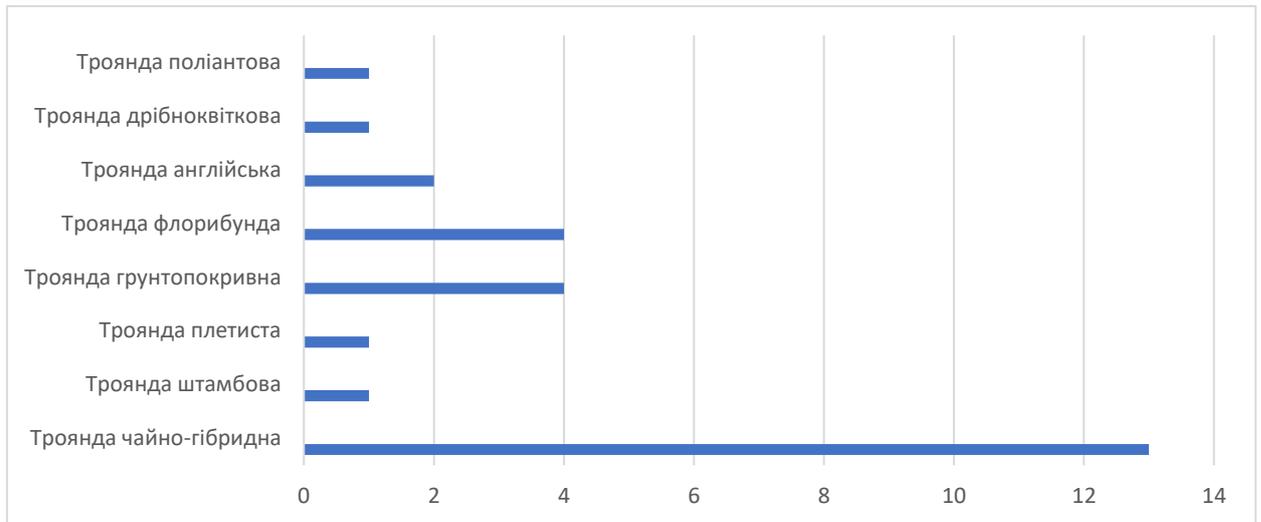

Рис. 3.4. Аналіз розподілу троянд за садовими групами

3.3.2. Кількісний склад деревних насаджень

Під час проведення досліджень на прихрамових територіях, було визначено кількісний склад по кожному із об'єктів. Аналіз проводився стосовно кількості видів та визначалося відсоткове співвідношення від загальної кількості. Більш детальна інформація представлена у табл. 3.3 – 3.5.

Таблиця 3.3 – Кількісний склад насадження території СПКС

№	Вид рослини	Кількість екземплярів	
		шт.	%
1	Шипшина собача	1	0,2
2	Клен гостролистий	7	1,4
3	Ялівець звичайний	25	5,0
4	Гіркокаштан звичайний	4	0,8
5	Дуб звичайний	8	1,6
6	Сосна кримська	31	6,1
7	В'яз низький	2	0,4
8	Тополя Болле	7	1,4
9	Тополя біла	1	0,2
10	Самшит вічнозелений	28	5,5
11	Ялівець козацький	24	4,7
12	Туя західна 'Brabant'	2	0,4
13	Біота східна	1	0,2
14	Магонія падуболиста	1	0,2
15	Горобина звичайна	1	0,2
16	Ясен зелений	1	0,2
17	Робінія псевдоакація	11	2,2
18	Півонія деревоподібна	1	0,2
19	Калина звичайна	1	0,2

Продовження таблиці 3.3

20	Ялина колюча форма 'Glauca'	7	1,4
21	Береза повисла	1	0,2
22	Ялиця біла	2	0,4
23	Вишня шаровидна	12	2,4
24	Троянда зморшкувата 'F.J.Grootendorst'	1	0,2
25	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	27	5,3
26	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	13	2,6
27	Троянда чайно-гібридна 'Opa Putschke'	82	16,1
28	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	6	1,2
29	Троянда флорибунда 'Midsummer'	94	18,3
30	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'	12	2,4
31	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	22	4,3
32	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'	11	2,2
33	Троянда англійська 'Charles Darwin'	10	2,0
34	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	20	3,9
35	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'	8	1,6
36	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'	5	1,0
37	Троянда англійська 'Peach Miracle'	1	0,2
38	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	11	2,2
39	Троянда ґрунтопокривна 'White Terry'	2	0,4
40	Троянда дрібноквіткова 'RosaLuxe Poland'	2	0,4
41	Троянда флорибунда 'Schneekusschen'	1	0,2
Разом:		507	100%

Таблиця 3.4 – Кількісний склад насадження території СТКС

№	Вид рослини	Кількість екземплярів	
		шт.	%
1	Туя західна 'Smaragd'	15	9,8
2	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	9	5,9
3	Туя західна 'Golden Globe'	9	5,9
4	Біота східна	3	2,0
5	Ялина колюча 'Glauca'	2	1,2
6	Барбарис Тунберга	4	2,6
7	Персик звичайний	3	2,0
8	Пухироплідник калинолистий	5	3,3
9	Гірकोкаштан звичайний	1	0,7
10	Самшит вічнозелений	59	38,5
11	Гібіск сирійський	3	2,0
12	Тополя чорна	1	0,7
13	Гортензія крупнолиста 'You Me Together'	1	0,7
14	Слива домашня	1	0,7
15	Береза повисла	1	0,7
16	Ліщина звичайна	2	1,2
17	Вишня звичайна	2	1,2
18	Виноград європейський	1	0,7
19	Троянда чайно-гібридна 'Elina'	12	7,8

Продовження таблиці 3.4

20	Троянда штамбова 'New Done'	2	1,2
21	Троянда плетиста 'Mont Blanc'	7	4,6
22	Троянда чайно-гібридна 'Piano'	3	2,0
23	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'	3	2,0
24	Троянда чайно-гібридна 'Pierre'	1	0,7
25	Троянда ґрунтопокривна 'Red Velvet'	2	1,2
26	Троянда ґрунтопокривна 'Yellow Fairy'	1	0,7
Разом:		153	100%

Таблиця 3.5 – Кількісний склад насадження території ХСМ

№	Вид рослини	Кількість екземплярів	
		шт.	%
1	Ялівець скельний 'Skyrocket'	35	9,5
2	Ялівець звичайний	20	5,4
3	Ялівець козацький	33	9,0
4	Ялина колюча 'Glauca'	1	0,3
5	Ялина звичайна	3	0,8
6	Сосна Веймутова	1	0,3
7	Туя західна 'Smaragd'	6	1,6
8	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	1	0,3
9	Ялівець звичайний 'Nidiformis'	1	0,3
10	Спірея середня	6	1,6
11	Спірея верболиста	2	0,5
12	Айлант найвищий	2	0,5
13	Робінія псевдоакація	2	0,5
14	В'яз низький	2	0,5
15	Береза повисла	1	0,3
16	Бузок звичайний	42	11,4
17	Гібіск сирійський	12	3,3
18	Барбарис Тунберга	2	0,5
19	Вишня пташина	2	0,5
20	Шипшина собача	5	1,4
21	Шовковиця чорна 'Pendula'	1	0,3
22	Самшит вічнозелений	2	0,5
23	Будлея Давида	1	0,3
24	Кизильник горизонтальний	4	1,1
25	Гірकोкаштан звичайний	2	0,5
26	Хеномелес японський	2	0,5
27	Вишня японська 'Hisakura'	1	0,3
28	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	44	11,9
29	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'	40	10,9
30	Троянда поліантова 'White Pet'	18	4,9
31	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'	16	4,3
32	Троянда чайно-гібридна 'Opa Potschke'	40	10,9
33	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	19	5,1
Разом:		369	100%

Також у ході проведення дослідження був визначений загальний кількісний склад дендрофлори по трьох храмах, більш детальна інформація зазначена у таблиці 3.6. Загалом на території Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святого Миколая зростає 1029 деревних рослин.

Таблиця 3.6 – Загальний кількісний склад храмів

№	Вид рослини	Кількість екземплярів	
		шт.	%
1	Шипшина собача	6	0,6
2	Клен гостролистий	7	0,7
3	Ялівець звичайний	45	4,4
4	Гірकोкаштан звичайний	7	0,7
5	Дуб звичайний	8	0,8
6	Сосна кримська	31	3,0
7	В'яз низький	4	0,4
8	Хеномелес японський	2	0,2
9	Вишня японська <i>'Hisakura'</i>	1	0,1
10	Тополя Болле	7	0,7
11	Тополя біла	1	0,1
12	Самшит вічнозелений	89	8,6
13	Шовковиця чорна <i>'Pendula'</i>	1	0,1
14	Ялівець козацький	57	5,5
15	Ялівець скельний <i>'Skyrocket'</i>	35	3,4
16	Туя західна	2	0,2
17	Туя західна <i>'Smaragd'</i>	21	2,0
18	Кипарисовик горіхоплідний <i>'Filifera Nana'</i>	10	1,0
19	Туя західна <i>'Golden Globe'</i>	9	0,9
20	Ялівець звичайний <i>'Nidiformis'</i>	1	0,1
21	Спірея середня	6	0,6
22	Спірея верболиста	2	0,2
23	Будлея Давида	1	0,1
24	Кизильник горизонтальний	4	0,4
25	Айлант найвищий	2	0,2
26	Бузок звичайний	42	4,1
27	Біота східна	4	0,4
28	Магонія падуболиста	1	0,1
29	Горобина звичайна	1	0,1
30	Ясен зелений	1	0,1
31	Робінія псевдоакація	13	1,3
32	Півонія деревоподібна	1	0,1
33	Калина звичайна	1	0,1
34	Ялина колюча <i>'Glauca'</i>	10	1,0
35	Береза повисла	3	0,3
36	Ялиця біла	2	0,2
37	Ялина звичайна	3	0,3

Продовження таблиці 3.6

38	Сосна Веймутова	1	0,1
39	Вишня шаровидна	12	1,2
40	Барбарис Тунберга	6	0,6
41	Персик звичайний	3	0,3
42	Пухироплідник калинолистий	5	0,5
43	Гібіск сирійський	15	1,5
44	Вишня пташина	2	0,2
45	Тополя чорна	1	0,1
46	Гортензія крупнолиста <i>'You Me Together'</i>	1	0,1
47	Слива домашня	1	0,1
48	Ліщина звичайна	2	0,2
49	Вишня звичайна	2	0,2
50	Виноград європейський	1	0,1
51	Троянда зморшкувата <i>'F.J.Grootendorst'</i>	1	0,1
52	Троянда флорибунда <i>'Leonardo da Vinci'</i>	46	4,4
53	Троянда чайно-гібридна <i>'Primavera'</i>	13	1,3
54	Троянда чайно-гібридна <i>'Opa Potschke'</i>	122	11,5
55	Троянда чайно-гібридна <i>'Everest'</i>	50	4,8
56	Троянда флорибунда <i>'Midsummer'</i>	94	9,0
57	Троянда флорибунда <i>'Cream Abundance'</i>	12	1,2
58	Троянда чайно-гібридна <i>'El Toro'</i>	22	2,1
59	Троянда чайно-гібридна <i>'Pink Intuition'</i>	11	1,1
60	Троянда англійська <i>'Charles Darwin'</i>	10	1,0
61	Троянда чайно-гібридна <i>'Sweet palette'</i>	20	1,9
62	Троянда чайно-гібридна <i>'Roseberry'</i>	8	0,8
63	Троянда чайно-гібридна <i>'Double Delight'</i>	5	0,5
64	Троянда англійська <i>'Peach Miracle'</i>	1	0,1
65	Троянда ґрунтопокривна <i>'Scarlet'</i>	11	1,1
66	Троянда ґрунтопокривна <i>'White Terry'</i>	2	0,2
67	Троянда дрібноквіткова <i>'RosaLuxe Poland'</i>	2	0,2
68	Троянда флорибунда <i>'Schneekusschen'</i>	1	0,1
69	Троянда чайно-гібридна <i>'Elina'</i>	12	1,2
70	Троянда штамбова <i>'New Done'</i>	2	0,2
71	Троянда плетиста <i>'Mont Blanc'</i>	7	0,7
72	Троянда чайно-гібридна <i>'Piano'</i>	3	0,3
73	Троянда чайно-гібридна <i>'Cherry Lady'</i>	3	0,3
74	Троянда чайно-гібридна <i>'Pierre'</i>	1	0,1
75	Троянда ґрунтопокривна <i>'Red Velvet'</i>	2	0,2
76	Троянда ґрунтопокривна <i>'Yellow Fairy'</i>	1	0,1
77	Троянда чайно-гібридна <i>'Gloria Day'</i>	40	3,9
78	Троянда поліантова <i>'White Pet'</i>	18	1,7
79	Троянда зморшкувата <i>'Pink Grootendorst'</i>	16	1,6
Разом:		1029	100%

Отже, провівши підрахунки по храмах окремо та загалом, можна зробити висновок, що переважаючим видом на території Спасо-

Преображенського кафедрального собору є троянда садова гібридна, яка поділена на групи та сорти, отже, загальна кількість троянд становить 328 шт. Аналогічна закономірність за кількістю спостерігається і у храмі Святого Миколая, де панівним видом є троянда садова гібридна, тому на території храму зростає 177 шт. А в озелененні Свято-Троїцького кафедрального собору переважаючим видом є самшит вічнозелений, кількість якого становить 59 шт. Загалом на території Спасо-Преображенського кафедрального собору зростає 507 рослин, Свято-Троїцького кафедрального собору 153 рослини, а у храмі Святого Миколая 369 рослин, загальна кількість становить 1029 рослин.

3.3.3. Визначення географічного походження видів

Аналіз географічного походження видів допомагає чітко сформулювати наукове і практичне підґрунття для дослідження еволюційних процесів, більш точно визначити таксономічне положення виду, дізнатися про центри походження та різноманіття конкретної рослини. Ця інформація також стає в нагоді для застосування методів фітоіндикації та біомоніторингу. Тому головна задача у ході цього дослідження – це встановити життєву форму виду та географічне походження, тобто вихідцем із якої країни є певна рослина. Більш детальна інформація представлена у табл. 3.7 – 3.9.

Таблиця 3.7 – Географічне походження та визначення життєвих форм рослин на території СПКС

№	Вид рослини	Життєва форма	Географічне походження
1	Шипшина собача	Кущ	Західна Європа
2	Клен гостролистий	Дерево	Західна Азія, Європа
3	Ялівець звичайний	Кущ	Північна Америка, Євразія
4	Гірकोкаштан звичайний	Дерево	Греція
5	Дуб звичайний	Дерево	Європа, Кавказ
6	Сосна кримська	Дерево	Крим, Кавказ, Мала Азія
7	В'яз низький	Дерево	Європа
8	Тополя Болле	Дерево	Середня Азія
9	Тополя біла	Дерево	Середня Азія, Європа
10	Самшит вічнозелений	Кущ	Європа, Азія
11	Ялівець козацький	Кущ	Центрально-південна Європа
12	Туя західна 'Brabant'	Дерево	Північна Америка
13	Біота східна	Дерево	Китай
14	Магонія падуболиста	Кущ	Північна Америка
15	Горобина звичайна	Дерево	Європа, Мала Азія, Кавказ

Продовження таблиці 3.7

16	Ясен зелений	Дерево	Північна Америка
17	Робінія псевдоакація	Дерево	Північна Америка
18	Півонія деревоподібна	Кущ	Західний Китай
19	Калина звичайна	Кущ	Європа, частина Азії
20	Ялина колюча форма 'Glauca'	Дерево	Північна Америка
21	Береза повисла	Дерево	Західна Європа, Мала Азія
22	Ялиця біла	Дерево	Карпати, Південна Європа
23	Вишня шаровидна	Дерево	Центральна Європа
24	Троянда садова гібридна	Кущ	Схід, Китай

Таблиця 3.8 – Географічне походження та визначення життєвих форм рослин на території СТКС

№	Вид рослини	Життєва форма	Географічне походження
1	Туя західна 'Smaragd'	Дерево	Північна Америка
2	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	Кущ	Японія
3	Туя західна 'Golden Globe'	Кущ	Північна Америка
4	Біота східна	Дерево	Китай
5	Ялина колюча 'Glauca'	Дерево	Північна Америка
6	Барбарис Тунберга	Кущ	Японія
7	Персик звичайний	Дерево	Китай
8	Пухироплідник калинолистий	Кущ	Північна Америка
9	Гірकोкаштан звичайний	Дерево	Греція
10	Самшит вічнозелений	Кущ	Європа, Азія
11	Гібіск сирійський	Кущ	Західна Азія
12	Тополя чорна	Дерево	Центрально-південна Європа
13	Гортензія крупнолиста 'You Me Together'	Кущ	Східна Азія, Японія
14	Слива домашня	Дерево	Мала Азія
15	Береза повисла	Дерево	Західна Європа, Мала Азія
16	Ліщина звичайна	Кущ	Європа, Кавказ
17	Вишня звичайна	Дерево	Європа
18	Виноград європейський	Ліана	Мала Азія
19	Троянда садова гібридна	Кущ	Схід, Китай
20	Троянда витка	Ліана	Центрально-південна Європа

Таблиця 3.9 – Географічне походження та визначення життєвих форм рослин на території ХСМ

№	Вид рослини	Життєва форма	Географічне походження
1	Ялівець скельний 'Skyrocket'	Кущ	Північна Америка
2	Ялівець звичайний	Кущ	Північна Америка, Євразія
3	Ялина колюча 'Glauca'	Дерево	Північна Америка

Продовження таблиці 3.9

4	Ялина звичайна	Дерево	Центрально-північна Європа
5	Сосна Веймутова	Дерево	Північна Америка
6	Туя західна ' <i>Smaragd</i> '	Дерево	Північна Америка
7	Кипарисовик горіхоплідний ' <i>Filifera Nana</i> '	Кущ	Японія
8	Ялівець звичайний ' <i>Nidiformis</i> '	Кущ	Північна Америка, Євразія
9	Спірея середня	Кущ	Євразія
10	Спірея верболиста	Кущ	Північна Америка
11	Айлант найвищий	Дерево	Китай
12	Робінія псевдоакація	Дерево	Північна Америка
13	В'яз низький	Дерево	Європа
14	Береза повисла	Дерево	Західна Європа, Мала Азія
15	Бузок звичайний	Кущ	Південно-східна Європа
16	Гібіск сирійський	Кущ	Західна Азія
17	Барбарис Тунберга	Кущ	Японія
18	Вишня пташина	Дерево	Південна Європа
19	Шипшина собача	Кущ	Західна Європа
20	Шовковиця чорна ' <i>Pendula</i> '	Дерево	Центральна Азія
21	Самшит вічнозелений	Кущ	Європа, Азія
22	Будлея Давида	Кущ	Центрально-західний Китай
23	Кизильник горизонтальний	Кущ	Центральний Китай
24	Гірकोкаштан звичайний	Дерево	Греція
25	Хеномелес японський	Кущ	Східна Азія
26	Вишня японська ' <i>Hisakura</i> '	Дерево	Далекий Схід
27	Троянда садова гібридна	Кущ	Схід, Китай
28	Ялівець козацький	Кущ	Центрально-південна Європа

Отже, за даними із вищенаведених таблиць, переважаючою біоморфою на території Спасо-Преображенського кафедрального собору є дерево, Свято-Троїцького кафедрального собору – кущ та дерево, храму Святителя Миколая – кущ. Детальна інформація по розподілу зображено на рисунку 3.5.

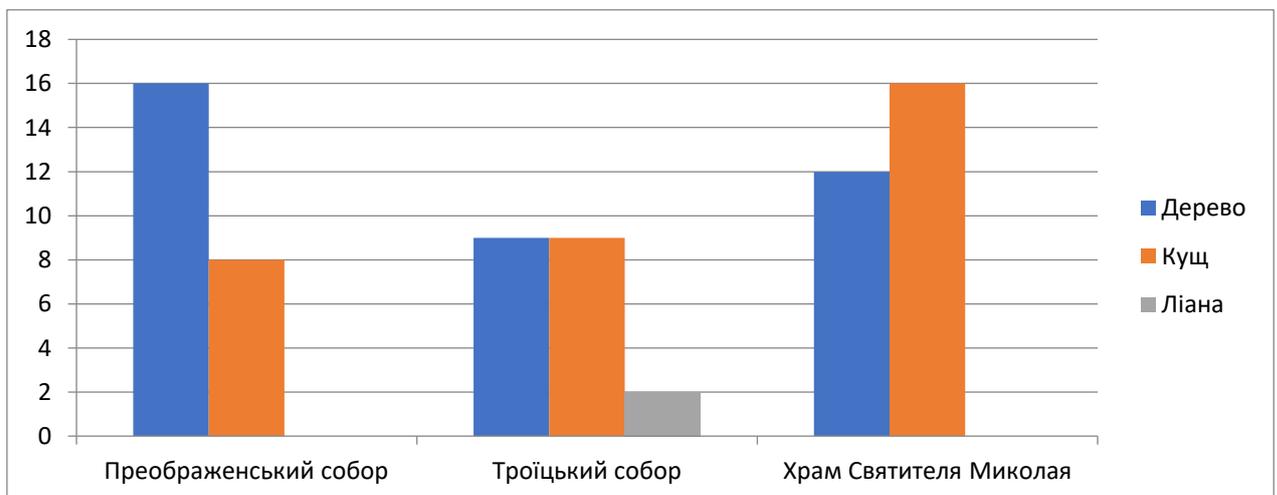

Рис. 3.5. Біоморфологічний аналіз озеленення прихрамових територій

3.3.4. Визначення аборигенної та інтродукованої рослинності

За даними, наведеними у вище представлених таблицях, також визначаємо у відсотковому співвідношенні аборигенну та інтродуковану рослинність на прихрамових територіях.

Аборигенна рослинність, тобто місцеві види, які сформувалися на притаманній їй території і це місце є їхнім природнім місцем зростання. Загалом це еволюційний процес, за якого конкретні види пристосувалися до дії навколишнього середовища і дають пристосоване потомство. Найчастіше, на території України аборигенними рослинами є дуб звичайний, сосна звичайна, ялина європейська, горобина звичайна, клен гостролистий тощо. Ці види характеризуються високою пристосованістю до будь-яких погодних умов у межах степової та лісостепової зони, добре переносять низькі температури, тривалі посухи, не потребують значного догляду. Протилежними до аборигенної рослинності є інтродуковані види рослин, які завезені людиною з інших кліматичних регіонів і успішно акліматизувалися до дії навколишніх чинників. На території України до числа інтродукованих видів відносяться робінія псевдоакація, софора японська, дуб червоний, клен ясенелистий, півонія деревоподібна тощо. Але багато інтродукованих рослин крім користі, можуть також нести і загрозу, наприклад, інвазії, які за рахунок швидкого поширення та розмноження можуть витіснити місцеві види.

На території досліджуваних храмів зустрічаються як інтродуковані, так і аборигенні види рослин. Більш детальна інформація щодо аналізу аборигенної та інтродукованої рослинності прихрамових територій представлена у табл. 3.10 та на рисунку 3.6.

Таблиця 3.10 – Аналіз аборигенної та інтродукованої рослинності

№	Територія храму	% аборигенної рослинності	% інтродукованої рослинності
1	Преображенський собор	63%	37%
2	Троїцький собор	35%	65%
3	Храм Святителя Миколая	41%	59%

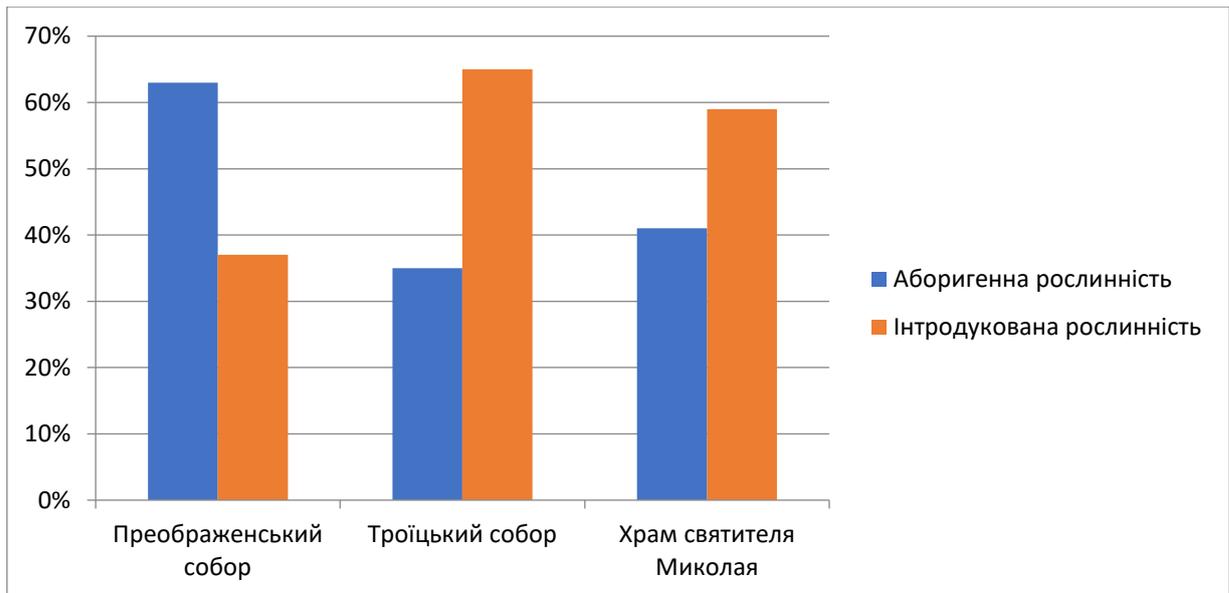

Рис. 3.6. Відсоткове співвідношення аборигенної та інтродукованої рослинності

Отже, можна зробити висновок, що на території Спасо-Преображенського кафедрального собору в озелененні переважаючою є аборигенна рослинність – 63%, Свято-Троїцького кафедрального собору – інтродукована рослинність – 65%, храму Святителя Миколая – інтродукована рослинність – 59%.

3.3.5. Розподіл рослинності за категорією стану

Аналіз категорії стану проводилася за лісопатологічною характеристикою категорії стану дерев для міських насаджень (за Е.Г. Мозолевською), за якою категорії стану поділяються на 7 секцій. Категорія «0» - без ознак ослаблення, «1» - мало ослаблене, «2» - середньоослаблене, «3» - сильно ослаблене, «4» - всихаючий стан, «5» - сухостій поточного року, «6» - сухостій минулих років.

Детальна інформація щодо розподілу насаджень за категоріями стану на прихрамових територія представлена у таблицях 3.11 – 3.13 та на рисунках 3.7 – 3.9.

Таблиця 3.11 – Розподіл за категорією стану на території СПКС

№	Види	Категорія стану						
		0	1	2	3	4	5	6
1	Шипшина собача	-	1	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 3.11

2	Клен гостролистий	-	-	5	1	-	-	1
3	Ялівець звичайний	-	25	-	-	-	-	-
4	Гірकोкаштан звичайний	-	-	1	3	-	-	-
5	Дуб звичайний	7	-	-	1	-	-	-
6	Сосна кримська	31	-	-	-	-	-	-
7	В'яз низький	-	1	-	1	-	-	-
8	Тополя Болле	-	1	-	-	1	1	4
9	Тополя біла	-	-	-	1	-	-	-
10	Самшит вічнозелений	-	23	-	5	-	-	-
11	Ялівець козацький	21	2	-	1	-	-	-
12	Туя західна 'Brabant'	-	2	-	-	-	-	-
13	Біота східна	-	-	1	-	-	-	-
14	Магонія падуболиста	1	-	-	-	-	-	-
15	Горобина звичайна	-	1	-	-	-	-	-
16	Ясен зелений	1	-	-	-	-	-	-
17	Робінія псевдоакація	-	9	1	-	-	-	-
18	Півонія деревоподібна	1	-	-	-	-	-	-
19	Калина звичайна	1	-	-	-	-	-	-
20	Ялина колоча форма 'Glauca'	7	-	-	-	-	-	-
21	Береза повисла	-	1	-	-	-	-	-
22	Ялиця біла	2	-	-	-	-	-	-
23	Вишня шаровидна	12	-	-	-	-	-	-
24	Троянда зморшкувата 'F.J.Grootendorst'	-	1	-	-	-	-	-
25	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	4	22	2	-	-	-	-
26	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	-	13	-	-	-	-	-
27	Троянда чайно-гібридна 'Opa Potschke'	-	82	-	-	-	-	-
28	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	-	6	-	-	-	-	-
29	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	94	-	-	-	-	-
30	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'	-	12	-	-	-	-	-
31	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	-	22	-	-	-	-	-
32	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'	-	11	-	-	-	-	-
33	Троянда англійська 'Charles Darwin'	-	10	-	-	-	-	-
34	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	-	20	-	-	-	-	-
35	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'	-	8	-	-	-	-	-
36	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'	-	5	-	-	-	-	-
37	Троянда англійська 'Peach Miracle'	-	1	-	-	-	-	-
38	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	-	11	-	-	-	-	-
39	Троянда ґрунтопокривна 'White Terry'	-	2	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 3.11

40	Троянда дрібноквіткова 'RosaLuxe Poland'	-	2	-	-	-	-	-
41	Троянда флорибунда 'Schneekusschen'	-	1	-	-	-	-	-
Разом: 507		88	389	10	13	1	1	5

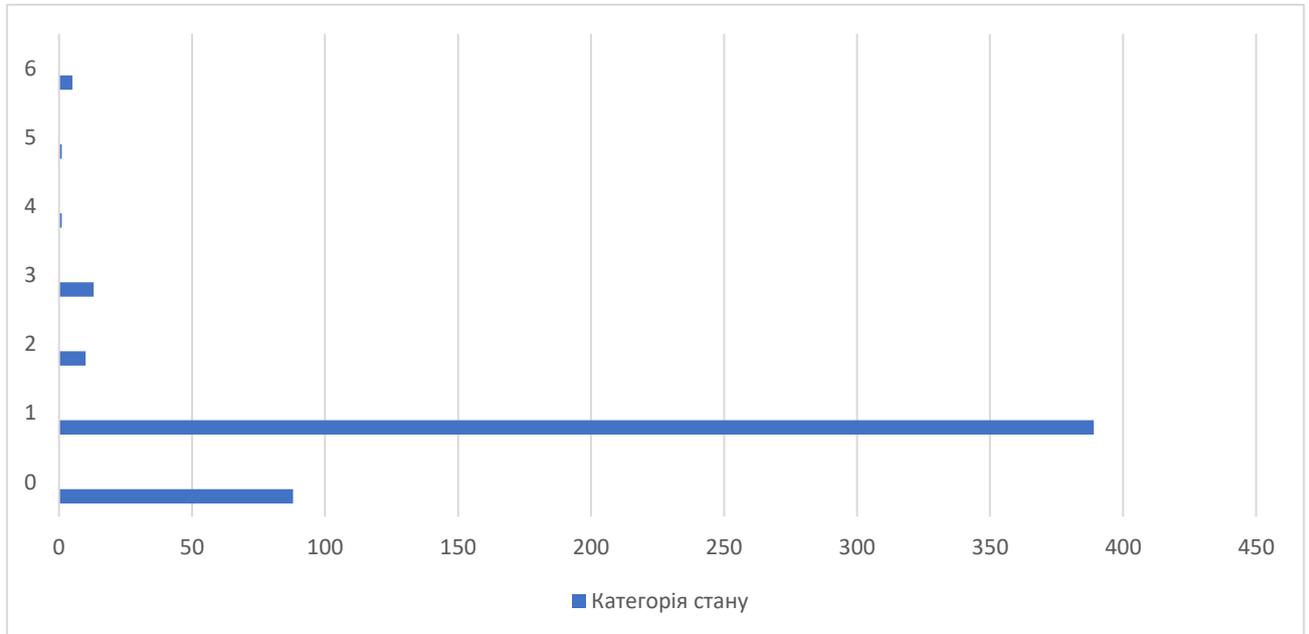

Рис. 3.7 – Розподіл за категорією стану на територія СПКС

Таблиця 3.12 – Розподіл за категорією стану на території СТКС

№	Види	Категорія стану						
		0	1	2	3	4	5	6
1	Туя західна 'Smaragd'	14	-	-	1	-	-	-
2	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	8	1	-	-	-	-	-
3	Туя західна 'Golden Globe'	9	-	-	-	-	-	-
4	Біота східна	1	1	1	-	-	-	-
5	Ялина колюча 'Glauca'	-	1	-	1	-	-	-
6	Барбарис Тунберга	-	4	-	-	-	-	-
7	Персик звичайний	2	1	-	-	-	-	-
8	Пухироплідник калинолистий	3	1	1	-	-	-	-
9	Гірकोкаштан звичайний	-	-	-	1	-	-	-
10	Самшит вічнозелений	57	1	-	1	-	-	-
11	Гібіск сирійський	3	-	-	-	-	-	-
12	Тополя чорна	-	1	-	-	-	-	-
13	Гортензія крупнолиста 'You Me Together'	1	-	-	-	-	-	-
14	Слива домашня	1	-	-	-	-	-	-
15	Береза повисла	-	1	-	-	-	-	-
16	Ліщина звичайна	-	2	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 3.12

17	Вишня звичайна	-	2	-	-	-	-	-
18	Виноград європейський	-	1	-	-	-	-	-
19	Троянда чайно-гібридна 'Elina'	-	12	-	-	-	-	-
20	Троянда штамбова 'New Done'	2	-	-	-	-	-	-
21	Троянда плетиста 'Mont Blanc'	-	-	7	-	-	-	-
22	Троянда чайно-гібридна 'Piano'	-	3	-	-	-	-	-
23	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'	-	3	-	-	-	-	-
24	Троянда чайно-гібридна 'Pierre'	-	1	-	-	-	-	-
25	Троянда ґрунтопокривна 'Red Velvet'	-	2	-	-	-	-	-
26	Троянда ґрунтопокривна 'Yellow Fairy'	-	1	-	-	-	-	-
Разом: 153		101	39	9	4	0	0	0

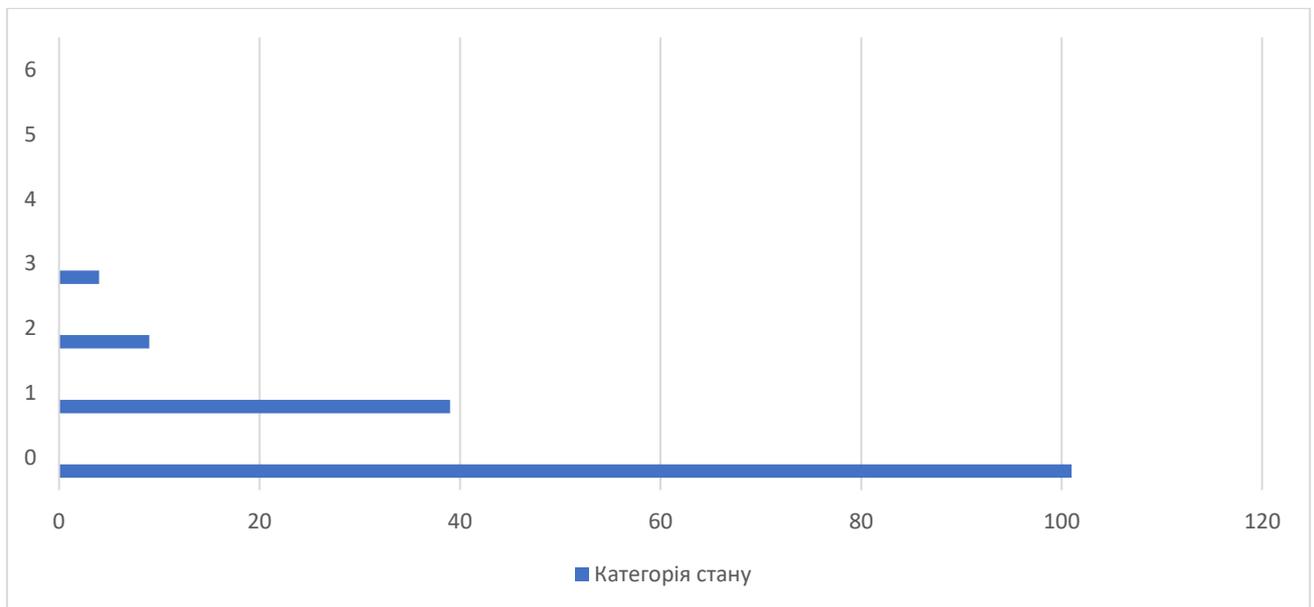

Рис. 3.8 – Розподіл за категорією стану на території СТКС

Таблиця 3.12 – Розподіл за категорією стану на території ХСМ

№	Види	Категорія стану						
		0	1	2	3	4	5	6
1	Ялівець скельний 'Skyrocket'	1	32	-	-	-	2	-
2	Ялівець звичайний	12	8	-	-	-	-	-
3	Ялівець козацький	33	-	-	-	-	-	-
4	Ялина колюча 'Glauca'	-	1	-	-	-	-	-
5	Ялина звичайна	3	-	-	-	-	-	-
6	Сосна Веймутова	1	-	-	-	-	-	-
7	Туя західна 'Smaragd'	5	1	-	-	-	-	-
8	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	1	-	-	-	-	-	-
9	Ялівець звичайний 'Nidiformis'	1	-	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 3.13

10	Спірея середня	1	5	-	-	-	-	-
11	Спірея верболиста	2	-	-	-	-	-	-
12	Айлант найвищий	-	2	-	-	-	-	-
13	Робінія псевдоакація	1	1	-	-	-	-	-
14	В'яз низький	-	1	1	-	-	-	-
15	Береза повисла	1	-	-	-	-	-	-
16	Бузок звичайний	-	-	42	-	-	-	-
17	Гібіск сирійський	12	-	-	-	-	-	-
18	Барбарис Тунберга	-	1	-	-	1	-	-
19	Вишня пташина	-	2	-	-	-	-	-
20	Шипшина собача	-	4	-	-	1	-	-
21	Шовковиця чорна 'Pendula'	1	-	-	-	-	-	-
22	Самшит вічнозелений	-	-	-	2	-	-	-
23	Будлея Давида	-	1	-	-	-	-	-
24	Кизильник горизонтальний	-	4	-	-	-	-	-
25	Гірकोкаштан звичайний	-	-	-	2	-	-	-
26	Хеномелес японський	-	2	-	-	-	-	-
27	Вишня японська 'Hisakura'	-	1	-	-	-	-	-
28	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	-	34	10	-	-	-	-
29	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'	-	40	-	-	-	-	-
30	Троянда поліантова 'White Pet'	-	11	7	-	-	-	-
31	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'	-	16	-	-	-	-	-
32	Троянда чайно-гібридна 'Opa Potschke'	-	28	12	-	-	-	-
33	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	-	19	-	-	-	-	-
Разом: 369		75	214	72	4	2	2	0

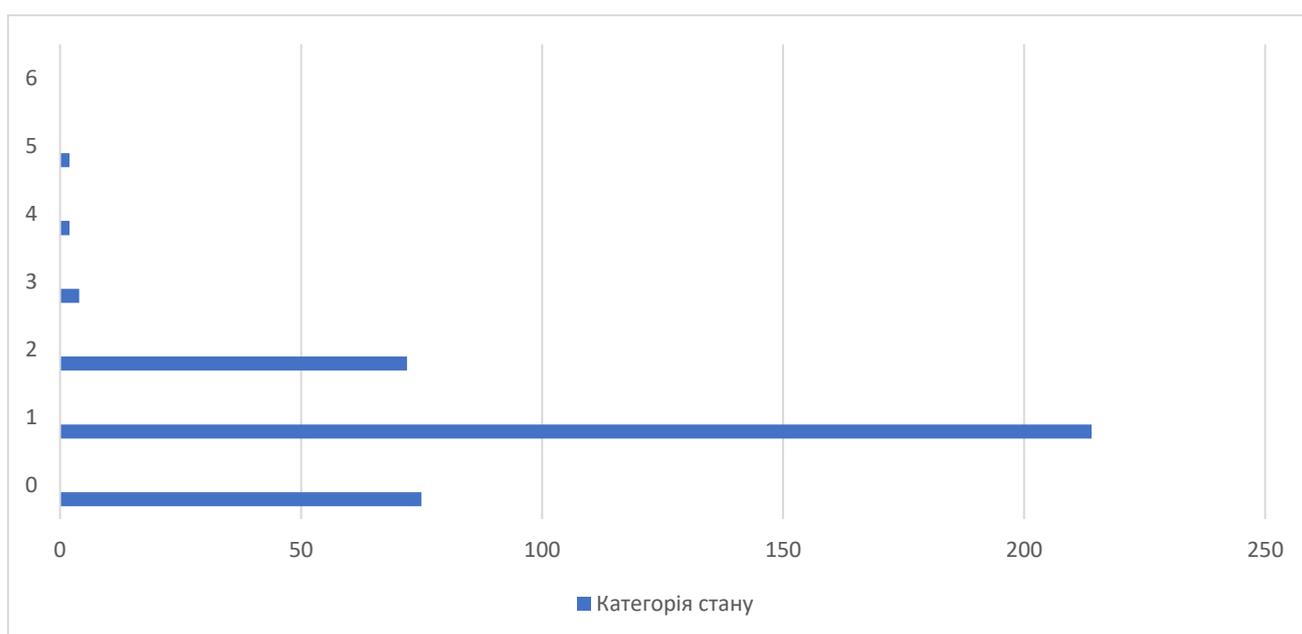

Рис. 3.9 – Розподіл за категорією стану на території ХСМ

За наведеним аналізом по храмах, можемо зробити висновок, що насадження трьох храмів знаходяться у доброму стані, переважаючими категоріями стану є «0» та «1». На території Спасо-Преображенського кафедрального собору переважаючою категорією стану є «1», яка займає 77% від загальної кількості озеленення. На території Свято-Троїцького кафедрального собору переважаючою категорією стану є «0», займає 66% від усього озеленення. А у насадженнях храму Святителя Миколая переважаючою категорією стану є «1», 58% від усієї озелененої території. Отже, найкращий стан озеленення у Свято-Троїцькому кафедральному соборі, бо рослини є молодими та здоровими, постійно проводяться агротехнічні заходи щодо покращення стану озеленення. На території храмів мало трапляються пошкоджені дерева та кущі із категорією стану «5» і «6», але зрідка вони зустрічаються, вони представлені на рис. 3.10 – 3.11.

Рис. 3.10. Сухостій на території ХСМ Рис. 3.11. Морозобоїна на дереві СПКС

3.3.6. Розподіл насаджень за розрядами висот

У ході дослідження був проведений аналіз розподілу насаджень за розрядами висот. Для аналізу до уваги бралися дерева та чагарники. Детальна інформація щодо розподілу насадження за висотою представлено у табл. 3.13 – 3.15 та на рис. 3.12 – 3.14.

Таблиця 3.13 – Розподіл за розрядами висот насаджень СПКС

№	Вид	Розподіл висота, м				Разом
		до 4	5-9	10-14	15-19	
1	Шипшина собача	1	-	-	-	1
2	Клен гостролистий	-	6	1	-	7
3	Ялівець звичайний	25	-	-	-	25
4	Гіркокаштан звичайний	-	4	-	-	4
5	Дуб звичайний	8	-	-	-	8
6	Сосна кримська	31	-	-	-	31
7	В'яз низький	-	2	-	-	2
8	Тополя Болле	6	-	1	-	7
9	Тополя біла	1	-	-	-	1
10	Самшит вічнозелений	28	-	-	-	28
11	Ялівець козацький	24	-	-	-	24
12	Туя західна 'Brabant'	2	-	-	-	2
13	Біота східна	-	1	-	-	1
14	Магонія падуболиста	1	-	-	-	1
15	Горобина звичайна	1	-	-	-	1
16	Ясен зелений	-	1	-	-	1
17	Робінія псевдоакація	-	11	-	-	11
18	Півонія деревоподібна	1	-	-	-	1
19	Калина звичайна	1	-	-	-	1
20	Ялина колоча форма 'Glauca'	7	-	-	-	7
21	Береза повисла	-	1	-	-	1
22	Ялиця біла	2	-	-	-	2
23	Вишня шаровидна	12	-	-	-	12
24	Троянда зморшкувата 'F.J.Grootendorst'	1	-	-	-	1
25	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	27	-	-	-	27
26	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	13	-	-	-	13
27	Троянда чайно-гібридна 'Opa Putschke'	82	-	-	-	82
28	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	6	-	-	-	6
29	Троянда флорибунда 'Midsummer'	94	-	-	-	94
30	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'	12	-	-	-	12
31	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	22	-	-	-	22

Продовження таблиці 3.13

32	Троянда чайно-гібридна <i>'Pink Intuition'</i>	11	-	-	-	11
33	Троянда англійська <i>'Charles Darwin'</i>	10	-	-	-	10
34	Троянда чайно-гібридна <i>'Sweet palette'</i>	20	-	-	-	20
35	Троянда чайно-гібридна <i>'Roseberry'</i>	8	-	-	-	8
36	Троянда чайно-гібридна <i>'Double Delight'</i>	5	-	-	-	5
37	Троянда англійська <i>'Peach Miracle'</i>	1	-	-	-	1
38	Троянда ґрунтопокривна <i>'Scarlet'</i>	11	-	-	-	11
39	Троянда ґрунтопокривна <i>'White Terry'</i>	2	-	-	-	2
40	Троянда дрібноквіткова <i>'RosaLuxe Poland'</i>	2	-	-	-	2
41	Троянда флорибунда <i>'Schneekusschen'</i>	1	-	-	-	1
Всього: шт./%		479/94,5	26/5,1	2/0,4	-	507

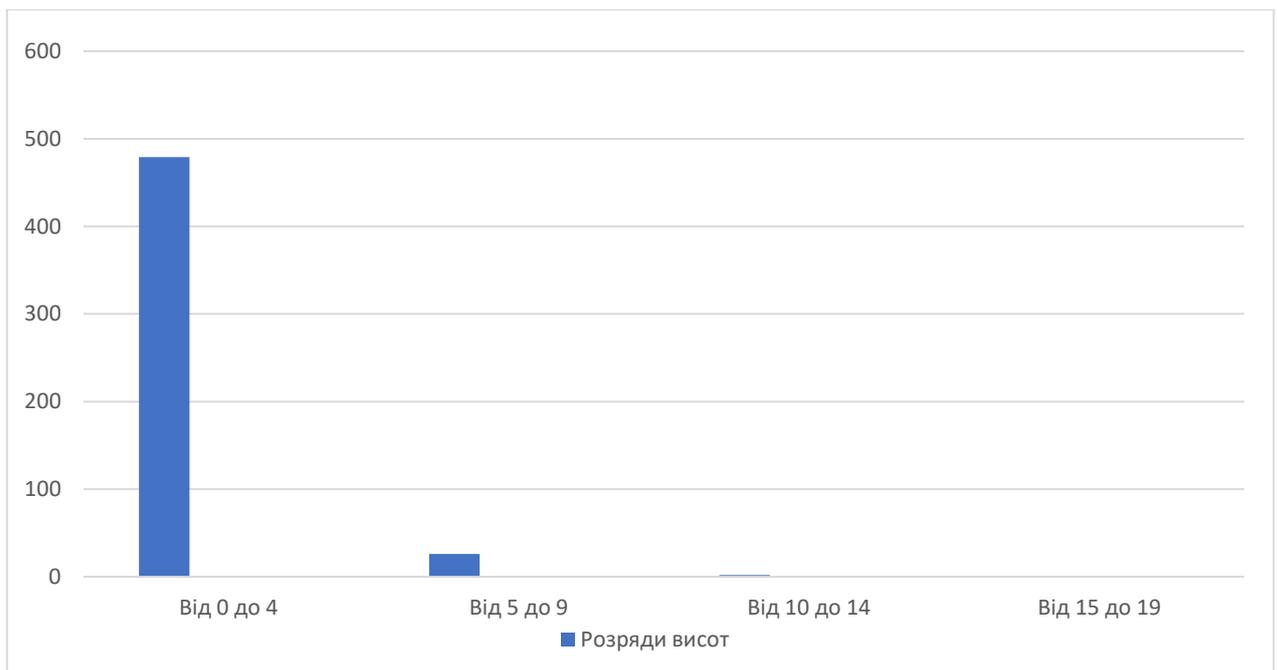

Рис. 3.12. Розподіл за розрядами висот насаджень СПКС

Таблиця 3.14 – Розподіл за розрядами висот насаджень СТКС

№	Вид	Розподіл висота, м				Разом
		до 4	5-9	10-14	15-19	
1	Туя західна <i>'Smaragd'</i>	5	10	-	-	15
2	Кипарисовик горіхоплідний <i>'Filifera Nana'</i>	9	-	-	-	9

Продовження таблиці 3.14

3	Туя західна 'Golden Globe'	9	-	-	-	9
4	Біота східна	3	-	-	-	3
5	Ялина колюча 'Glauca'	2	-	-	-	2
6	Барбарис Тунберга	4	-	-	-	4
7	Персик звичайний	3	-	-	-	3
8	Пухироплідник калинолистий	5	-	-	-	5
9	Гірकोкаштан звичайний	-	1	-	-	1
10	Самшит вічнозелений	59	-	-	-	59
11	Гібіск сирійський	3	-	-	-	3
12	Тополя чорна	-	-	1	-	1
13	Гортензія крупнолиста 'You Me Together'	1	-	-	-	1
14	Слива домашня	1	-	-	-	1
15	Береза повисла	-	1	-	-	1
16	Ліщина звичайна	1	1	-	-	2
17	Вишня звичайна	1	1	-	-	2
18	Троянда чайно-гібридна 'Elina'	12	-	-	-	12
19	Троянда штамбова 'New Done'	2	-	-	-	2
20	Троянда чайно-гібридна 'Piano'	3	-	-	-	3
21	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'	3	-	-	-	3
22	Троянда чайно-гібридна 'Pierre'	1	-	-	-	1
23	Троянда ґрунтопокривна 'Red Velvet'	2	-	-	-	2
24	Троянда ґрунтопокривна 'Yellow Fairy'	1	-	-	-	1
Всього: шт./%		130/89,6	14/9,7	1/0,7	-	145

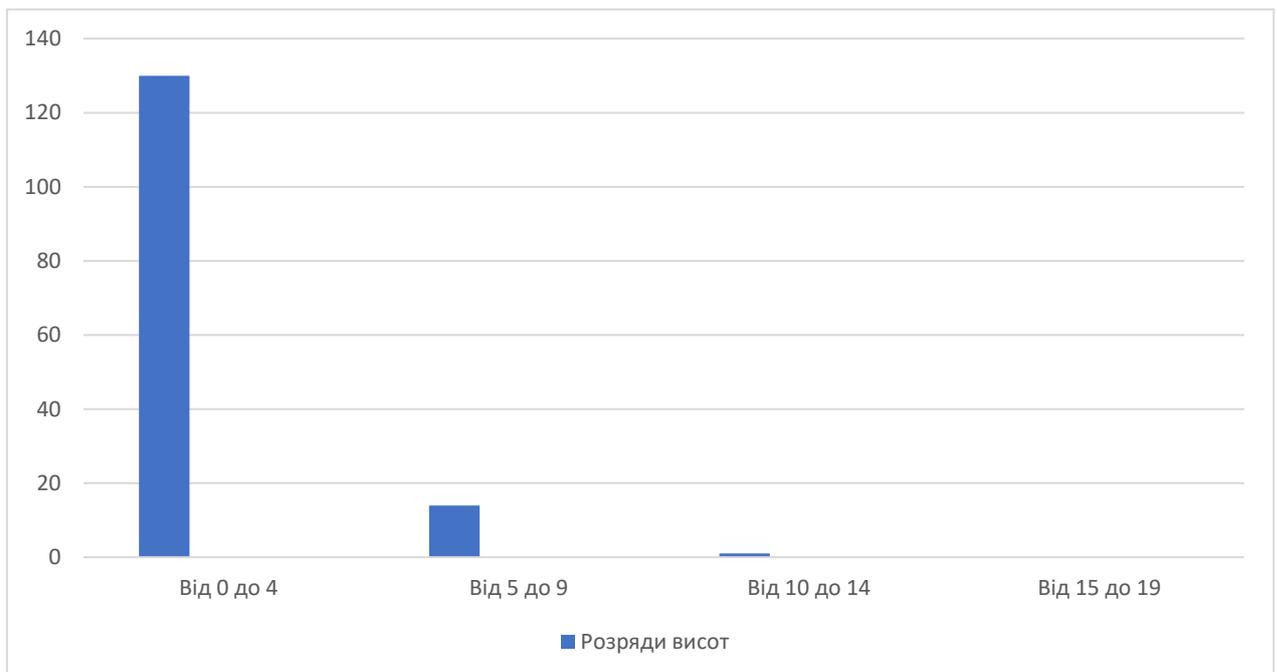

Рис. 3.13. Розподіл за розрядами висот насаджень СТКС

Таблиця 3.15 – Розподіл за розрядами висот насаджень ХСМ

№	Вид	Розподіл висота, м				Разом
		до 4	5-9	10-14	15-19	
1	Ялівець скельний <i>'Skyrocket'</i>	35	-	-	-	35
2	Ялівець звичайний	20	-	-	-	20
3	Ялівець козацький	33	-	-	-	33
4	Ялина колоча <i>'Glauca'</i>	1	-	-	-	1
5	Ялина звичайна	1	2	-	-	3
6	Сосна Веймутова	-	1	-	-	1
7	Туя західна <i>'Smaragd'</i>	5	1	-	-	6
8	Кипарисовик горіхоплідний <i>'Filifera Nana'</i>	1	-	-	-	1
9	Ялівець звичайний <i>'Nidiformis'</i>	1	-	-	-	1
10	Спірея середня	6	-	-	-	6
11	Спірея верболиста	2	-	-	-	2
12	Айлант найвищий	1	1	-	-	2
13	Робінія псевдоакація	-	2	-	-	2
14	В'яз низький	1	1	-	-	2
15	Береза повисла	-	1	-	-	1
16	Бузок звичайний	42	-	-	-	42
17	Гібіск сирійський	12	-	-	-	12
18	Барбарис Тунберга	2	-	-	-	2
19	Вишня пташина	2	-	-	-	2
20	Шипшина собача	5	-	-	-	5
21	Шовковиця чорна <i>'Pendula'</i>	1	-	-	-	1
22	Самшит вічнозелений	2	-	-	-	2
23	Будлея Давида	1	-	-	-	1
24	Кизильник горизонтальний	4	-	-	-	4
25	Гірकोкаштан звичайний	-	2	-	-	2
26	Хеномелес японський	2	-	-	-	2
27	Вишня японська <i>'Hisakura'</i>	1	-	-	-	1
28	Троянда чайно-гібридна <i>'Everest'</i>	44	-	-	-	44
29	Троянда чайно-гібридна <i>'Gloria Day'</i>	40	-	-	-	40
30	Троянда поліантова <i>'White Pet'</i>	18	-	-	-	18
31	Троянда зморшкувата <i>'Pink Grootendorst'</i>	16	-	-	-	16
32	Троянда чайно-гібридна <i>'Opa Potschke'</i>	40	-	-	-	40
33	Троянда флорибунда <i>'Leonardo da Vinci'</i>	19	-	-	-	19
Всього: шт./%		358/97,0	11/3,0	-	-	369

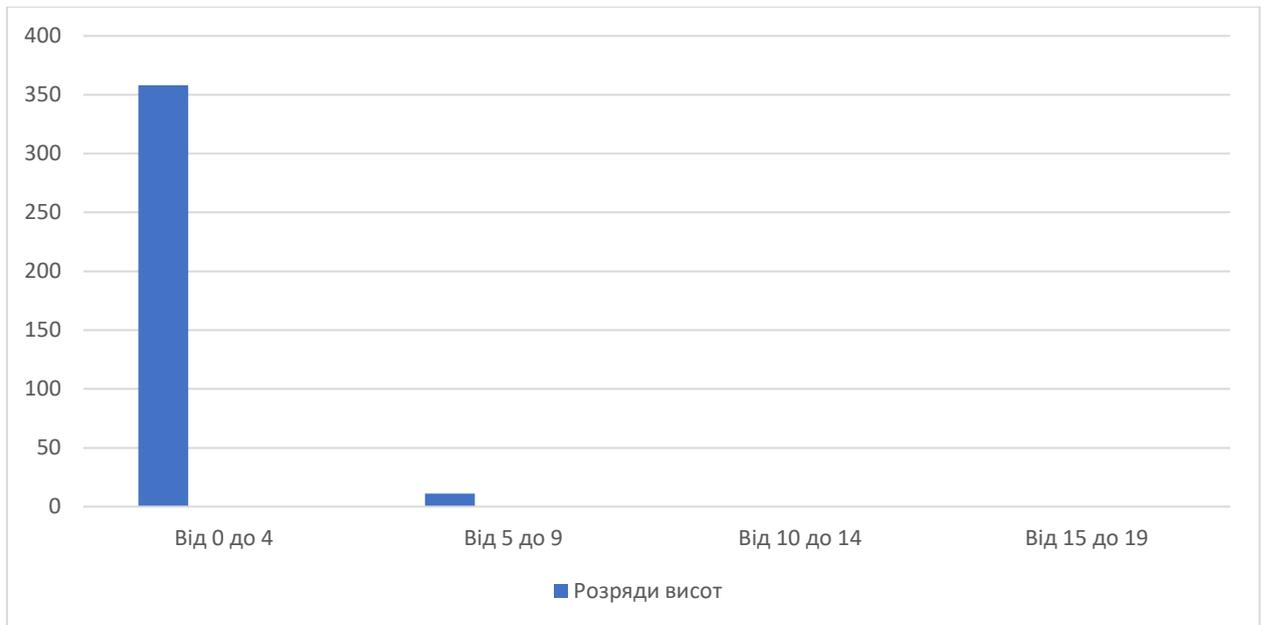

Рис. 3.14. Розподіл за розрядами висот насаджень ХСМ

Отже, провівши розрахунки розподілу за розрядами висот, можна зробити висновок, що у озелененні Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святителя Миколая переважає розряд висот із категорією від 0 до 4: СПКС – 479 шт. (94,5%); СТКС – 130 шт. (89,6%); ХСМ – 358 шт. (97,0%) від усієї площі зелених насаджень. Загалом у озелененні дуже мало дерев і загальну масу озеленення становлять декоративні чагарники і цей фактор впливає на аналіз розподілу розрядів висот. У озелененні трьох храмів немає високих дерев, найбільший показник становить 12 м.

3.3.7. Розподіл насаджень за діаметром стовбура

Для аналізу розподілу насаджень за діаметром стовбура використовується числовий інтервал, який поділений на певні проміжки, що відповідають конкретним параметрам стовбура дерев. Для цього дослідження використовуються лише дерева, тобто та біоморфа, яка має один добре виражений здерев'янілий стовбур. Детальна інформація щодо розподілу представлена у табл. 3.16 – 3.18 та рис. 3.15 – 3.17.

Таблиця 3.16 – Розподіл за діаметром стовбура насаджень СПКС

№	Вид	Ступені товщини					Разом
		0,06-15	16-30	31-45	46-60	61-75	
1	Клен гостролистий	-	1	2	3	1	7

Продовження таблиці 3.16

2	Гіркокаштан звичайний	-	-	-	2	2	4
3	Дуб звичайний	8	-	-	-	-	8
4	Сосна кримська	31	-	-	-	-	31
5	В'яз низький	-	-	-	2	-	2
6	Тополя Болле	-	-	-	6	1	7
7	Тополя біла	-	-	-	1	-	1
8	Туя західна 'Brabant'	2	-	-	-	-	2
9	Біота східна	-	1	-	-	-	1
10	Горобина звичайна	-	1	-	-	-	1
11	Ясен зелений	-	-	-	1	-	1
12	Робінія псевдоакація	-	-	3	6	2	11
13	Ялина колюча форма 'Glausa'	7	-	-	-	-	7
14	Береза повисла	-	-	-	1	-	1
15	Ялиця біла	2	-	-	-	-	2
16	Вишня шаровидна	12	-	-	-	-	12
Всього: шт./%		62/63,3	3/3,1	5/5,1	22/22,4	6/6,1	98

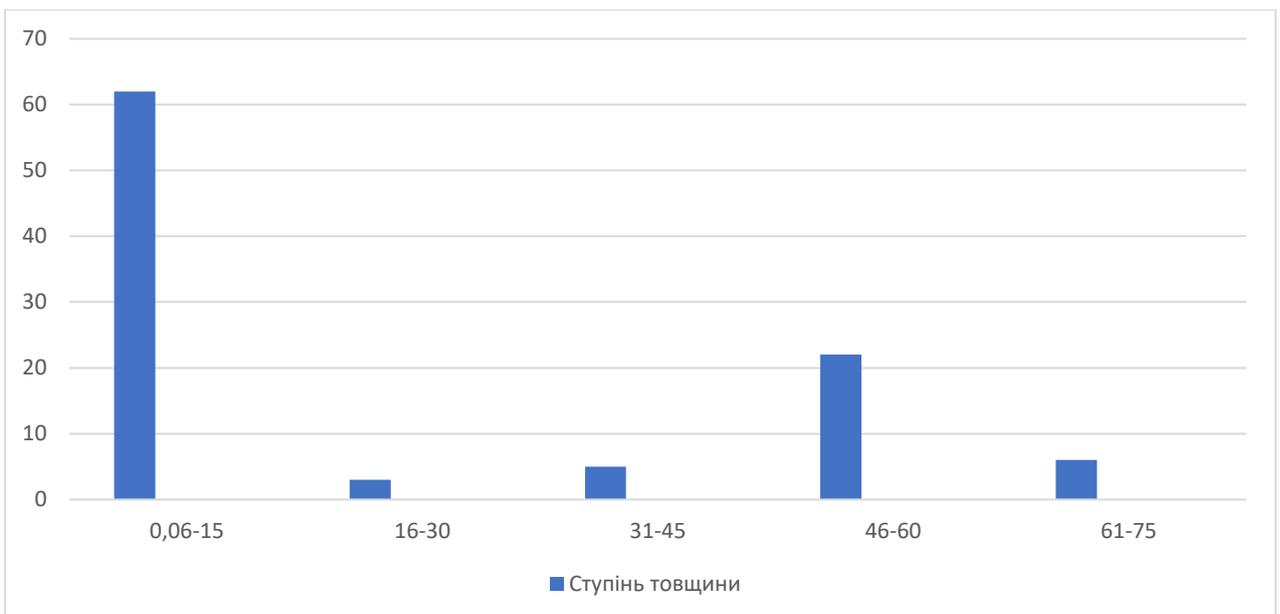

Рис. 3.15. Розподіл за ступенем товщини насаджень СПКС

Таблиця 3.17 – Розподіл за діаметром стовбура насаджень СТКС

№	Вид	Ступені товщини					Разом
		0,06-15	16-30	31-45	46-60	61-75	
1	Туя західна 'Smaragd'	10	5	-	-	-	15
2	Біота східна	3	-	-	-	-	3
3	Ялина колюча 'Glausa'	-	2	-	-	-	2
4	Персик звичайний	2	1	-	-	-	3
5	Гіркокаштан звичайний	-	-	-	1	-	1
6	Тополя чорна	-	-	-	-	1	1

Продовження таблиці 3.17

7	Слива домашня	-	1	-	-	-	1
8	Береза повисла	-	-	1	-	-	1
9	Ліщина звичайна	-	2	-	-	-	2
10	Вишня звичайна	-	2	-	-	-	2
Всього: шт./%		15/48,4	13/42,0	1/3,2	1/3,2	1/3,2	31

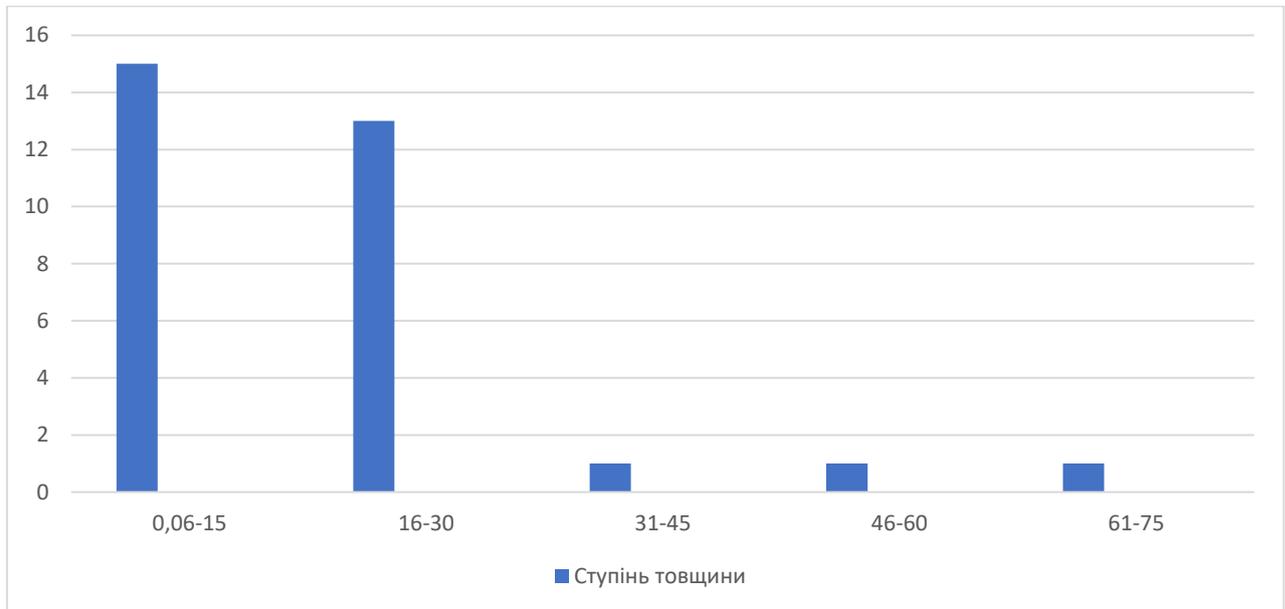

Рис. 3.16. Розподіл за ступенем товщини насаджень СТКС

Таблиця 3.18 – Розподіл за діаметром стовбура насаджень ХСМ

№	Вид	Ступені товщини					Разом
		0,06-15	16-30	31-45	46-60	61-75	
1	Ялина колюча 'Glauca'	1	-	-	-	-	1
2	Ялина звичайна	1	-	2	-	-	3
3	Сосна Веймутова	-	-	1	-	-	1
4	Туя західна 'Smaragd'	5	1	-	-	-	6
5	Айлант найвищий	-	1	1	-	-	2
6	Робінія псевдоакація	-	-	2	-	-	2
7	В'яз низький	1	-	1	-	-	2
8	Береза повисла	-	1	-	-	-	1
9	Вишня пташина	2	-	-	-	-	2
10	Шовковиця чорна 'Pendula'	1	-	-	-	-	1
11	Гіркокаштан звичайний	-	-	2	-	-	2
12	Вишня японська 'Hisakura'	-	1	-	-	-	1
Всього: шт./%		11/45,8	4/16,7	9/37,5	-	-	24

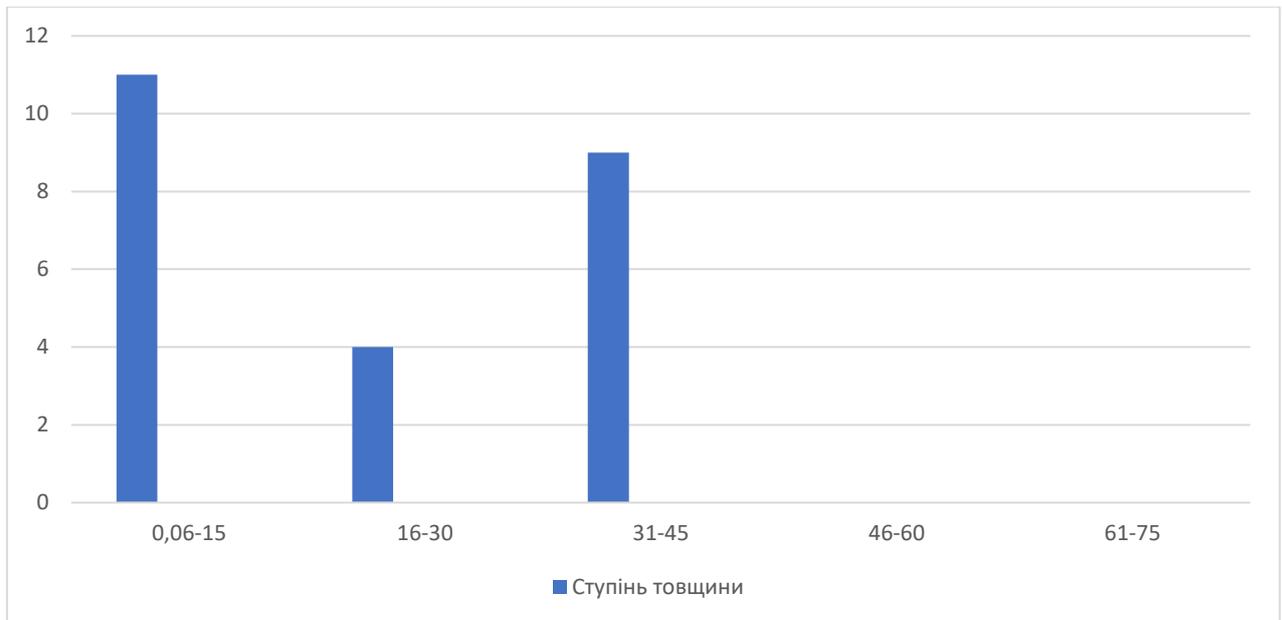

Рис. 3.17. Розподіл за ступенем товщини насаджень ХСМ

Отже, провівши дослідження щодо розподілу дерев за ступенем товщини, можна зробити висновок, що насадження у озелененні храмів є достатньо молодими, рідко в озелененні трапляються старі дерева. На території Спасо-Преображенського храму переважаючою категорією є проміжок ступеню товщини 0,06 – 15, який становить 62 шт. (63,3%); на озелененій території Свято-Троїцького кафедрального собору переважаючий ступінь товщини також 0,06 – 15, становить 15 шт. (48,4%); храм Святителя Миколая – аналогічно переважаючий ступінь товщини 0,06 – 15, 11 шт. (45,8%). Мало рослин із високим показником ступеню товщини, найбільший показник трапився на території Свято-Троїцького кафедрального собору, який становив 72.

3.3.8. Квіткове оформлення досліджуваних храмів

Квітники на території храмів є важливим елементом озеленення прихрамової території. Їх головна функція – декоративна, вони повинні прикрашати територію та створювати затишок для відвідувачів. Наразі квітники створюють відповідно до церковного стилю, особливо гарними є парадні квітники, які на мою думку, є ключовими і вони найперше справляють враження для відвідувачів, тому для їх створення потрібно відповідально підібрати квітковий асортимент. Загалом на території храмів можна

застосовувати такі види квітників: клумба, рабатка, міксбордер, килимовий квітник, невеликий партер, бордюрні посадки тощо.

Для створення квітників необхідно підібрати квітковий асортимент, щоб вони квітнули із початку весни і до заморозків, тобто створити квітник безперервного цвітіння. Бажано підібрати його із гарноквітличих та декоративно-листяних трав'янистих рослин. Також можна підібрати рослини, які мають символічне значення. У християнстві є рослини, яким надають певну характеристику і уособлення, наприклад, біла лілія символізує чистоту та непорочність Діви Марії; барвінок – вічність та невмируща пам'ять; конвалія – символ пришествя Христа; ромашки – чисте кохання, вірність та ніжність.

На території храмів міста Дніпро найчастіше використовують такі гарноквітучі рослини як пеларгонія, сульфінія, чорнобривці, традесканція, півники, очиток, жоржина, півонія, айстра, юка тощо. Аналіз асортименту квіткових рослин на території досліджуваних храмів міста Дніпро представлений у таблиці 3.19.

Таблиця 3.19 – Квітковий асортимент досліджуваних храмів

№	Назва видів	Найменування об'єкту		
		Спасо-Преображенський кафедральний собор	Свято-Троїцький кафедральний собор	Храм Святителя Миколая
1.	Пеларгонія зональна	-	+	+
2.	Сульфінія гібридна	+	+	+
3.	Хлорофітум чубатий	-	-	+
4.	Чорнобривці розлогі	-	+	+
5.	Хоста подорожникова	+	+	+
6.	Очиток видний	+	+	+
7.	Очиток їдкий	-	-	+
8.	Юка нитчаста	+	-	+
9.	Традесканція синя	+	+	+
10.	Півник бородатий	+	+	+
11.	Лаванда вузьколиста	-	-	+
12.	Піретрум дівочий	-	-	+
13.	Айстра новобельгійська	-	-	+
14.	Півонія трав'яниста	+	-	+
15.	Мильнянка звичайна	+	-	+
16.	Хризантема багаторічна	+	+	+

Продовження таблиці 3.19

17.	Лілія гібридна	+	-	+
18.	Чорнобривці розлогі	-	-	+
19.	Лілійник рудий	+	-	+
20.	Рудбекія волосиста	+	-	-
21.	Барвінок малий	+	-	-
22.	Гіацинт гібридний	+	-	-
23.	Матрикарія звичайна	+	-	-
24.	Геліантус осінній	+	+	-
25.	Шавлія польова	+	-	-
26.	Волошка підбілена	+	-	-
27.	Сокирки декоративні	+	-	-
28.	Гвоздика трав'яниста	+	-	-
29.	Лузімахія крапчаста	+	-	-
30.	Мак декоративний	+	-	-
31.	Молочай декоративний	+	-	-
32.	Анемона весняна	+	-	-
33.	Нарцис гібридний	+	-	-
34.	Цинія звичайна	-	+	-
35.	Мальва звичайна	-	+	-
36.	Королиця звичайна	-	+	-
37.	Бегонія садова	-	+	-
38.	Ехінацея пурпурова	-	+	-
39.	Жоржина багаторічна	-	+	-
Всього: 39 видів		25 видів	15 видів	19 видів

Отже, аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновок, що спільними видами, які зростають на території трьох храмів є 6 видів – це сульфінія гібридна, хоста подорожникова, очиток видний, традесканція синя, півник бородатий та хризантема багаторічна. Найбільше видів зростає на території Спасо-Преображенського кафедрального собору – 25 видів, найменше – 15 видів на території Спасо-Троїцького кафедрального собору.

Загалом на території храмів проводять ряд агротехнічних заходів для підтримання квітників у належному стані. Виконують такі заходи: знищують бур'янисту рослинність, підрізають бутони квітів, які відцвіли (проводять для продовження рясного цвітіння і для декоративності вигляду), здійснюють полив (у деяких є система крапельного поливу) або поливають вручну за допомогою лійки (рис. 3.18 – 3.21).

Рис. 3.18. Проведення агротехніки

Рис. 3.19. Преображенський собор

Рис. 3.20. Троїцький собор

Рис. 3.21. Миколаївський храм

3.3.9. Стан благоустрою та озеленення території, рекомендації щодо покращення стану насаджень

Досліджувані прихрамові території Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святителя Миколая озеленені нещодавно, є старі посадки дерев та чагарників,

а є більш новіші насадження. Перші два зазначених храмів є достатньо старими (більше 100 років), а храм Святителя Миколая був збудований в роки незалежності України.

Спасо-Преображенський кафедральний собор. Деревні рослини на території собору перебувають у відмінному стані. Майже не зустрічаються хвороби, шкідники декоративних рослин, сухостої поточних і минулих років, інколи трапляються сухі гілки на деревах та чагарниках, які рекомендовано видаляти. Загалом на території храму зростає 507 деревних рослин, які представлені деревами та кущами.

Троянди сформовані у алеї. Загалом є три трояндові алеї на території собору, з північної, західної та східної сторін. Біля алеї є лави для відпочинку, присутнє контейнерне озеленення. Квітники перебувають у задовільному стані. Бажано їх упорядкувати та прибрати бур'янисту рослинність. На клумбах зростають наступні трав'янисті декоративно-листяні та гарноквітучі рослини: мильнянка, рудбекія, матрикарія, барвінок, гіацинт, хоста, геліантус, лілійник, хризантема, юка, півники, шавлія, волошка підбілена, сокирки, півонія трав'яниста, різні сорти гвоздики трав'янистої, лузімахія, очиток, мак, молочай, анемона, лілія, нарцис і традесканція.

Дорожньо-стежкова мережа упорядкована. Є покриття бруківкою по всій території собору. Місцями бруківка пошкоджена і потребує ремонтування. Тому рекомендуємо відреставрувати стару бруківку, бо місцями вона є травмонебезпечною. Загалом собор огорожений парканом. Паркан виконаний у одному стилі із храмом.

Систематично проводяться агротехнічні роботи по догляду за декоративними рослинами, тобто видаляється бур'яниста рослинність, здійснюється полив, скошення трави, відбувається прибирання території, обрізають відцвілі пагони троянд тощо.

Рекомендації щодо озеленення: впорядкувати квітник, оскільки трав'янисті рослини зростають хаотично. У східній частині храму є клумба, яка не впорядкована, всі рослини зростають у довільному порядку, немає

системи озеленення (рис. 3.22). Це також стосується і трояндової клумби біля зовнішнього входу до храму, бажано розмістити троянди відповідно по кольорам, щоб не було дисбалансу за кольоровою гамою в озелененні (рис. 3.23). Також рекомендовано видаляти засохлі гілки на деревах, щоб вони не загрожували відвідувачам храму і не псували загальний вигляд озеленення.

Рис. 3.22. Хаотичний квітник

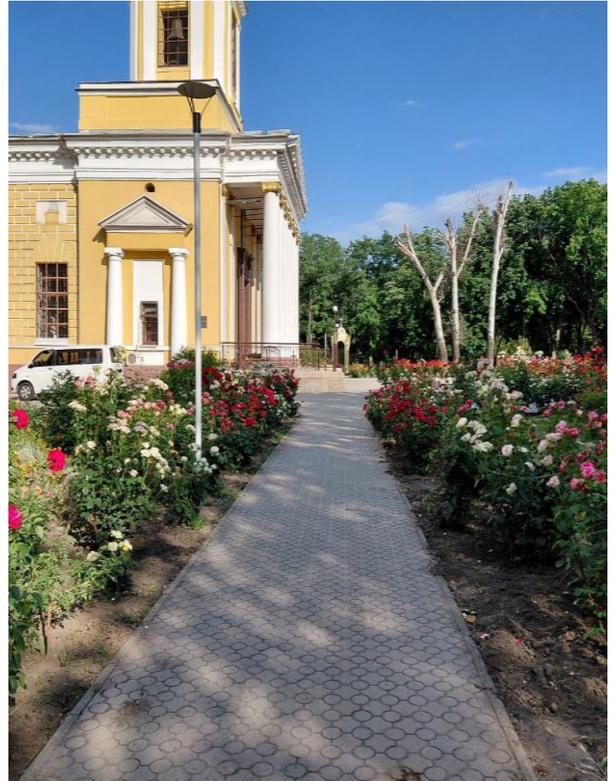

Рис. 3.23. Алея

Біля входу до храму у сквері ім. І.Старова є круглий квітник, який не справляє враження гармонійно озеленого місця. В центрі квітника є сталевий тризуб, навколо на підвищеній клумбі зростає алісум, нижче зростає бегонія, стан якої влітку був умовно задовільним, можливо, це через відсутність поливу. Навколо бегонії сформований газон із лучних трав. Рекомендовано більш вдало озеленити квітник, підібрати асортимент рослин із невибагливих багаторічників або однорічників, за якими не потрібно ретельно доглядати. Наприклад, можна використати у озелененні чорнобривці розлогі, які будуть розлягатися і прикривати ґрунт, за ними необхідний мінімальний догляд і вони також будуть доповнювати за смисловим значенням сталевий тризуб (рис. 3.24 – 3.25).

Рис. 3.24. Квітник влітку

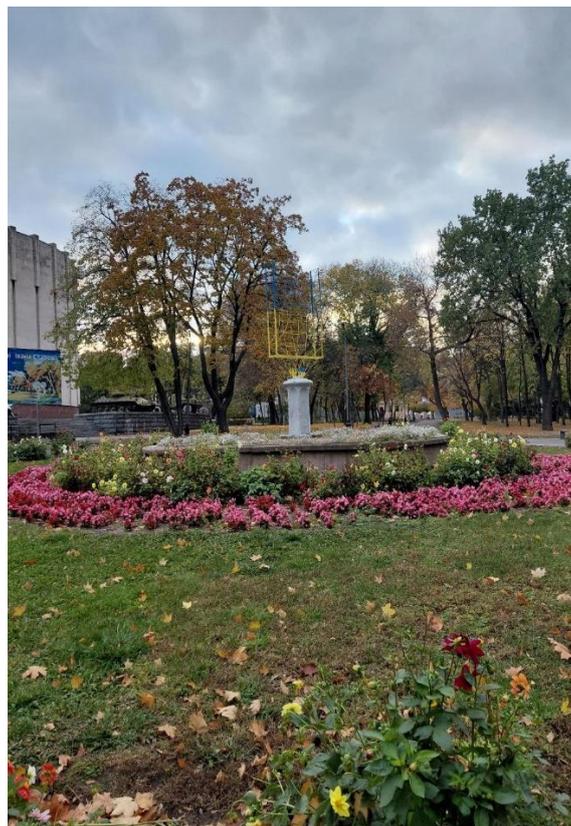

Рис. 3.25. Квітник восени

На території храму є тополі Болле, тополя біла та клен гостролистий, для яких був застосований топінг, яу вид обрізування, після якого вони не відновилися. Від дерев залишилися лише стовбури, які псують загальний декоративний вигляд, тому рекомендовано їх видалити (рис. 3.26 – 3.27).

Рис. 3.26. Вид тополь восени

Рис. 3.27. Вид клена восени

Свято-Троїцький кафедральний собор. Загалом та території Свято-Троїцького кафедрального собору зростає 153 деревних рослин, які представлені деревами, кущами та ліанами. На території храму зустрічалися самосівні екземпляри дерев – це клен гостролистий. У озелененні застосовується контейнерне озеленення, в основному горщики знаходяться біля входу у храм або на прилеглих до храму міксбордерах. Також біля лавок з іконами є підвісні контейнери. Загалом у контейнерному озелененні застосовуються пеларгонія зональна та сульфінія гібридна.

На прилеглих міксбордерах є трав'яний покрив біля західної частини храму. Цей покрив складається із таких трав'янистих рослин: конюшина повзуча, конюшина червона, подорожник звичайний, тонконіг звичайний, деревій звичайний, метлюг звичайний. Біля лавки із іконами є квітник, на якому вирощуються такі квіткові рослини: очиток видний, цинія звичайна, хризантема багаторічна, мальва звичайна, королиця звичайна, чорнобривці розлогі, бегонія садова, геліантус осінній, традесканція синя, ехінацея пурпурова, жоржина багаторічна, хоста подорожникова, півники бородаті.

Територія храму вільного планування. Храм відноситься до об'єктів озеленення обмеженого користування, тобто його відвідує певна категорія населення. Собор огорожений високим парканом, ввійшовши на територію він знаходиться по ліву сторону. Сам собор оформлений у стилі українського класицизму, має куполи, світло-жовтого кольору. Біля храму є прилеглі міксбордери, на яких ростуть декоративні чагарники. Є головна алея, яка веде навколо храму. Асфальтне покриття вхідної зони знаходиться у гарному стані, а за храмом – у поганому (розтріскане, місцями відсутнє), тому рекомендовано відремонтувати або замінити покриття доріжок.

Навпроти самої будівлі є лавки, у яких продаються ікони, свічки та церковні товари. Біля однієї з крамниць розташована клумба квадратної форми. Загалом клумба не впорядкована, немає цілісної ідеї озеленення і всі елементи озеленення розташовані у хаотичному порядку, хоча за рослинами доглядають, проводять обрізку та поливають. Рекомендація: впорядкувати

клумбу, зменшити кількість видів на ній, залишити тільки ті, які є тіньолюбними та тіньовитривалими, адже вона знаходиться у тіні гіркокаштану звичайного та тополі чорної (рис. 3.28). Також рекомендується пересадити виткі троянди із тіні, тому що пригнічується їх ріст у тіні гіркокаштану звичайного і, як наслідок, спостерігається пожовтіле листя на рослинах.

Зі східної сторони храму є будиночки для служителів храму, які огорожені стриженими та нестриженими живоплотами із самшиту вічнозеленого та туї західної *'Smaragd'* (рис. 3.29). Також з цієї сторони поховані священники храму, більше 10, їхні могили прибрані та озеленені. Також на території храму функціонує церковна недільна школа. Біля будиночків також є клумба із деревами та чагарниками, але вона не впорядкована, рослини висаджені у змішаному порядку. Тому рекомендовано упорядкувати квітники, створивши їх у стилі прилеглих до храму міксбордерів.

Рис. 3.28. Загальний вигляд лавки

Рис. 3.29. Озеленення біля будиночків

Храм Святителя Миколая. Храм був збудований у 90-х роках минулого століття. Виконаний у класичному стилі. Загалом є дві будівлі – безпосередньо храм та мала дзвіниця біля нього. Збудовані у одному стилі. Є тротуарне покриття червоною бруківкою навколо храму, далі – сіре покриття. Неподалік храму є лавки із церковними товарами. Навколо храму знаходиться насадження дерев та кущів, які є частиною парку. До озеленення храму відносяться лише деякі алеї, квітники та міксбордер. Біля алеї є вуличні ліхтарі.

Також біля сходів до храму є квітник із ялівцями, ліліями та трояндами. Всі рослини висаджені напівколом, бур'яниста рослинність не зростає (рис. 3.30). Біля церковних лавок розташований міксбордер, на якому зростають хвойні рослини, огорожений білим невисоким парканом. Також присутнє контейнерне озеленення біля храму: пеларгонія зональна, сульфінія гібридна та хлорофітум. На території храму також зростають багато чагарників, серед них є самшит вічнозелений, який уражений самшитовою вогнівкою (рис. 3.31).

Рис. 3.30. Квітник біля храму

Рис. 3.31. Самшитова вогнівка

До храму веде алея, яка починається ще біля водоспаду «Поріг ревучий», вздовж алеї є насадження із бузку та ялівцю, але деякі екземпляри ялівцю знаходяться у критичному стані, тому рекомендовано їх видалити взагалі і висадити нові екземпляри (рис. 3.32). По іншу сторону алеї розміщується великий квітник, який не впорядкований. На ньому зростає багато різних видів кущів та декоративно-квіткових рослин. Їх хаотичне розташування не дає відчуття єдності задуму (рис. 3.33). Тому рекомендуємо впорядкувати цей квітник та видалити деякі види рослин, залишивши ті, які поєднуються і добре гармоніюють між собою у композиційному рішенні. Також потрібно провести санітарну обрізку ялівцям на квітнику, адже деякі їх пагони є засохлими.

Рис. 3.32. Озеленення вздовж алеї

Рис. 3.33. Квітник біля алеї

3.3.10. Проєкт реконструкції частини території СПКС

Після проведеного інвентаризаційного дослідження території Спасо-Преображенського кафедрального собору було вирішено запропонувати проєкт реконструкції малої ділянки храму, яка знаходиться із західної сторони.

Ділянка розміщується біля огорожі, з двох сторін оточена парканом (рис. 3.34). На ділянці зростають 5 екземплярів робінії псевдоакації. За однієї з робіній є невеликий трансформатор, також на ділянці є невисокий прожектор. Раніше ділянка була озеленена трав'янистими рослинами, але через захаращеність бур'янистою рослинністю їх повністю скошили. Зараз ділянка не озеленена, на ній зростає лише трав'яниста рослинність із тонконога, конюшини, кульбаби, грициків тощо. Загалом ділянка має не стандартну форму, за допомогою рулетки також було виміряно її розмір (рис. 3.35). Тому, для досягнення декоративності території храму, було вирішено створити проєкт реконструкції та озеленити цю ділянку.

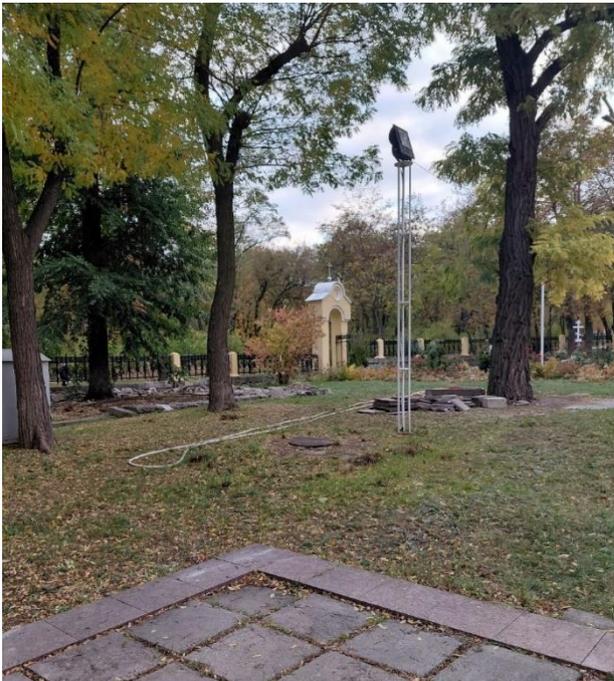

Рис. 3.34. Загальний вигляд ділянки

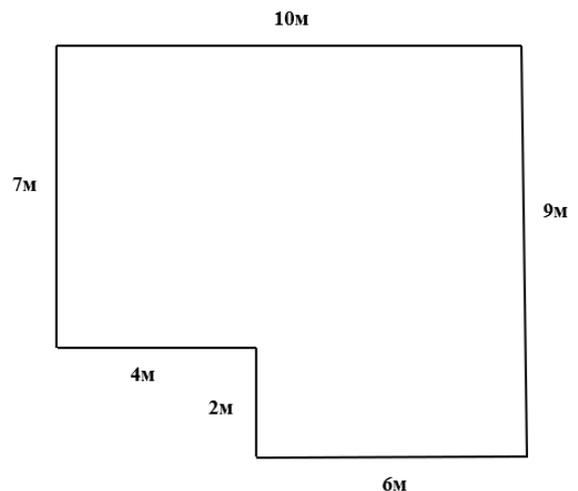

Рис. 3.35. Розмір ділянки

Для досягнення декоративності вигляду була поставлена задача, у ході написання кваліфікаційної роботи, озеленити вищенаведену ділянку гарноквітучими чагарниками та декоративними трав'янистими рослинами. Під час створення проєкту були враховані всі об'єкти озеленення та експлікації. На цій ділянці зростають 5 екземплярів робінії псевдоакації, які знаходяться у гарному стані, тому видалити їх буде проблематично і через ці

причини ці об'єкти були враховані під час створення проєкту реконструкції. Нижче наведений план озеленення із зазначеною нумерацією (рис. 3.36).

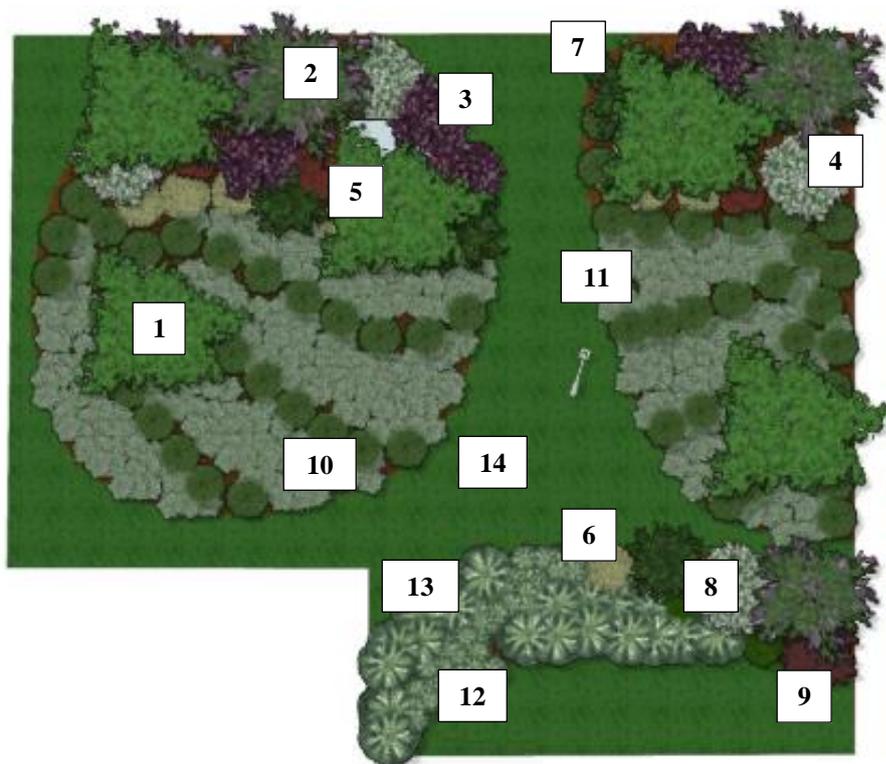

Рис. 3.36. План озеленення території

Для озеленення ділянки Спасо-Преображенського кафедрального собору був підібраний асортимент чагарників та трав'янистих рослин, який представлений у таблиці 3.20.

Таблиця 3.20 – Асортиментна відомість озеленення території

Номер з/п	Умовне позначення	Назва виду (українська і латинська)	Кількість, шт.
1		Робінія псевдоакація (<i>Robinia pseudoacacia</i> L.)	5
2		Будлея Давида (<i>Buddleja davidii</i> Franch.)	4
3		Скумпія звичайна (<i>Cotinus coggygria</i> Scop.)	4
4		Півонія деревоподібна 'Fragrant Jade' (<i>Paeonia × suffruticosa</i> Andrews)	4

Продовження таблиці 3.20

5		Барбарис Тунберга ' <i>Chocolate Summer</i> ' (<i>Berberis thunbergii</i> DC.)	3
6		Бруслина Форчуна ' <i>Emerald Gaiety</i> ' (<i>Euonymus fortunei</i> Hand.-Maz.)	10
7		Сосна гірська ' <i>Mops</i> ' (<i>Pinus mugo</i> Turra)	4
8		Падуб звичайний (<i>Ilex aquifolium</i> L.)	2
9		Барбарис середній ' <i>Red Jewel</i> ' (<i>Berberis</i> × <i>media</i> Ahrendt)	3
10		Ялівець козацький ' <i>Rockery Gem</i> ' (<i>Juniperus sabina</i> L.)	60
11		Роговик Біберштейна (<i>Cerastium biebersteinii</i> DC.)	60
12		Лаванда вузьколиста (<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.)	10
13		Костриця овеча (<i>Festuca ovina</i> L.)	20
14		Покриття для садово-паркового газону (райграс, костриця, тонконіг)	10 кг

Загальний вигляд запропонованого проєкту озеленення у форматі 3D представлений на рис. 3.37 – 3.38. Асортимент рослин був підібраний відповідно до періодів цвітіння. Загалом озеленена ділянка із запропонованим асортиментом буде декоративна протягом усього року за рахунок декоративності листя (скульпція, барбарис, бруслина), квіток (півонія, будлея, лаванда), пагонів (ялівець, сосна), плодів (падуб). Також бажано між озеленими міксбордерами використати газонне покриття із використанням

травосуміші для звичайного садово-паркового газону (райграс, костриця, тонконіг).

Рис. 3.37. Проект озеленення у 3D вигляді

Рис. 3.38. Вигляд озелененої території

4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1. Значення охорони праці для працівника-садівника

Головна умова, коли працівник-садівник приступає до своїх обов'язків, то він зобов'язаний піклуватися про свою безпеку та безпеку оточуючих під час виконання поставлених задач на підприємстві або на території підприємства.

Перед початком робіт працівник повинен пройти первинний інструктаж, а через 6 місяців повторний інструктаж. На підприємстві повинен бути Журнал реєстрації інструктажів, де записано та підтверджено підписом, що працівник пройшов інструктаж з правил безпеки.

Для виконання робіт із благоустрою ділянки допускають лише ті особи, яким виповнилося 18 років, вони пройшли належний огляд у медичному закладі, прослухали всі види інструктажів, які необхідні для безпечного виконання садових робіт.

Садівник зобов'язаний виконувати ті обов'язки, які йому надав керівник; знати розташування аптечки, засобів пожежогашіння та вміти ними користуватися; вміти надавати первинну домедичну допомогу.

Головні небезпечні фактори, які негативно впливають на садівника: метеорологічні умови, незахищені обірвані електродроти, гострі леза садових інструментів, вібрації тримера, вихлопні гази, високі температури глушника.

Під час роботи з садовими електроприладами, тримерами заборонено палити та використовувати вогонь, працівник повинен обов'язково мати спецодяг, спецвзуття та захисні окуляри, які будуть захищати очі від дрібного каміння, трави, мікрочастинок, які потрапляють під час косіння.

Передпочаткові заходи безпеки:

1. Обов'язково вдягти спецодяг, приготувати до використання робочий інвентар;
2. Гострі садові інструменти (секатори, садові ножі) повинні бути заточеними, без задирок, рукоятки повинні бути гладкими;

3. Держаки лопат, сап, мотик, грабель повинні бути без задирок;
4. Обов'язково перевіряти стан поливальних кранів, шлангів, ліжок;
5. Перевірка справності драбин, особливо дерев'яних;
6. Перевірити стан засобів індивідуального захисту, у разі чого замінити їх (рукавички, захисні окуляри);
7. Перевірити справність тримера, також працівник повинен бути забезпечений засобами особистого захисту;
8. У разі необхідності потрібно долити паливо у бак та перевірити надійність його експлуатації;
9. Бензинове обладнання не дозволяється заправляти у приміщенні, у разі необхідності його потрібно заправляти лише при повністю охолодженому двигуні;
10. Обстеження ділянки, на якій буде проводитися покіс трави, необхідно видалити всі зайві предмети (камені, гілки);
11. У радіусі 15 м не повинно бути тварин і людей, де працює садовий тример;
12. Потрібно переконатися у неушкодженості електричного шнура садового тримера, який працює від електрики;
13. Запуск тримера потрібно проводити не ближче 3 м де здійснювалося доливання мастильного засобу для роботи двигуна.

Заходи безпеки під час виконання робіт:

1. У разі захворювання робітника, він не може виконувати покладені обов'язки;
2. Робота з секатором з гілками менше 15 мм у діаметрі та ножівок або садових пилок для роботи із гілками більше 15 мм;
3. Забороняється переносити інструменти без чохлів;
4. Проводити обрізку гілок тільки при денному світлі та за нормальних погодних умов, без поривів вітру;
5. Для зручності та безпеки необхідно переносити гілки лише в рукавицях та невеликими порціями;

6. Не допускається палити сухостої, скошену траву, гілки, сміття тощо;
7. Працювати виключно у рукавичках під час обрізування кущів із шипами, колючками;
8. Під час використання інсектицидів, гербіцидів, фунгіцидів тощо, працювати у спецодязі та у респіраторі.

Завершальні заходи безпеки:

1. Очистити інструмент після використання, покласти у спеціально відведене місце;
2. Після виконаної роботи необхідно перевести робочий інструмент (тример) у стан спокою, зачистити від рослинних залишків та залишити у спеціально відведеному місці.
3. Зняти спецодяг, спецвзуття та покласти його у спеціально відведене місце;
4. Робітнику після завершення роботи необхідно помити руки та обличчя, бажано теплою водою та з використанням мила;
5. Прозвітувати керівникові про обсяг виконаної роботи та всі недоліки під час їх виконання.

У випадку появи надзвичайної ситуації, потрібно негайно доповісти керівнику про виникнення нещасного випадку. Потерпілому, у разі необхідності, надати першу домедичну допомогу при опіках, пораненнях, запамороченні тощо. За потреби, звернутися до екстренної медичної допомоги за номером 103 [17].

4.2. Дії працівника-садівника під час аварійних ситуацій

Аварійні ситуації можуть виникнути за будь-яких причин, серед них: травмування приладами, які перебувають та експлуатуються на території установи; загроза електротравми від струму; ушкодження під час працювання із садовим інвентарем; ризик травмування від падіння; поява пожежі; небезпека падіння через відкриті люки тощо.

При появі аварійних ситуацій потрібно невідкладно діяти. Насамперед слід ізолювати небезпечну зону для забезпечення безпеки оточуючих, а також повідомити про аварійну ситуацію відповідальних осіб, таких як інженер з охорони праці та керівник господарства. У разі виникнення пожежі необхідно негайно розпочати її ліквідацію всіма доступними засобами пожежогасіння, паралельно викликавши пожежну службу за номером 101.

У разі ураження електричним струмом слід негайно звільнити потерпілого від джерела струму, відключивши живлення. Якщо у постраждалого відсутні дихання і пульс, потрібно провести штучне дихання та непрямий масаж серця. Необхідно звернути увагу на стан зіниць: їх розширення може свідчити про різке порушення кровообігу в мозку. Якнайшвидше викличте швидку медичну допомогу за номером 103.

У разі поранення слід відкрити індивідуальний перев'язувальний пакет, покласти стерильний матеріал на рану та закріпити його бинтом. Якщо індивідуального перев'язувального матеріалу немає, для перев'язки можна використати чисту носову хустинку або шматок полотняної тканини. На матеріал необхідно крапати йод, призначений для забруднених ран, розмір плями повинен бути трішки більше, ніж сама рана, прикласти до рани та забинтувати.

При *переломах, вивихах, ударах* необхідно знерухомити уражену кінцівку та накласти шину, фанерну пластину, палицю тощо. Пошкоджену кінцівку необхідно зафіксувати за допомогою бинта або хустки, прикріпивши її до шиї та забинтувавши до тіла. У разі перелому черепа слід прикласти до голови щось холодне або зробити холодний компрес. При травмі хребта потерпілого потрібно акуратно покласти на тверду поверхню, не рухаючи його та не піднімаючи, забезпечивши нерухомість тулуба та запобігаючи його згинанню, щоб уникнути ушкодження спинного мозку. Якщо зламані ребра, що викликає біль під час дихання, кашлю, чхання чи руху, необхідно негайно туго забинтувати грудну клітку або стягнути рушником, виконуючи це на видиху.

У разі кровотечі потрібно діяти терміново, насамперед зупинити її. Для цього слід підняти поранену кінцівку догори, накласти на рану стерильний матеріал, складений у кілька шарів, та обережно притиснути зверху, уникаючи безпосереднього контакту з пошкодженою ділянкою. Тримати тиск варто протягом 4-5 хвилин. Якщо вдалося зупинити кровотечу, накладений матеріал не знімається; замість цього поверх нього накладається ще один шар стерильної марлі чи вати і поранене місце туго забинтовується. У випадку сильного крововиливу, який складно зупинити лише надаванням, можна скористатися методами стискання кровоносних судин. Для цього застосовують згинання суглобів, притискання артерій пальцями, або використовують спеціальні засоби, такі як закрутки, джгути чи турнікети. Якщо кровотеча дуже інтенсивна, необхідно обов'язково викликати екстренну медичну допомогу за номером 103.

Необхідно пам'ятати, що у разі аварійної ситуації чи нещасного випадку з працівником або практикантом слід негайно повідомити керівника господарства та інженера з охорони праці. Важливо беззаперечно виконати всі вказівки керівника для усунення небезпеки [1].

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. На території трьох храмів зростає 53 види декоративних рослин, які відносяться до 2 відділів, 18 порядків, 21 родин, 38 родів. За життєвими формами рослини представлені деревами, чагарниками та деревоподібними ліанами. До відділу Голонасінні належать 7 родів, до відділу Покритонасінні – 31 рід. Також на території храмів зустрічаються 8 садових груп троянд, серед них троянда чайно-гібридна, троянда штамбова, троянда плетиста, троянда ґрунтопокривна, троянда флорибунда, троянда англійська, троянда дрібноквіткова та троянда поліантова. Ці групи троянд також представлені в озелененні різними сортами, яких на території храмів зустрічаються близько 27 сортів.

2. Загалом на території Спасо-Преображенського кафедрального собору зростає 507 рослин, Свято-Троїцького кафедрального собору – 153 рослини, у храмі Святого Миколая – 369 рослин; загальна кількість становить 1029 рослин.

3. Переважаючою біоморфою на території Спасо-Преображенського кафедрального собору є дерево, Свято-Троїцького кафедрального собору – кущ та дерево, храму Святителя Миколая – кущ.

4. На території Спасо-Преображенського кафедрального собору в озелененні переважає аборигенна рослинність – 63%, у Свято-Троїцькому кафедральному соборі та храмі Святителя Миколая – інтродукована рослинність (65% і 59 % відповідно).

5. Насадження трьох храмів знаходяться у доброму стані, з переважанням категорій стану «0» та «1». На території Спасо-Преображенського кафедрального собору переважаючою категорією стану є «1», яка займає 77% від загальної кількості озеленення. На території Свято-Троїцького кафедрального собору переважаючою категорією стану є «0», займає 66% від усього озеленення. А у насадженнях храму Святителя Миколая переважаючою категорією стану є «1», до якої віднесено 58% від усієї деревної

рослинності озелененої території. Отже, найкращий стан озеленення у Свято-Троїцькому кафедральному соборі.

6. В озелененні Спасо-Преображенського кафедрального собору, Свято-Троїцького кафедрального собору та храму Святителя Миколая переважає розряд висот із категорією від 0 до 4: СПКС – 479 шт. (94,5%); СТКС – 130 шт. (89,6%); ХСМ – 358 шт. (97,0%) від усієї площі зелених насаджень. Загалом у озелененні дуже мало дерев і загальну масу озеленення становлять декоративні чагарники і цей фактор впливає на аналіз розподілу розрядів висот. У озелененні трьох храмів немає високих дерев, найбільший показник становить 12 м.

7. Насадження у озелененні храмів є достатньо молодими, рідко в озелененні трапляються старі дерева. На території Спасо-Преображенського храму переважаючою категорією є проміжок ступеню товщини 0,06 – 15, який становить 62 шт. (63,3%); на озелененій території Свято-Троїцького кафедрального собору переважаючий ступінь товщини також 0,06 – 15, становить 15 шт. (48,4%); храм Святителя Миколая – аналогічно переважаючий ступінь товщини 0,06 – 15, 11 шт. (45,8%). Мало рослин із високим показником ступеню товщини, найбільший показник трапився на території Свято-Троїцького кафедрального собору, який становив 72.

8. В квітковому оформленні спільними видами, які зростають на території трьох храмів, є 6 видів – це сульфінія гібридна, хоста подорожникова, очиток видний, традесканція синя, півник бородатий та хризантема багаторічна. Найбільше видів зростає на території Спасо-Преображенського кафедрального собору – 25 видів, найменше – 15 видів на території Спасо-Троїцького кафедрального собору.

9. Загалом насадження досліджених храмів історичної частини м. Дніпро знаходяться у гарному стані, за ними доглядають, виконують агротехнічні заходи. Більшість рослин в озелененні храмів представлені кущами, дерева і деревоподібні ліани зустрічаються мало. Виявлена тенденція використання в насадженнях досліджуваних храмів великої кількості троянд

різних сортів, за якими ретельно доглядають. Є деякі зауваження щодо зміни дорожнього покриття, впорядкуванню квітників, видалення сухостоїв, обрізання сухих гілок та пагонів на дерева і кущах.

10. З метою підвищення декоративності території Спасо-Преображенського кафедрального собору було створено проєкт реконструкції невеликої території храму із залучанням до композиції таких видів рослин, як будлея Давида, скумпія звичайна, півонія деревоподібна '*Fragrant Jade*', лаванда вузьколиста, костриця овеча, роговик Біберштейна, ялівець звичайний '*Rockery Gem*', барбарис середній '*Red Jewel*', падуб звичайний, сосна гірська '*Mops*', бруслина Форчуна '*Emerald Gaiety*', барбарис Тунберга '*Chocolate Summer*'. Також рекомендовано в озелененні використати звичайний садово-парковий газон, який складається із райграса, костриці і тонконога.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко Н.Л. Охорона праці: навч. посіб. Ірпінь, 2018. 264 с.
2. Агафонов Н.В., Іванова І.А., Мамонов Е.В. Декоративне садівництво: Колос, 2000. 320 с.
3. Астахова О.В., Крупа Т.М. Сад вашої мрії. Харків: Константа, 2007. 320 с.
4. Білоус В.І. Декоративне садівництво. Умань, 2005. 296 с.
5. Білоус В.І. Садово-паркове мистецтво. Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. Київ: Вища школа, 2001. 299 с.
6. Білошицька Н.І., Татарченко Г.О., Білошицький М.В., Уваров П.Є. Садово-паркове та ландшафтне будівництво від А до Я. Сєверодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2019. 204 с.
7. Бунін В.О. Квітникарство. Львів: Світ, 1994. 151 с.
8. Верещагіна П.М., Коваленко О.А., Чепак О.І. Технологія озеленення населених місць: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2015. 104 с.
9. Географічне положення Дніпропетровської області (URL: https://thebestblogerrrrrrr.blogspot.com/p/blog-page_21.html);
10. Геологічна будова та стратиграфія м. Дніпро (URL: <https://studfile.net/preview/9488597/page:2/>);
11. Говденко М. Спасо-Преображенський собор в Катеринославі – ровесник міста. З історії української реставрації. За ред. В. Тимофієнка. Київ: Українознавство, 1996. 250.
12. Даниленко А.С., Варченко О.М. та інші. Актуальні проблеми озеленення населених місць: освіта, наука, виробництво, мистецтво формування ландшафту. Матеріали IV Міжнародної науково-парктичної конференції. Біла Церква, 2020. 90 с.
13. Доброчаєва Д.Н., Котов М.І., Прокудін Ю.Н. Визначник вищих рослин України. Київ: Наукова думка, 1987. 548 с.
14. Дудін Р.Б., Роговський С.В., Крупа Н.М. Консервація, реставрація,

реконструкція садів і парків. Навчальний посібник. Львів: Новий Світ, 2021. 255 с.

15. Заячук В.Я. Дендрологія. Підручник. Львів: Априорі, 2008. 656 с.

16. Іванченко О.Є. Фітосанітарний стан деревних насаджень паркового комплексу Соборної площі м. Дніпро. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. життя людини: Том XII. Якісні дослідження для покращення життя людини. Конін – Ужгород – Перемишль: Просвіт, 2022. 160-164 с.

17. Інструкція з охорони праці садівника (URL: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/%D0%86%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%E2%84%96-27-%D0%B7-%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96-%D1%81%D0%B0%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf>);

18. Іщук Л.П., Олешко О.Г., Черняк В.М., Козак Л.А. Квітникарство. Біла Церква, 2014. 292 с.

19. Кавун М.Е. Губернське місто (1776–1880). Дніпропетровськ: Віхи історії: Навч. посіб. Упоряд. А.Г. Болебрух, С.А. Квітка; 2001. 256 с.

20. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія. Київ: Вища школа, 2003. 199 с.

21. Карта ґрунтів Дніпропетровської області. URL: <https://geomap.land.kiev.ua/obl-3.html>

22. Коваленко А.А. Містобудування та територіальне планування. Вип. 53, 2014. 208 с.

23. Коленкіна М.С. Озеленення населених місць. Конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 125 с.

24. Корисні копалини Дніпропетровської області (URL: <https://docs.google.com/document/d/1wvygrhmkVA6fx89BzPq0-->

[UCnzb6E1VvQSxY-6EZ-](#)

[d4/edit?source=sh/x/srp/wr/ml/4&kgs=4944054eacc9535e&tab=t.0\);](#)

25. Котовська Ю.С., Омелянова В.Ю. Перспективи озеленення об'єктів спеціального призначення на прикладі території Свято-Успенського собору в м. Херсоні. Таврійський науковий вісник, 2021.

26. Кохно М.А. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Голонасінні. Київ: Вища школа, 2001. 207 с.

27. Крижановська Н.Я., Вотінов М.А., Смірнова О.В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 349 с.

28. Кульбіда М.І. Сучасний стан клімату України. Проблеми охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки. Вип. 35. 2013. 130 с.

29. Кучерявий В.П., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць. Львів:Світ, 2005. 455 с.

30. Кушнір О.А. Рослинна символіка у християнській релігії. Науковий вісник, вип. 14.8. 2004. с. 355-358.

31. Лесик О.В. Замки та монастирі України. Львів, 1993.

32. Липа О.Л., Добровольський Г.А. Ботаніка. Систематика вищих і нижчих рослин. Київ: Вища школа, 1975. 399 с.

33. Мусієнко С.І. Експлуатація садово-паркових об'єктів: конспект лекцій. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019. 94 с.

34. Наказ від 07.12.07 р. № 198 Норми висаджування розсади квітково-декоративних рослин при створенні і ремонті квітників у населених пунктах.

35. Павленко Л.Г. Ландшафтне проектування. Дизайн саду. Фенікс, 2005. 192 с.

36. Паньків З.П. Ґрунти України: навчально-методичний посібник. Львів:ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 112 с.

37. Поліщук В.В., Величко Ю.А. та інші. Сучасний стан та

перспективи розвитку лісового і садово-паркового господарства. Умань: УНУС. 2024. 114 с.

38. Пушка І.М. Опорний конспект лекцій із дисципліни "Консервація, реконструкція та реставрація садово-паркових об'єктів" Умань: Уманський НУС, 2018. 70 с.

39. Пушкар В.В., Жирнов А.Д., Вільгельм-Швадчак О.К. Дизайн квітників: Навчальний посібник. Київ: ДАКККиМ, 2003. 134 с.

40. Роговський С.В. Особливості форсування та озеленення сакрального ландшафту та прикладі храмового комплексу в селі Буки Сквирського району Київської області. Науковий вісник НЛТУ України, 2011. с. 45-49.

41. Рослини в Біблії. URL: <https://share.google/mEX3gwEIradbOy8CB>

42. Синько Б., Огаренко Ю. Реконструкція та благоустрій зелених зон. Київ, 2021. 103 с.

43. Свято-Троїцький собор (Дніпро). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>

44. Скалозуб Ю. Історія Катеринославської єпархії. Дніпропетровськ: «Січ», 2001 р.

45. Совгіра С.В. Нові перспективні культури для рекреаційного використання в озелененні. Збірник наукових статей «III-го Всеукраїнського з'їзду екологів з міжнародною участю». Том 1. Вінниця, 2011. 265 с.

46. Тарас В.Я. Формування ландшафтного та планувально-композиційного укладу монастирських садів Галичини (X – середина XIX ст.)

47. Фоменко А. Монастирський острів. Дніпропетровськ: минуле і сучасне. Оповіді про пам'ятки культури. Дніпропетровськ, 2001. 260 с.

48. Храм Святителя Миколая URL: <https://share.google/OHLQ9b3geAXCsvFgm>

49. Церковні сади, Гаррефілд. Проект відновлення сім'ї. URL: <https://www.churchgardens.co.uk/>

50. Циганський В.І., Прокопчук В.М., Матусяк М.В., Монарх В.В. Довідник сучасного ландшафтного дизайнера. Вінниця : ВНАУ, 2016. 179 с.

51. Черносова Т.О. Міське зелене будівництво: конспект лекцій. Харків:ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 68 с.

52. Чи існував на Монастирському острові монастир. URL: https://www.dnipro.lib.dp.ua/Dnipro_istoriya_monastirskiy_ostrov

53. Швидько Г. К. Мить довжиною в два тисячоліття. Моє Придніпров'я. Календар знаменних подій області на 2001 рік: Бібліогр. покажчик. Упоряд. І. Голуб. Дніпропетровськ: обл. наук. бібліотека. 2000.12 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Місцезнаходження дослідних ділянок храмів на мапі міста Дніпро

Рис. А.1. Місцезнаходження Свято-Троїцького кафедрального собору

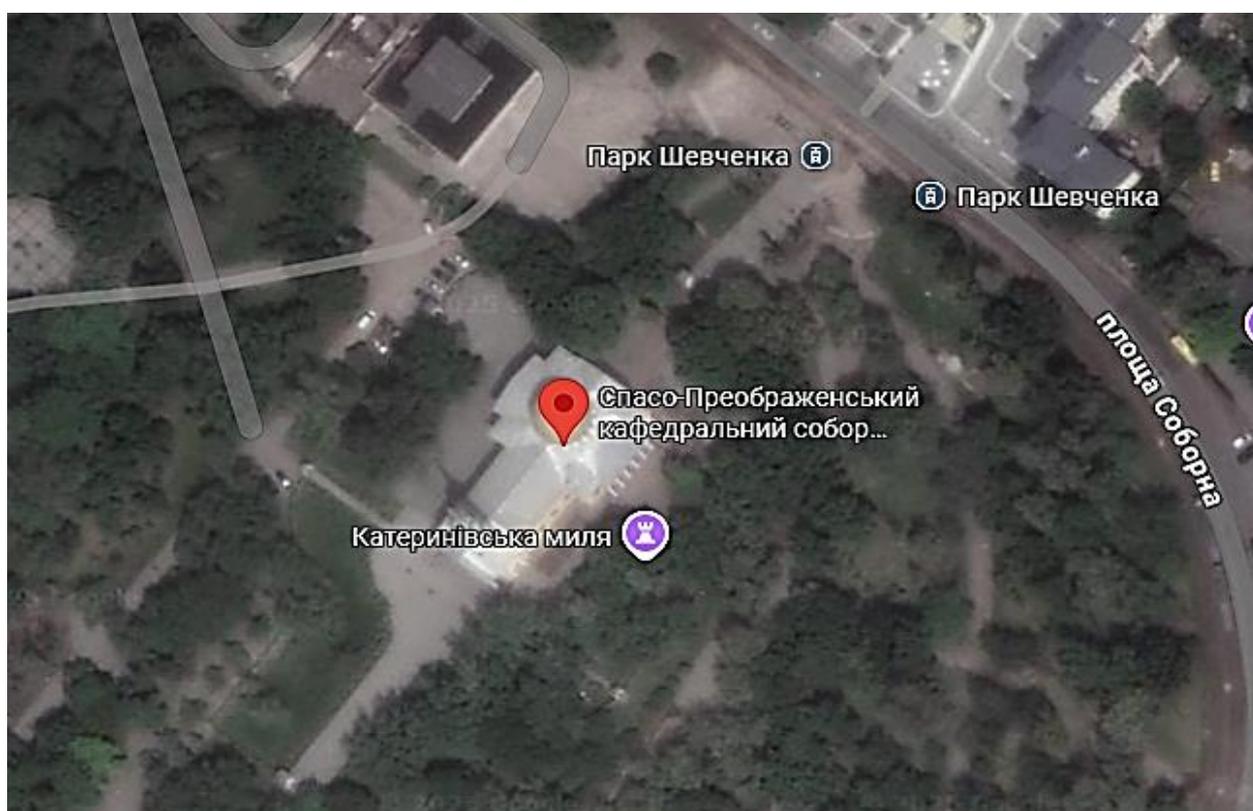

Рис. А.2. Місцезнаходження Спасо-Преображенського кафедрального собору

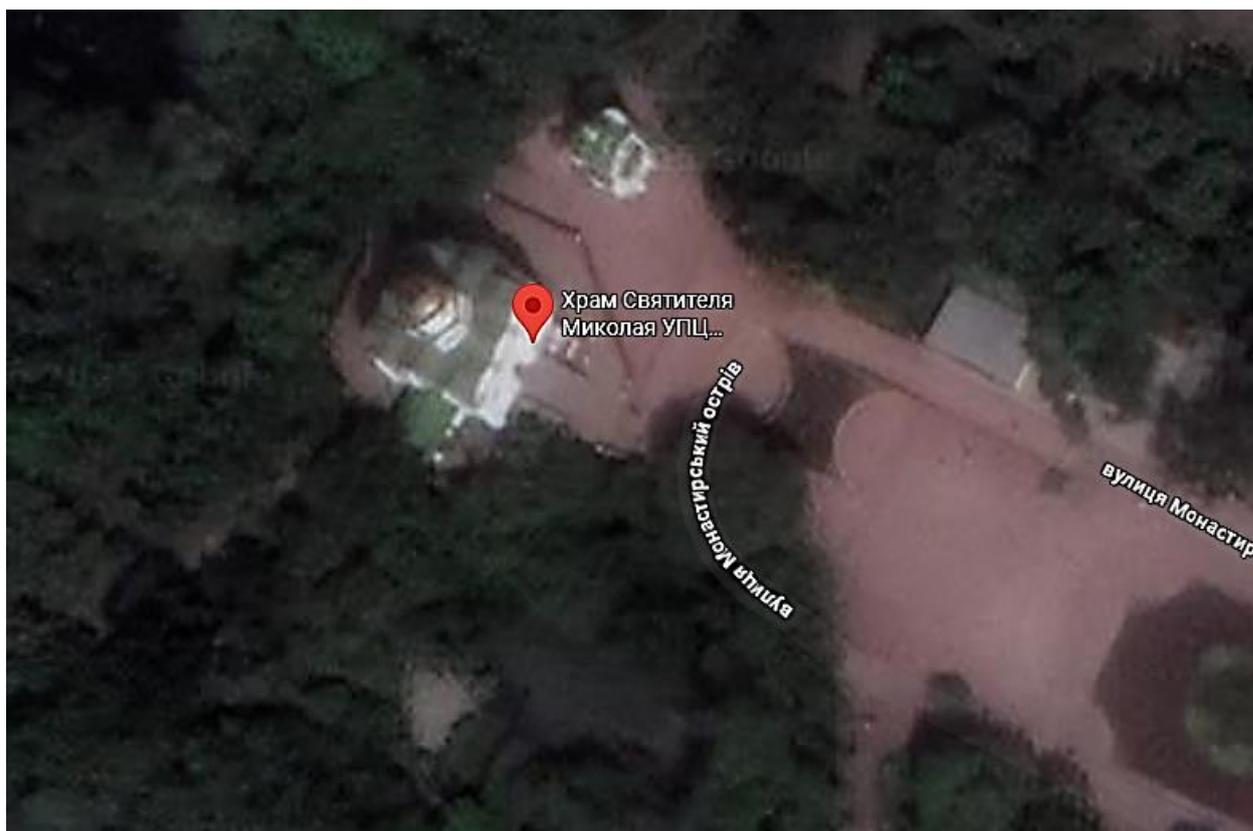

Рис. А.3. Місцезнаходження храму Святителя Миколая

Додаток Б

Інвентаризаційні відомості прихрамових насаджень міста Дніпро

Таблиця Б.1 – Інвентаризаційна відомість об'єкту озеленення Свято-Троїцького кафедрального собору, Троїцька площа, 7, місто Дніпро

№	Вид рослини	Місце зростання	Ø стовбура, см	Висо-та, м	Катег. стану	Ж. ф.	Примітка
1.	Туя західна 'Smaragd'	Біля храму (зх)	26	6	0	Д	-
2.	Туя західна 'Smaragd'		14	5	0	Д	
3.	Туя західна 'Smaragd'		12	5	0	Д	
4.	Туя західна 'Smaragd'		12	5	0	Д	
5.	Туя західна 'Smaragd'		10	4	0	Д	
6.	Туя західна 'Smaragd'	Вздовж доріжки	10	2	0	Д	-
7.	Туя західна 'Smaragd'		10	2	0	Д	
8.	Туя західна 'Smaragd'		10	2	0	Д	
9.	Туя західна 'Smaragd'		14	5	0	Д	
10.	Туя західна 'Smaragd'		14	5	0	Д	
11.	Туя західна 'Smaragd'		18	5	0	Д	
12.	Туя західна 'Smaragd'		18	6	0	Д	
13.	Туя західна 'Smaragd'		18	6	0	Д	
14.	Туя західна 'Smaragd'	Біля храму (сх)	12	1,5	0	Д	-
15.	Туя західна 'Smaragd'		18	6	3	Д	Стара посадка
16.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	Біля храму (зх)	-	1	0	К	-
17.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	1	0	К	
18.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	1,5	0	К	
19.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	1,6	0	К	
20.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	1	1	К	
21.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	1	0	К	
22.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	0,6	0	К	
23.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		Біля храму (сх)	-	0,3	0	
24.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'	-		0,7	0	К	
25.	Туя західна 'Golden Globe'	Біля храму (зх)	-	1,5	0	К	-
26.	Туя західна 'Golden Globe'		-	1,5	0	К	
27.	Туя західна 'Golden Globe'		-	2	0	К	

28.	Туя західна 'Golden Globe'		-	1,8	0	К	
29.	Туя західна 'Golden Globe'		-	2	0	К	
30.	Туя західна 'Golden Globe'		-	0,7	0	К	
31.	Туя західна 'Golden Globe'	Біля храму (сх)	-	2	0	К	-
32.	Туя західна 'Golden Globe'		-	1,3	0	К	
33.	Туя західна 'Golden Globe'		-	1,3	0	К	
34.	Біюта східна	Біля храму (зх)	2	2,5	0	Д	-
35.	Біюта східна		2	3	2	Д	Пригнічення
36.	Біюта східна		2	3	1	Д	-
37.	Ялина колоча 'Glausa'	Біля лавки	20	4	3	Д	Пригнічений ріст
38.	Ялина колоча 'Glausa'	Біля паркану	16	4	1	Д	-
39.	Барбарис Тунберга	Біля храму (зх)	-	1,5	1	К	-
40.	Барбарис Тунберга		-	1,1	1	К	
41.	Барбарис Тунберга		-	2	1	К	
42.	Барбарис Тунберга		-	1,8	1	К	
43.	Персик звичайний	Біля храму (зх)	12	2	0	Д	-
44.	Персик звичайний		12	2	0	Д	
45.	Персик звичайний	Біля паркану	16	4	1	Д	-
46.	Пухироплідник калинолистий	Біля храму (зх)	-	1,4	0	К	-
47.	Пухироплідник калинолистий		-	1,5	0	К	
48.	Пухироплідник калинолистий		-	1,5	0	К	
49.	Пухироплідник калинолистий		-	1,4	1	К	
50.	Пухироплідник калинолистий		-	1,5	2	К	Сухе листя
51.	Гірकोкаштан звичайний	Біля алеї	46	7	3	Д	Мінуюча міль
52.	Самшит вічнозелений	Біля храму (зх)	-	1,5	1	К	-
53.	Самшит вічнозелений		-	1	3	К	Вогнівка
54.	Самшит вічнозелений	Вздовж алеї	-	1	0	К	Стрижений живопліт
55.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
56.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
57.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
58.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
59.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
60.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
61.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
62.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
63.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
64.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К	
65.	Самшит вічнозелений	Вздовж алеї	-	1,3	0	К	Стрижений живопліт
66.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
67.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
68.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
69.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
70.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
71.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	
72.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К	

73.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К		
74.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К		
75.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К		
76.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К		
77.	Самшит вічнозелений		-	1,3	0	К		
78.	Самшит вічнозелений	Вздовж алеї	-	0,7	0	К	Нестрижений живопліт	
79.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
80.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
81.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
82.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
83.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
84.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
85.	Самшит вічнозелений		-	0,7	0	К		
86.	Самшит вічнозелений	Вздовж алеї	-	1	0	К		Стрижений живопліт
87.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
88.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
89.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
90.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
91.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
92.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
93.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
94.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
95.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
96.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
97.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
98.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
99.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
100.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
101.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
102.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
103.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
104.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
105.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
106.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
107.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
108.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
109.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
110.	Самшит вічнозелений		-	1	0	К		
111.	Гібіск сирійський	На клумбі	-	1,5	0	К	-	
112.	Гібіск сирійський			-	1,5	0		К
113.	Гібіск сирійський			-	1,5	0		К
114.	Тополя чорна	Біля алеї	72	10	1	Д	-	
115.	Гортензія крупнолиста 'You Me Together'	На клумбі	-	0,3	0	К	-	
116.	Слива домашня	Біля паркану	20	3	0	Д	-	
117.	Береза повисла	Біля паркану	36	5	1	Д	-	
118.	Ліщина звичайна	Біля паркану	20	5	1	Д	-	
119.	Ліщина звичайна			20	4	1		Д
120.	Вишня звичайна	Біля паркану	16	4	1	Д	-	
121.	Вишня звичайна			24	5	1		Д
122.	Виноград європейський	Біля алеї	-	-	1	Л	Опора - береза	
123.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'	На клумбі	-	1,5	1	К	-	
124.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'			-	1	1		К
125.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'			-	1	1		К

126.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	1	1	К	
127.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,7	1	К	
128.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,7	1	К	
129.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,7	1	К	
130.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,7	1	К	
131.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'	Біля храму (зх)	-	2	1	К	-
132.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	2	1	К	
133.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,6	1	К	
134.	Троянда чайно-гібридна 'Elina'		-	0,7	1	К	
135.	Троянда штамбова 'New Done'	На клумбі	-	1,5	0	К	-
136.	Троянда штамбова 'New Done'		-	1,5	0	К	
137.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'	Вздвж паркану	-	2	2	Л	Біля опори, в тіні, поживтіле листя
138.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
139.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
140.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
141.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
142.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
143.	Троянда плетиста 'Mont Blanc'		-	2	2	Л	
144.	Троянда чайно-гібридна 'Piano'	Біля храму (зх)	-	1,2	1	К	-
145.	Троянда чайно-гібридна 'Piano'		-	2	1	К	
146.	Троянда чайно-гібридна 'Piano'		-	1,9	1	К	
147.	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'	Біля храму (зх)	-	1,5	1	К	-
148.	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'		-	1,4	1	К	
149.	Троянда чайно-гібридна 'Cherry Lady'		-	1,4	1	К	
150.	Троянда чайно-гібридна 'Pierre'	Біля храму (зх)	-	0,8	1	К	-
151.	Троянда ґрунтопокривна 'Red Velvet'	Біля храму (зх)	-	1,5	1	К	-
152.	Троянда ґрунтопокривна 'Red Velvet'		-	0,7	1	К	
153.	Троянда ґрунтопокривна 'Yellow Fairy'	Біля храму (зх)	-	0,5	1	К	-

Таблиця Б.2 – Інвентаризаційна відомість об'єкту озеленення Спасо-Преображенського кафедрального собору, Соборна площа, 1, місто Дніпро

№	Вид рослини	Місце зростання	Ø стовбура, см	Висо-та, м	Катег. стану	Ж. ф.	Примітка		
1.	Шипшина собача	Біля паркану	-	2	1	К	-		
2.	Клен гостролистий	Групова посадка	48	8	2	Д	Сухі гілки		
3.	Клен гостролистий		40	8	2	Д	Сухі гілки		
4.	Клен гостролистий		40	8	2	Д	Сухі гілки		
5.	Клен гостролистий		30	5	6	Д	Сухостій минулих років		
6.	Клен гостролистий	Біля паркану	50	9	2	Д	Сухі гілки		
7.	Клен гостролистий		50	9	2	Д	Сухі гілки		
8.	Клен гостролистий		68	10	3	Д	Морозобоїна		
9.	Ялівець звичайний	Вздовж алеї	-	1,5	1	К	Алейна посадка		
10.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
11.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
12.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
13.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
14.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
15.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
16.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
17.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
18.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
19.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
20.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
21.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
22.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
23.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
24.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
25.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
26.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
27.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
28.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
29.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
30.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
31.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
32.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
33.	Ялівець звичайний		-	1,5	1	К			
34.	Гіркокаштан звичайний		Біля алеї	60	8	2		Д	Мінуюча міль
35.	Гіркокаштан звичайний		Біля паркану	56	8	3		Д	
36.	Гіркокаштан звичайний			56	7	3		Д	
37.	Гіркокаштан звичайний			60	7	3		Д	
38.	Дуб звичайний		Групова посадка	4	0,7	0		Д	-
39.	Дуб звичайний			4	0,7	0		Д	-
40.	Дуб звичайний			4	0,7	0		Д	-
41.	Дуб звичайний			4	0,7	0		Д	-
42.	Дуб звичайний	4		0,7	0	Д	-		
43.	Дуб звичайний	4		0,7	0	Д	-		
44.	Дуб звичайний	4		0,7	0	Д	-		
45.	Дуб звичайний	4		0,7	3	Д	Всихаючий стан		
46.	Сосна кримська	Вздовж паркану	10	2	0	Д	-		
47.	Сосна кримська		10	2	0	Д			
48.	Сосна кримська		10	2	0	Д			
49.	Сосна кримська		10	2	0	Д			
50.	Сосна кримська		10	2	0	Д			
51.	Сосна кримська		10	2	0	Д			
52.	Сосна кримська		10	2	0	Д			

53.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
54.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
55.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
56.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
57.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
58.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
59.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
60.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
61.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
62.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
63.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
64.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
65.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
66.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
67.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
68.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
69.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
70.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
71.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
72.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
73.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
74.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
75.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
76.	Сосна кримська		10	2	0	Д	
77.	В'яз низький	Біля будівлі	58	8	3	Д	Морозобоїна, двостовбурність
78.	В'яз низький	Біля паркану	60	8	1	Д	-
79.	Тополя Болле	Біля алеї	70	12	1	Д	-
80.	Тополя Болле	Групова посадка	50	4	6	Д	Топінг
81.	Тополя Болле		56	4	6	Д	
82.	Тополя Болле		56	4	6	Д	
83.	Тополя Болле		56	4	6	Д	
84.	Тополя Болле		50	4	4	Д	Ожила після топінгу
85.	Тополя Болле		54	4	5	Д	
86.	Тополя біла	50	4	3	Д		
87.	Самшит вічнозелений	Вздовж алеї	-	0,6	1	К	Рядова посадка
88.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
89.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
90.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
91.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
92.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
93.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
94.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
95.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
96.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
97.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
98.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
99.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
100.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
101.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
102.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
103.	Самшит вічнозелений		-	0,6	1	К	
104.	Самшит вічнозелений	-	0,6	1	К		
105.	Самшит вічнозелений	-	0,6	1	К		
106.	Самшит вічнозелений	-	0,6	1	К		
107.	Самшит вічнозелений	-	0,6	1	К		
108.	Самшит вічнозелений	Біля алеї	-	0,8	1	К	Стрижений солітер
109.	Самшит вічнозелений	Трояндова алея	-	1,5	1	К	-
110.	Самшит вічнозелений		-	1,5	3	К	

111.	Самшит вічнозелений		-	0,8	3	К	Самшитова вогнівка	
112.	Самшит вічнозелений		-	0,8	3	К		
113.	Самшит вічнозелений		-	0,8	3	К		
114.	Самшит вічнозелений		-	0,8	3	К		
115.	Ялівець козацький	Посадка на газоні	-	0,7	0	К	Рядові посадки	
116.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
117.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
118.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
119.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
120.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
121.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
122.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
123.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
124.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
125.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
126.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
127.	Ялівець козацький		-	0,7	0	К		
128.	Ялівець козацький		Групова посадка	-	0,7	1		К
129.	Ялівець козацький	-		0,7	1	К		
130.	Ялівець козацький	-		0,4	3	К	Всихаючий стан	
131.	Ялівець козацький	Посадка на газоні	-	0,6	0	К	Рядова посадка	
132.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
133.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
134.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
135.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
136.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
137.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
138.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К		
139.	Туя західна 'Brabant'	Біля алеї	6	1,8	1	Д	-	
140.	Туя західна 'Brabant'	Біля паркану	10	3	1	Д	Солітер	
141.	Біота східна	Посадка на газоні	20	5	2	Д	Солітер	
142.	Магонія падуболиста	Клумба	-	0,8	0	К	-	
143.	Горобина звичайна	Групова посадка	20	2	1	Д	Плачуча форма крони	
144.	Ясен зелений	Вздовж паркану	46	6	0	Д	-	
145.	Робінія псевдоакація	Біля будівлі	60	6	2	Д	Відсутня верхівка	
146.	Робінія псевдоакація	Біля паркану	40	7	1	Д	-	
147.	Робінія псевдоакація		42	7	1	Д		
148.	Робінія псевдоакація		42	7	1	Д		
149.	Робінія псевдоакація		54	7	1	Д		
150.	Робінія псевдоакація		54	7	1	Д		
151.	Робінія псевдоакація		54	7	1	Д		
152.	Робінія псевдоакація		50	6	1	Д		
153.	Робінія псевдоакація		50	6	1	Д		
154.	Робінія псевдоакація		72	6	1	Д		
155.	Робінія псевдоакація		70	5	2	Д		Солітер, без верхівки
156.	Півонія деревоподібна		Квітник	-	0,8	0		К
157.	Калина звичайна	Біля паркану	-	3	0	К	-	
158.	Ялина колюча 'Glauca'	Посадка на газоні	8	1,5	0	Д	Рядова посадка	
159.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
160.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
161.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
162.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
163.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
164.	Ялина колюча 'Glauca'		8	1,5	0	Д		
165.	Береза повисла		Біля паркану	48	6	1		Д
166.	Ялиця біла	Посадка на газоні	8	2	0	Д	-	
167.	Ялиця біла		8	2	0	Д		

168.	Вишня шаровидна	Посадка на газоні	8	3	0	Д	Рядова посадка
169.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
170.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
171.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
172.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
173.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
174.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
175.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
176.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
177.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
178.	Вишня шаровидна		8	3	0	Д	
179.	Вишня шаровидна	8	3	0	Д		
180.	Троянда зморшкувата 'F.J.Grootendorst'	Квітник	-	0,8	1	К	-
181.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	Алея (східна частина)	-	0,7	1	К	-
182.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
183.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
184.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
185.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
186.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
187.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
188.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
189.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	2	К	
190.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	2	К	
191.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	Алея (західна частина)	-	0,7	0	К	-
192.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	0	К	
193.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	0	К	
194.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	0	К	
195.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
196.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
197.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	Алея (північна частина)	-	0,7	1	К	-
198.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
199.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
200.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
201.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
202.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,7	1	К	
203.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,6	1	К	

204.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,6	1	К	
205.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,6	1	К	
206.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,6	1	К	
207.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
208.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	Алея (північна частина)	-	0,5	1	К	-
209.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,6	1	К	
210.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,6	1	К	
211.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,6	1	К	
212.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,6	1	К	
213.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,6	1	К	
214.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		Алея (східна частина)	-	0,6	1	
215.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	-		0,6	1	К	
216.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'	Алея (західна частина)	-	0,8	1	К	-
217.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,8	1	К	
218.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,8	1	К	
219.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,8	1	К	
220.	Троянда чайно-гібридна 'Primavera'		-	0,8	1	К	
221.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'	Алея (північна частина)	-	0,8	1	К	-
222.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
223.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
224.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
225.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
226.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
227.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
228.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
229.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
230.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
231.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
232.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	
233.	Троянда чайно-гібридна 'Ora Potschke'		-	0,8	1	К	

264.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
265.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
266.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
267.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
268.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
269.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
270.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
271.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
272.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
273.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	Алея (західна частина)	-	0,7	1	К	-
274.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
275.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
276.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
277.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
278.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
279.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
280.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
281.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
282.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
283.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
284.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,7	1	К	
285.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
286.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
287.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
288.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
289.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,5	1	К	
290.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	Алея (східна частина)	-	0,8	1	К	-
291.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
292.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
293.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	

294.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
295.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
296.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
297.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
298.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
299.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
300.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
301.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,8	1	К	
302.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,6	1	К	
303.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Алея (північна частина)	-	0,8	1	К	-
304.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,8	1	К	
305.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,9	1	К	
306.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,9	1	К	
307.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,9	1	К	
308.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Алея (західна частина)	-	0,9	1	К	-
309.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	Алея (північна частина)	-	0,9	1	К	-
310.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
311.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
312.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
313.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
314.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
315.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
316.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
317.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
318.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
319.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
320.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
321.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
322.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	
323.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,9	1	К	

324.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
325.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
326.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
327.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
328.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
329.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
330.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
331.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
332.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
333.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
334.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
335.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
336.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
337.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
338.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
339.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
340.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
341.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
342.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
343.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
344.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
345.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
346.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
347.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
348.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
349.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,9	1	К
350.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
351.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
352.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
353.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К

354.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
355.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
356.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
357.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
358.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
359.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
360.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
361.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
362.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
363.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
364.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
365.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
366.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
367.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
368.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
369.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,7	1	К
370.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
371.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
372.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
373.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
374.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
375.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
376.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
377.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
378.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
379.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
380.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
381.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
382.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К
383.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	-	0,5	1	К

384.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
385.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
386.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
387.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
388.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
389.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
390.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
391.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
392.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
393.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
394.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
395.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
396.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
397.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
398.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
399.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
400.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
401.	Троянда флорибунда 'Midsummer'		-	0,5	1	К	
402.	Троянда флорибунда 'Midsummer'	Алея (західна частина)	-	0,9	1	К	-
403.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'	Алея (північна частина)	-	0,9	1	К	-
404.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
405.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
406.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
407.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
408.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
409.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
410.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,9	1	К	
411.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,7	1	К	
412.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,7	1	К	
413.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,7	1	К	

414.	Троянда флорибунда 'Cream Abundance'		-	0,7	1	К	
415.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	Алея (північна частина)	-	0,7	1	К	-
416.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
417.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
418.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
419.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
420.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
421.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,7	1	К	
422.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
423.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
424.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
425.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
426.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
427.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
428.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
429.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
430.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
431.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,5	1	К	
432.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	-	0,5	1	К		
433.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	Алея (західна частина)	-	0,9	1	К	-
434.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'	Алея (східна частина)	-	0,7	1	К	-
435.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,8	1	К	
436.	Троянда чайно-гібридна 'El Toro'		-	0,8	1	К	
437.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'	Алея (північна частина)	-	0,8	1	К	-
438.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
439.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'	Алея (східна частина)	-	0,8	1	К	-
440.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
441.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
442.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
443.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
443.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	

444.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,8	1	К	
445.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,5	1	К	
446.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,4	1	К	
447.	Троянда чайно-гібридна 'Pink Intuition'		-	0,4	1	К	
448.	Троянда англійська 'Charles Darwin'	Алея (північна частина)	-	0,6	1	К	-
449.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,6	1	К	
450.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,6	1	К	
451.	Троянда англійська 'Charles Darwin'	Алея (західна частина)	-	0,8	1	К	-
452.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,8	1	К	
453.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,5	1	К	
454.	Троянда англійська 'Charles Darwin'	Алея (східна частина)	-	0,8	1	К	-
455.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,8	1	К	
456.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,8	1	К	
457.	Троянда англійська 'Charles Darwin'		-	0,8	1	К	
458.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	Алея (північна частина)	-	0,6	1	К	-
459.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	Алея (західна частина)	-	0,8	1	К	-
460.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
461.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,6	1	К	
462.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	Алея (східна частина)	-	0,8	1	К	-
463.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
464.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
465.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
466.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
467.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
468.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
469.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
470.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
471.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
472.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,8	1	К	
473.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'	-	0,5	1	К		

474.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,5	1	К	
475.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,5	1	К	
476.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,5	1	К	
477.	Троянда чайно-гібридна 'Sweet palette'		-	0,5	1	К	
478.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'	Алея (північна частина)	-	0,8	1	К	-
479.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,8	1	К	
480.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,8	1	К	
481.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,8	1	К	
482.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,8	1	К	
483.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,8	1	К	
484.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'	Алея (західна частина)	-	0,5	1	К	-
485.	Троянда чайно-гібридна 'Roseberry'		-	0,5	1	К	
486.	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'	Алея (західна частина)	-	0,5	1	К	-
487.	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'		-	0,5	1	К	
488.	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'		-	0,6	1	К	
489.	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'		-	0,6	1	К	
490.	Троянда чайно-гібридна 'Double Delight'	Алея (східна частина)	-	0,6	1	К	-
491.	Троянда англійська 'Peach Miracle'	Біля паркану	-	1	1	К	-
492.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	Квітник на газоні	-	0,5	1	К	-
493.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'		-	0,5	1	К	
494.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'		-	0,5	1	К	
495.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'		-	0,5	1	К	
496.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'		Алея (східна частина)	-	0,5	1	К
497.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	-		0,5	1	К	
498.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	-		0,5	1	К	
499.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	-		0,5	1	К	
500.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	-		0,6	1	К	
501.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'	Алея (північна частина)	-	0,6	1	К	-
502.	Троянда ґрунтопокривна 'Scarlet'		-	0,6	1	К	
503.	Троянда ґрунтопокривна 'White Terry'	Квітник на газоні	-	0,5	1	К	-

504.	Троянда ґрунтопокривна 'White Terry'		-	0,5	1	К	
505.	Троянда дрібноквіткова 'RosaLuxe Poland'	Алея (східна частина)	-	0,5	1	К	-
506.	Троянда дрібноквіткова 'RosaLuxe Poland'	Алея (північна частина)	-	0,6	1	К	-
507.	Троянда флорибунда 'Schneekusschen'	Алея (східна частина)	-	0,5	1	К	-

Таблиця Б.3 – Інвентаризаційна відомість об'єкту озеленення храму Святителя Миколая, Монастирський острів, 1, місто Дніпро

№	Вид рослини	Місце зростання	Ø стовбура, см	Висо-та, м	Катег. стану	Ж. ф.	Примітка
1.	Ялівець скельний 'Skyrocket'	Алейна посадка	-	1,3	1	К	-
2.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
3.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
4.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
5.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
6.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
7.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
8.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
9.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
10.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
11.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
12.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
13.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
14.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
15.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
16.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
17.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
18.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
19.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,3	1	К	
20.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
21.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	

22.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
23.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
24.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
25.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
26.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	2	1	К	
27.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	0,7	5	К	Сухостій поточного року
28.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	0,7	5	К	
29.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,8	1	К	-
30.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,8	1	К	
31.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,4	1	К	
32.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,4	1	К	
33.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,4	1	К	
34.	Ялівець скельний 'Skyrocket'		-	1,4	1	К	
35.	Ялівець скельний 'Skyrocket'	Групова посадка	-	4	0	К	
36.	Ялівець звичайний	Групова посадка	-	1,2	1	К	-
37.	Ялівець звичайний		-	1,2	1	К	
38.	Ялівець звичайний		-	1,2	1	К	
39.	Ялівець звичайний		-	1,2	1	К	
40.	Ялівець звичайний		-	1,2	1	К	
41.	Ялівець звичайний		-	1,2	1	К	
42.	Ялівець звичайний		-	0,7	1	К	
43.	Ялівець звичайний	Групова посадка	-	2	1	К	-
44.	Ялівець звичайний	Групова посадка	-	1	0	К	-
45.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
46.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
47.	Ялівець звичайний	Парадний квітник	-	1	0	К	-
48.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
49.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
50.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
51.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
52.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
53.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
54.	Ялівець звичайний		-	1	0	К	
55.	Ялівець звичайний	Солітер	-	1,7	0	К	-
56.	Ялівець козацький	Групова посадка, вздовж алеї	-	0,3	0	К	-
57.	Ялівець козацький		-	0,3	0	К	
58.	Ялівець козацький	Групова посадка, вздовж алеї	-	0,6	0	К	-
59.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
60.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
61.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
62.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
63.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
64.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
65.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	

66.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
67.	Ялівець козацький	Групова посадка	-	0,6	0	К	-
68.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
69.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
70.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
71.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
72.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
73.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
74.	Ялівець козацький	Групова посадка	-	1	0	К	-
75.	Ялівець козацький		-	1	0	К	
76.	Ялівець козацький	Квітник	-	1	0	К	-
77.	Ялівець козацький		-	1	0	К	
78.	Ялівець козацький		-	1	0	К	
79.	Ялівець козацький	Групова посадка	-	0,6	0	К	-
80.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
81.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
82.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
83.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
84.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
85.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
86.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
87.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
88.	Ялівець козацький		-	0,6	0	К	
89.	Ялина колюча 'Glausa'	Квітник	2	0,6	1	Д	-
90.	Ялина звичайна	Групова посадка	32	6	0	Д	-
91.	Ялина звичайна		32	6	0	Д	
92.	Ялина звичайна		8	1,8	0	Д	
93.	Сосна Веймутова	Групова посадка	36	6	0	Д	-
94.	Туя західна 'Smaragd'	Групова посадка	12	4	1	Д	-
95.	Туя західна 'Smaragd'		12	4	0	Д	
96.	Туя західна 'Smaragd'		12	4	0	Д	
97.	Туя західна 'Smaragd'		12	4	0	Д	
98.	Туя західна 'Smaragd'		16	5	0	Д	
99.	Туя західна 'Smaragd'	Квітник	4	0,7	0	Д	-
100.	Кипарисовик горіхоплідний 'Filifera Nana'		-	2	0	К	
101.	Ялина звичайна 'Nidiformis'		-	0,6	0	К	
102.	Спірея середня	Алейна посадка	-	1,5	1	К	Стрижений живопліт
103.	Спірея середня		-	1,5	1	К	
104.	Спірея середня		-	1,5	1	К	
105.	Спірея середня		-	1,5	1	К	
106.	Спірея середня		-	1,5	1	К	
107.	Спірея середня	Квітник	-	1,8	0	К	Стрижений кущ
108.	Спірея верболиста		-	0,7	0	К	
109.	Спірея верболиста		-	0,7	0	К	
110.	Айлант найвищий	Біля алеї	16	4	1	Д	-
111.	Айлант найвищий		42	7	1	Д	-
112.	Робінія псевдоакація	Біля алеї	32	6	1	Д	-
113.	Робінія псевдоакація	Квітник	42	7	0	Д	-
114.	В'яз низький	Біля алеї	4	2	2	Д	Сухі листки
115.	В'яз низький		36	8	1	Д	-
116.	Береза повисла	Групова посадка	24	6	0	Д	-
117.	Бузок звичайний	Алея	-	1,5	2	К	Стрижений живопліт,
118.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	

119.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	боршніста роса
120.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
121.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
122.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
123.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
124.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
125.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
126.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
127.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
128.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
129.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
130.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
131.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
132.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
133.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
134.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
135.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
136.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
137.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
138.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
139.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
140.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
141.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
142.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
143.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
144.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
145.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
146.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
147.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
148.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
149.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
150.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
151.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
152.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
153.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
154.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
155.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
156.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
157.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
158.	Бузок звичайний		-	1,5	2	К	
159.	Гібіск сирійський	Алейна посадка	-	1	0	К	-
160.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
161.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
162.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
163.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
164.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
165.	Гібіск сирійський	Алейна посадка	-	1	0	К	-
166.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
167.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
168.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
169.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
170.	Гібіск сирійський		-	1	0	К	
171.	Барбарис Тунбурга	Групова посадка	-	0,4	1	К	-
172.	Барбарис Тунбурга	Групова посадка	-	0,7	4	К	Всихаючий стан
173.	Вишня пташина	Біля алеї	4	1,8	1	Д	-
174.	Вишня пташина		4	1,8	1	Д	
175.	Шипшина собача	Групова посадка	-	1,4	1	К	-

176.	Шипшина собача		-	1,3	1	К	
177.	Шипшина собача	Квітник	-	0,3	4	К	Всихаючий стан
178.	Шипшина собача		-	1,5	1	К	-
179.	Шипшина собача		-	1	1	К	-
180.	Шовковиця чорна 'Pendula'	Біля алеї	12	3	0	Д	-
181.	Самшит вічнозелений	Групова посадка	-	0,7	3	К	Самшитова вогнівка
182.	Самшит вічнозелений		-	1,2	3	К	
183.	Будлея Давида	Біля алеї	-	1,1	1	К	-
184.	Кизильник горизонтальний	Групова посадка	-	0,6	1	К	-
185.	Кизильник горизонтальний		-	0,6	1	К	
186.	Кизильник горизонтальний		-	0,6	1	К	
187.	Кизильник горизонтальний		-	0,5	1	К	
188.	Гірकोкаштан звичайний	Головна алея	36	6	3	Д	Мінуюча міль
189.	Гірकोкаштан звичайний		32	6	3	Д	
190.	Хеномелес японський	Групова посадка	-	0,2	1	К	-
191.	Хеномелес японський		-	0,2	1	К	
192.	Вишня японська 'Hisakura'	Квітник	24	3	1	Д	-
193.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 1	-	0,5	1	К	-
194.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
195.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
196.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
197.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
198.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
199.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 1	-	0,4	1	К	-
200.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
201.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
202.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
203.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
204.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
205.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
206.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 1	-	0,3	1	К	-
207.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
208.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 1	-	0,1	2	К	-
209.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,1	2	К	
210.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	

211.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 1	-	0,3	1	К	-
212.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
213.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
214.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
215.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,3	1	К	
216.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
217.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
218.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
219.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
220.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
221.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	1	К	
222.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
223.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
224.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
225.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
226.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
227.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
228.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,2	2	К	
229.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'	Групова посадка, квітник 2	-	0,4	1	К	-
230.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
231.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
232.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
233.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,4	1	К	
234.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
235.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
236.	Троянда чайно-гібридна 'Everest'		-	0,5	1	К	
237.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'	Групова посадка, квітник 1	-	0,3	1	К	-
238.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
239.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
240.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	

241.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
242.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
243.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
244.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,3	1	К	
245.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
246.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
247.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
248.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
249.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
250.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
251.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
252.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
253.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
254.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
255.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
256.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
257.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
258.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
259.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
260.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
261.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
262.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
263.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
264.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
265.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,2	1	К	
266.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,2	1	К	
267.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'	Групова посадка, квітник 2	-	0,4	1	К	-
268.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
269.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	
270.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К	

271.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
272.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
273.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
274.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
275.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
276.	Троянда чайно-гібридна 'Gloria Day'		-	0,4	1	К		
277.	Троянда поліантова 'White Pet'	Групова посадка, квітник 1	-	0,4	1	К	-	
278.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,4	1	К		
279.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
280.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
281.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
282.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
283.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
284.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
285.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
286.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
287.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	1	К		
288.	Троянда поліантова 'White Pet'			-	0,3	2	К	Відсутність листя
289.	Троянда поліантова 'White Pet'			-	0,3	2	К	
290.	Троянда поліантова 'White Pet'			-	0,3	2	К	
291.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	2	К		
292.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	2	К		
293.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	2	К		
294.	Троянда поліантова 'White Pet'		-	0,3	2	К		
295.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'	Групова посадка, квітник 1	-	0,4	1	К	-	
296.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К		
297.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К		
298.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К		
299.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К		
300.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К		

301.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
302.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
303.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
304.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
305.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
306.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
307.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
308.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
309.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
310.	Троянда зморшкувата 'Pink Grootendorst'		-	0,4	1	К	
311.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	Групова посадка, квітник 1	-	0,3	1	К	-
312.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
313.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
314.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
315.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
316.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
317.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
318.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
319.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
320.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
321.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
322.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	1	К	
323.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	-	0,3	1	К		
324.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	Групова посадка, квітник 1	-	0,4	2	К	Відсутність листя
325.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	
326.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	
327.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	
328.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	
329.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	
330.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	2	К	

331.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	2	К	
332.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	2	К	
333.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	2	К	
334.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	2	К	
335.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,3	2	К	
336.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'	Групова посадка, квітник 2	-	0,4	1	К	-
337.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
338.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
339.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
340.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
341.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
342.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
343.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
344.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
345.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
346.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
347.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
348.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
349.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
350.	Троянда чайно-гібридна 'Ора Potschke'		-	0,4	1	К	
351.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	Групова посадка, квітник 1	-	0,5	1	К	-
352.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
353.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
354.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
355.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
356.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
357.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
358.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
359.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	
360.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,5	1	К	

361.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'	Групова посадка, квітник 2	-	0,4	1	К	-
362.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
363.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
364.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
365.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
366.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
367.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
368.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	
369.	Троянда флорибунда 'Leonardo da Vinci'		-	0,4	1	К	